

ПОЛИТИКИН

4

динара

БРОЈ
1186

ЗАБАВНИК

20.9 1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

НАЈБОЉИ НА СВЕТУ

ФЛАШ
ГОРДОН

Ripley

Веровати или не!

ДЕТЕ

РОЂЕНО
У ЧЕТВРТАК,
СМАТРА СЕ У
МАДАГАСКАРСКОМ
ПЛЕМЕНУ
ЦИМЕХЕГА
ЗА ДЕТЕ НЕСРЕКЕ
И ЗБОГ ТОГА МУ
МАЈКА
УКАЗУЈЕ МАЊЕ
ПАЖЊЕ И
ЉУБАВИ.

СТАРА ЦРКВА

У
ФРЕДЕРИКСБУРГУ,
У
ТЕКСАСУ,
КОЈА ЈЕ
СЛУЖИЛА
И КАО
ШКОЛА
И КАО
ТВРЂАВА,
ИМА
ПОСЕБНА ВРАТА
ЗА МУШКАРЦЕ
И ПОСЕБНА
ЗА ЖЕНЕ.

ЕРМЕЛИНАД МУР

(1872-1973)
ИЗ
СИАТЛА
(САД)
РАДИЛА ЈЕ
КАО
БОЛНИЧАРКА
82
ГОДИНЕ.

ВРЕЛЕ ПЛАЖЕ

НА ПЛАЖАМА
У БЛИЗИНИ КИТАРЕ,
НА ИТАЛИЈАНСКОМ
ОСТРВУ ИСКИЈИ,
НА МНОГИМ МЕСТИМА
ИЗБИЈА
ВРЕЛА ПАРА.

БАШТЕ НА КРОВУ

У ШВЕДСКОЈ ПОКРАЈИНИ
ЈЕМТЛАНДУ
ЉУДИ НА КРОВОВЕ
СВОЈИХ БРВНАРА
НАНОСЕ СЛОЈ ЗЕМЉЕ,
ПО ЊОЈ САДЕ ЦВЕКЕ, ПА
ЧАК И ДРВЕЌЕ, ДА
МРАЗ НЕ БИ ПРОДИРАО
У КУКУ.

ЛУЛЕ

НА КОЈЕ ПУШЕ
ЈАКУТИ
(СИБИР)
НАЦИЊЕНЕ СУ ЧЕСТО ОД
КРОВА МАМУТА КОЈИ СУ
ИЗУМРЛИ ПРЕ НЕКОЛИКО
ХИЉАДА ГОДИНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● пре извесног времена један
сељак у близини Валдраха у
Западној Немачкој случајно је
плугом запео за неке цеви и
тако открио део водоводне мре-
же града Тревериса који су
Римљани овде основали 15. го-

дине пре н. е. Водовод је ду-
гачак тринаест километара и
према мишљењу стручњака гра-
дило га је бар сто радника ви-
ше од годину дана. Најновија
проучавања говоре да је днев-
ни капацитет овог система из-
носио 29.000 кубика метара во-
де.

● краљица термита полаже сва
ке две секунде по једно јаје.

● име града Дарувара мађар-
ског је порекла и у ствари је
настало од две речи „дару“ —
ждрал и „вар“ — град.

● најстарији назив за новча-
ну јединицу која је и данас у
употреби јесте драхма, што на
грчком значи шака, односно о-
но што стане у шаку. Разлог:
драхму је некад сачињавало
шест обола, а ти новчићи су
тачно испуњавали шаку.

● ако се нагло загревају, пре
не пући чаша од дебелог него
од танког стакла. До прскања
дебеле чаше долази због тога
што се онај слој ближи извору
топлоте брже шири од оног ко-
ји је даље.

● само у два одсто случајева
удар грома у дрво изазива по-
јаву пламена.

● у индијској области Акола,
некад су мачке сматране све-
тим животињама. Ако би се до-
годило да је неко случајно у-
бије, био је дужан у знак по-
кајања да начини исту такву
од чистог злата и да златни
кип баца у море.

● према тврђењу јапанских ста-
тистичара први попис станов-
ништва у Јапану извршен је
још крајем седмог века.

● група острва — дуж обала
Шкотске, међу њима Сент Кил
да, представља прави рај за
морске птице. У пролеће оне
ту долазе да се гнезде у толи-
ком броју да се лепет њихових
крила чује на даљини од више
километара. Најбројнији су
морски голубови којих покат-
кад има и до две хиљаде па-
рова.

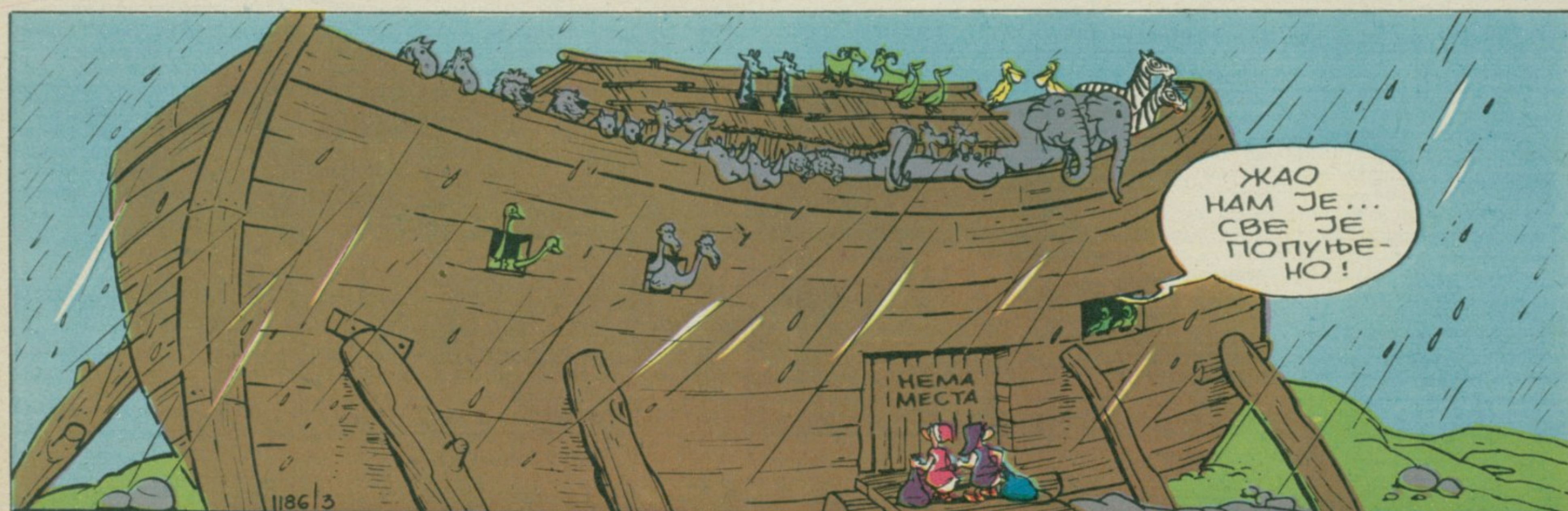

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

Distributed by King Features Syndicate.

ВОЗОВИ ИДУ НА ЈУГ

КРЛЕ ЈЕ ПРЕПОЗНАО ГЛАС АГЕНТА СПЕЦИЈАЛНЕ ПОЛИЦИЈЕ. СКОЧИО ЈЕ СА СТЕПЕНИКА ЛОКОМОТИВЕ НА ПЕРОН И ПОЧЕО ДА БЕЖИ.

Младић је климнуо главом. Тиме је друговима, окупљеним на састанку илегалне групе, ставио до знања да је схватио шта се од њега тражи. Није се плашио. Можда ће га страх шчепати при сусрету са агентима београдске Специјалне полиције на железничкој станици, али без обзира на опасност знао је да мора извршити задатак.

— Поновићу! — трже га из размишљања глас вође групе. — На железничкој станици, овде у Београду, нешто се догађа: долази и одлази велик број немачких теретних возова. Хоћемо да сазнамо шта превозе, куда и зашто. Податке ће прикупити Крле. Нико од вас, осим њега, не сме одлазити на станицу јер је препуна агената и немачких војника. Они добро знају свој посао и сигурно би вас запазили. За овај задатак довољан је један човек. Крле можеш ли?

— Могу! — мирно је одговорио младић.

★ ЗАДАТАК ЈЕ ОПАСАН

Василаслав Крстић, који је још у детињству добио надимак Крле, радио је као помоћни радник у пивари Ђорђа Вајферта. Све слободно време проводио је са друговима из омладинске илегалне групе која је са другим илегалцима у окупираном Београду вршила саботаже и прикупљала податке корисне за народноослободилачки покрет. Када је тог дана, 5. маја 1943. године, прихватио задатак да прикупи податке о немачким возовима на београдској железничкој станици имао је само осамнаест година.

Крле је озбиљно схватио упозорење да је задатак опасан. Било је скоро сигурно да ће агенти приметити његове свакодневне доласке на станицу. План је предвиђао да и даље настави да ради у пивари, а да на станицу одлази после радног времена. Тамо је требало да се понаша као препродавац намирница у којима је Београд више него оскудевао. Агенти су знали да су многи Београђани „црноберзијанци“. Неки су на тај начин долазили до средстава за живот или допуњавали своје приходе да би се како-тако прехранили и преживели, а други су се богатадили. Агенти су кон-

тролисали црноберзијанце, понекад их и хапсили али се све обично завршавало на одузимању робе, новчаној казни или неколико дана затвора.

Другови су наредили Крлету да за време извршења задатка не одлази својој кући у Мутаповој улици. Нашли су му собу где ће спавати јер су се бојали да би агенти могли да га прате до куће и о њему се распитају у суседству. У том случају брзо би открили да није препродавац и да се црном берзом никада раније није бавио. А ако га, међутим, ухапсе на станици као „црноберзијанца“, знаће како да се брани. Одузеће му робу и казнити, а можда чак одмах и пустити.

— Ко ће ми бити веза? — упитао је Крле на крају састанка.

— Људи који тебе знају, али ти њих не знаш — одговорио му је вођа групе. — Два пута недељно, уве-

че у осам, чекаћеш пред кафаном „Руски цар“ на почетку Кнез Михаилове улице. Прићи ће ти наш човек. Измешаћете се са шетачима и ти ћеш му испричати све што си претходних дана сазнао. На састанак никада неће долазити исти човек. Ако агенти ипак посумњају у тебе и ухапсе те, нећеш моћи никога да одаш јер никога од њих не познајеш. Уосталом, и сам знаш правила илегалца.

Вођа групе одредио дане за Крлетове састанке са везом. Одмах затим су се разишли.

★ ШТА ТРАЖИШ ТУ?

Већ сутрадан Крле је био на железничкој станици, али није излазио на перон. Тог дана само је осмотрио станичне улазе и излазе. Другови су га снабдели новцем којим ћу купо-

вати намирнице од сељака који су стизали возовима из унутрашњости у Београд.

Другог дана када је кренуо према једној локомотиви која се лагано примицала дугачкој теретној композицији, тргао га је оштар глас.

— Шта тражиш ту? — Окренуо се. Пред њим је стајао човек у цивилу с масним шеширом натученим на чело. Очигледно агент Специјалне полиције.

Крле је већ имао спреман одговор.

— Чекам тетку из Лапова! Тетка Кристину... Стиже у Београд, а не познаје град!... Хтео сам да пређем на други перон!

— Онда је чекај код излаза. Не мувај се овуда — дрекнуо је агент и отишао низ перон.

Ипак, наредних дана, Крле је успео да сазна да Немци преко Београда пребацују возовима оружје и војску негде на југ. Саоп-

штио је то вези, али је наставио да долази на станицу у нади да ће сазнати и више.

Петог дана свог „дежурства“ на станицу је дошао касније, око 16 часова. Саница је као и увек била пуна агената и стражара. Приметио је да је теретни воз који је стајао на петом колосеку пун затвореника. Знао је да су то логораши које Немци воде на присилни рад у Немачку. Кренуо је према једној локомотиви за коју је прикачена теретна композиција.

— Имаш ли ватре, да запалим? — упитао је машиновођу вадећи из џепа изгужвану и прљаву цигарету.

— Имам! — одговорио му је машиновођа машајући се за џеп у коме му је стајала шибица.

★ ТО ЈЕ ЈЕДИНИ СПАС

Пењући се уз уске гвоздене степенице локомотиве да би стигао до машиновође, тобоже као узпред упита:

— Сигурно се спремате на далек пут?

Машиновођа није стигао да му одговори јер иза Крлетових леђа зачу оштро наређење.

— Стој! Куда ћеш?

Чим је чуо глас Крле га је препознао: био је то глас агента који га је пре неколико дана зауставио и коме је испричао да чека тетку за Лапова. Значи, агент је цело време мотрио на њега! Шта сад да каже? Тетка је стигла, кога чека данас? Најбоље је бежати, одлучи. Ту је једини спас.

Као одбачен опругом скочио је на перон и почео да трчи провлачећи се између људи. Агент је потрчао за њим дувајући у пиштаљку позивајући тако у помоћ и остале агенте.

Крле је просто летео. Прескочио је једног пијаног путника који је седео на неком сандуку, оборио неколико кофера и одгурнуо једну жену. Људи су се збуњено окретали за њим. У гужви која је настала младић је грабио према излазу. У последњем тренутку успео је да пресече пут локомотиви која је маневрисала, прескочи један колосек и умеша се међу путнике пред излазом који су се тамо тискали. Излаз му је био надомак руке, али му је у сусрет долазио један агент.

Младић се није збунио. Сагао је главу и залетео се у њега. Ударио га је главом у стомак, оборио на бетон и јурнуо кроз излаз гурајући људе испред себе. Чим се докопао улице умешао се у гужву и нестало.

Те исте вечери другови су одлучили да Крле одмах треба да оде у партизански одред јер му опстанка у Београду више није било. Његов задатак биће поверен неком другом из групе јер мора се дознати куда одлазе немачки возови са станице у Београду.

Б. П.

ЧЕТИРИ НА ЈЕДНОГ

Ноћ је била топла а море обасјано месечином чији су одсјаји поигравали на води као мноштво риба ухваћених у мрежу.

— Чудна нека светлост! примети командант брода Јосип Дундов гледајући према пучини. — Силуете се уочавају и на даљини од неколико километара, а ипак ствари једва распознају тек на раздаљини од неколико метара! Више бих волео да је ноћ тамна!

Дундов је још неколико тренутака гледао према пучини а онда се окренуо и сишао у унутрашњост малог брода.

Енглески или немачки?

Бродски мотори су радили пуном снагом, а бродић журно пловио, мада се из даљине чинило као да се само љуљашка на води.

Било је 1,45 после поноћи. Командант дохвати са једне полице бродски дневник на чијим корицама је писало: „НВ 8 Корнат“. Било је то име партизанског брода, овог на коме је Дундов био командант, и који је синоћ, 1. јуна 1944. године, кренуо по задатку Штаба морнарице са Дугог Отока на острво Вис. Сада, 2. јуна, јер је поноћ већ била прошла, пролазио је поред хриди Блитвенице на којој

се уздизао велики светионик.

Командант је почео да уноси у дневник кратке податке, јер је пловидба текла мирно. Дундов је очекивао да ће несметано стићи на Вис. Али, изненада до њега допре упозорење осматрача са палубе:

— Десно од прамца два непозната брода! Иду према нама!

Као ошинуто громом командант одбаци перо којим је писао и уз стрме степенице потрча на палубу. Иако мали брод, „Корнат“ се често хватао укошца са јачим непријатељем. Међутим, командант је знао да би свака неравноправна борба на пучини била кобна за малобројну посаду која је већ заузела борбени положај.

Дундов погледа према пучини. На удаљености од неколико километара видели су се црни обриси торпедних чамаца који су им се приближавали.

— Енглески или немачки? — упита морнар који је стајао на прамцу поред оgrade, окренувши се према њему.

— Мислим да су енглески из италијанских лука. Немци се не отискују толико далеко на пучину! Сачекајмо! Ако су Енглези, ставиће нам то до знања уговореним знаком — рафалом светлећих метака које ће испалити преко нашег брода. Само да не дође до забуне као зимус када нисмо знали за тај знак па смо напали њихову топовњачу мислећи да је немачка!

Посада »Корната« мирно је гледала како се људи из торпедних чамаца пењу на њихов брод. А онда је командант Дундов схватио да су преварени.

Посада „Корната“ напрегнуто је гледала према торпедним чамцима који су им се приближавали великом брзином. Била су два. Секли су воду стварајући пенушаве таласе.

Рафал пред прамца

Мали партизански брод још је могао да умакне, али је због рафала светлећих метака, који су торпедни чамци послали изнад њега, командант Дундов закључио да су у питању Енглези.

Дундов није ништа посумњао ни кад су торпедни чамци рафалом пред прамца упозорили „Корнат“ да стане. То га је само збунило. Решио је да избегне сваки неспоразум. Дохватио је догласну цев и примакао се огради брода. Пучином се разлегао његов глас:

— Југослав партизанс!

И поред шума таласа јасно се чуо одговор с торпедних чамаца који су смањили брзину.

— О кеј!

Све то, као и сигнали распознавања којим су торпедни чамци одговорили на сигнале „Корната“, потпуно су убедили команданта Дундова да им се приближавају енглески торпедни чамци. „Корнат“ је стао, али су његови мотори и даље радили.

Један торпедни чамац заставио се на 30 метара од крме „Корната“, док је други пристао уз сам бок брода и почео да се везује за њега.

Посада партизанског брода мирно је посматрала овај маневар. Ознаке на торпедним чамцима и униформе њихове посаде нису се јасно распознавале. Као да је те ноћи и месечина на мору решила да се поиграва са посадом „Корната“. Према њеној светлости фигуре људи изгледале су тамне а сенке које су бацале издужене.

То су Немци!

Изненада, на запрепашћење посаде партизанског брода, морнари са привезаног торпедног чамаца подигли су и уперили аутомате на њих.

— Руке увис! — оштро су наредили. Истог тренутка на палубу „Корната“ са торпедног чамаца је скочио један морнар држећи у руци тешки бродски митраљез.

— Па, ово нису Енглези! — први се снашао морнар који је стајао поред кормилара. — Преварени смо! Ово су Немци!

Командант Дундов, који је непосредно пре тога ушао у кормиларницу, појавио се на палуби и полако кренуо према немачком морнару који је држао тешки митраљез. Немац му је нешто оштро говорио на своје језику, али му је Дундов и даље прилазио без страха. Чим му је Немац био надокхват руке, скочио је на њега, шчепао за груди и одгурнуо.

Један од партизанских морнара хитро је дограбио празан сандук од муниције и њиме ударио по глави изненађеног немачког војника. Док је Немац падао

на палубу, Дундов је потрчао као без душе према кормиларници.

— Брод на борбу! — викнуо је својим борцима који су се већ прибрали.

Све се одиграло неочекивано брзо. Немачки морнари са торпедног чамаца стајали су као скамењени. Нису могли ни да замисле да би неко у таквој ситуацији покушао да пружи отпор.

Изрешетан мецима

Мотори „Корната“ поново су прорадили свом снагом. Партизани су журнули на своја места. „Корнат“ је почео да се одваја од торпедног чамаца, а затим све брже удаљује.

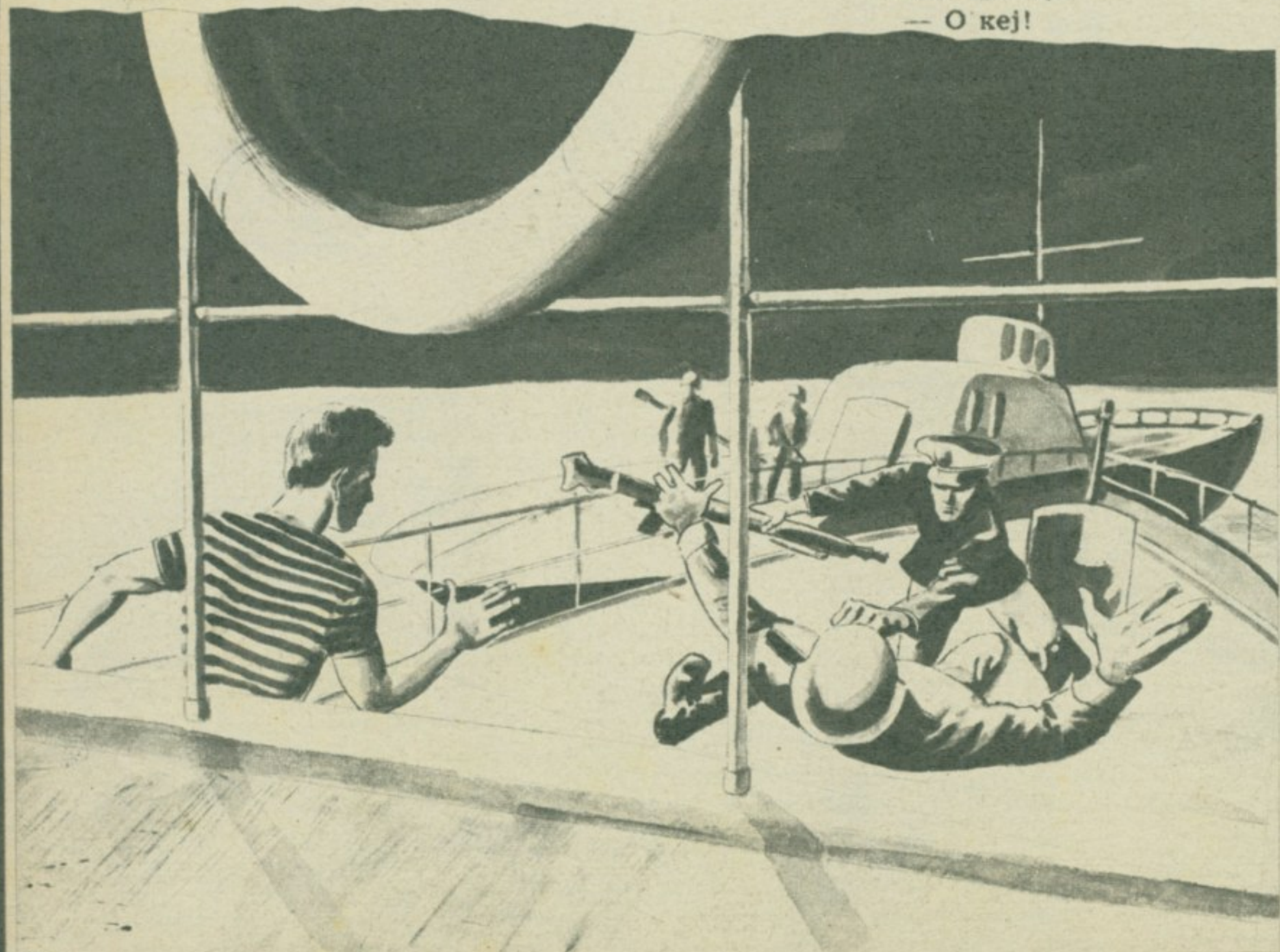
Немци су се, ипак, снашли и засули ватром из аутомата и митраљеза посаду „Корната“. Деветорицу су ранили, али је „Корнат“ од мицао одговарајући на непријатељску ватру дугим рафалима из својих митраљеза. Моториста, сигналиста и кормилар заменили су теже рањене артиљерце.

Под притиском ватре са „Корната“ немачки торпедни чамци заостали су око 1.000 метара иза њега, али су и са те удаљености непрестано пуцали.

У 3,10 Немцима су се придружила још два торпедна чамца која су те ноћи патролирала код Блитвенице. Али се „Корнат“ није предавао. Око 4 часа успео је да један оштети. Остали торпедни чамци прекинули су борбу и прискочили му у помоћ.

Изрешетан мецима и са једанаест рањеника, „Корнат“ је у 7,30 изјутра допловио на Вис са заробљеним морнаром. Тек тада је командант Дундов сазнао да су Немци 1. јуна, ноћу, заробили једну групу наших ненаоружаних бродова који су пловили са Корнатских острва на Вис и том приликом некако се домогли нашег система сигнализације за препознавање бродова на мору помоћу којих су и успели да обману посаду „Корната“.

Д. В.

ВАЗДУХОПЛОВИ

ЈАПАН

ПО УГЛЕДУ НА ДРУТЕ

РАТ У МАНЏУРИЈИ

АИЧИ Д-1А

Намењен за дејство са аеродрома и носача авиона, овај лаки бомбардер и извиђач, двосед, почео је да се израђује 1933. године у фабрикама „Аичи“ и „Накајима“, и то по угледу на немачки Хе-50. Верује се да је произведено укупно 522 модела Д-1А. Аичи је познат по инциденту који је изазвао 1936. године бомбардујући америчку топовњачу „Пенел“.

ЛИЧНА КАРТА: двокрилац са два члана посаде и мотором од 730 КС, тежина у лету 2590 кг, максимална брзина 310 км на час, долет од 1000 км. Наоружање: 2 пилотска митраљеза и 1 турелни митраљез и 440 кг бомби.

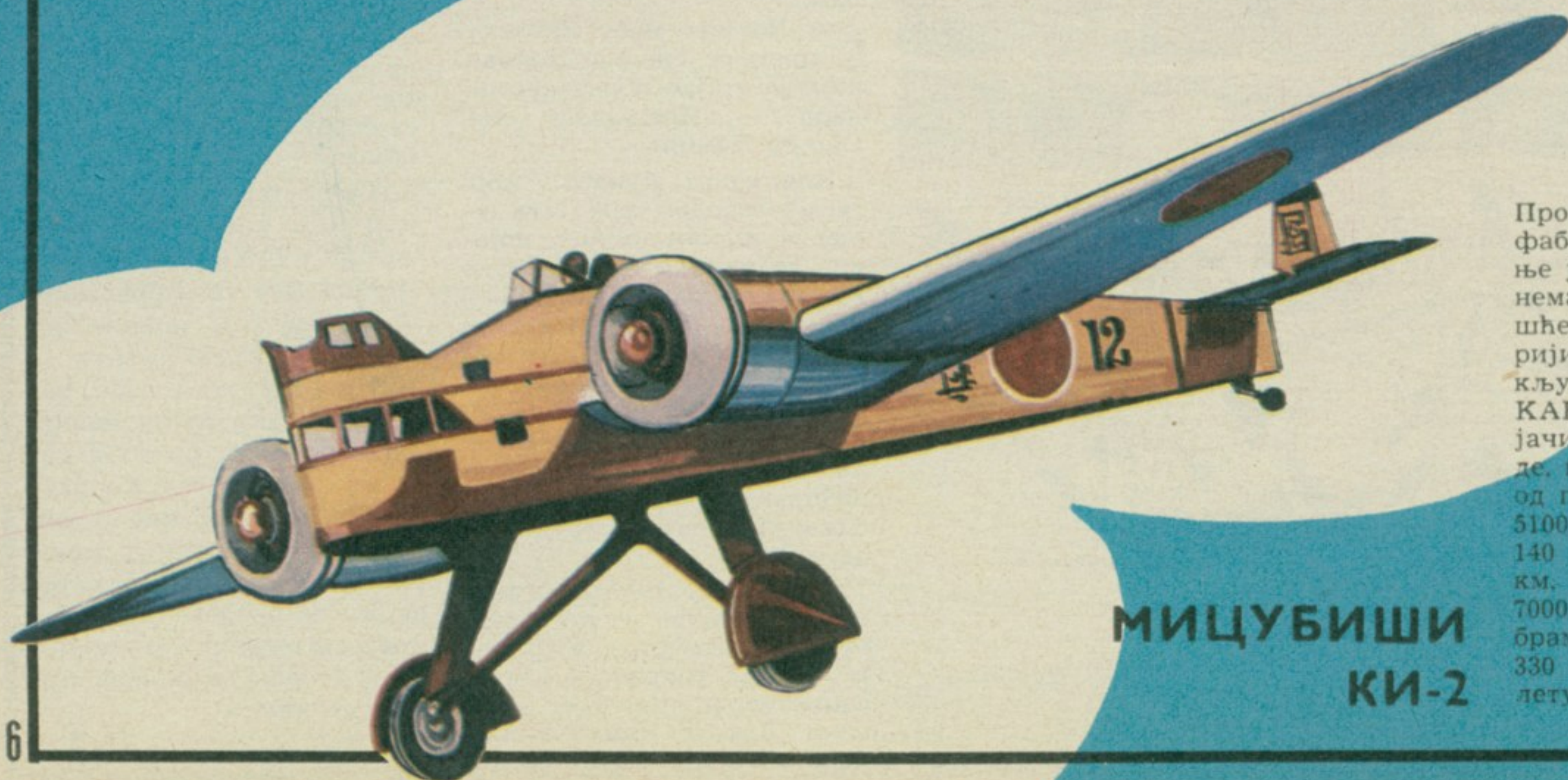
Јапан је 1918. године имао 250 авиона, углавном грађених по страним лиценцама у фабрикама Накајима, Кавасаки, Мицубиши, Каваниши... После рата у Манџурији 1934. године овај број повећао се на 931. Припремајући се за II светски рат, Јапан је 1938. произвео 3005, а 1939. године у модернизованим фабрикама 8500 авиона. У току самог рата у „Земљи излазећег сунца“ произведено је укупно 69.888 авиона. Амерички атомски напад на Хирошиму и Нагасаки затекао је Јапан са само 9000 авиона прве класе. После II светског рата обновљене јапанске фабрике производе за америчке потребе, од 1953. године, и то млазне авионе Т-33, Ф-86 и хеликоптере бел.

НАКАЈИМА А4-Н1

Морнарички ловац грађен у истоименој фабрици по угледу на модел А-2Н тип 90 из 1930. године, али са јачим мотором, ојачаним упорницима на крилима и са модернијом пилотском кабином. Укупно је произведено 300 авиона овог типа. Узлетао је са носача авиона. Прва серија укрцана је на носач „Хошо“ који је учествовао у нападу на Кину 1937. године.

ЛИЧНА КАРТА: двокрилац, једносед, мотор од 770 КС, тежина у лету 1435 кг, максимална брзина 335 км на час, долет од 600 км, максимална висина лета 8000 м. Наоружање: 1 топ и 1 тешки митраљез.

МИЦУБИШИ КИ-2

Произведен је у истоименој фабрици као бомбардер средње јачине и то по угледу на немачки јункерс К-37. Користио је у ратовима у Манџурији и Кини. Израђиван је искључиво у серијама.

ЛИЧНА КАРТА: бомбардер средње јачине са четири члана посаде, нискокрилац, два мотора од по 550 КС, тежина у лету 5100 кг, максимална брзина 140 км на час, долет до 1000 км, максимална висина лета 7000 м. Наоружање: три одбрамбена митраљеза. Носи 330 кг бомби на крајњем долету.

Наставак на странама 8-9

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

Битка за залив Лејте на Пацифику 24. и 25. октобра 1944. била је прва у којој су учествовали јапански камикадзе или пилоти-самоубице. Деветнаест тог октобра, вицеадмирал Такојиро Охниши састао се са вишим командантима у бази ловачких авиона Мабалакат на Филипинима и објавио: „С тако мало авиона можемо обезбедити успех једино путем самоубилачког напада. Сваки ловац мора да буде наоружан једном бомбом од 550 килограма и да удари у палубу једног амричког носача авиона“.

Ово је био почетак приме не технике камиказа, што на јапанском значи „божански ветар“. Тако је назван тајфун који је у средњем веку отерао једну монголску флоту док је пловила према Јапану да изврши инвазију.

НЕ ВРАЋАЈТЕ СЕ ЖИВИ!

Пилоти-самоубице кретали су у напад с фанатизмом који се граничио с лудилом. Сматрали су за повластицу да буду одређени за ове задатке са којих није било повратка. После рата прикупљена су и објављена опроштајна писма које су ови пилоти упутили својим породицама.

Прва наредба пилотима-самоубицама гласила је:

„Не долази у обзир да се вратите живи. Ваша мисија укључује смрт. Ваша тела ће бити мртва, али не и ваш дух. Смрт једног од вас значиће рађање милиона других. Не занемарујте ништа што би штетило вашој обуци или вашем здрављу. И, не журите сувише да погинете. Ако не можете да нађете свој циљ — вратите се! Следећи пут ћете наћи можда повољнију прилику. Изаберите смрт која ће донети највећи учинак“.

Мада нису могли да измене исход рата јер је усредсређена противавионска ватра са америчких бродова које су напали, многе оборила пре него што су удариле у циљ, авиони-самоубице су ипак нанели тешке губитке Американцима, нарочито код Иво Џиме и на Окинави. Пре окончања рата, у августу 1945. године, специјална ваздушна армија пилота-самоубица потопила је или оштетила преко триста америчких бро-

РАТ ЈЕ ЗА ЈА-ПАНЦЕ КРАЈЕМ 1944. ГОДИНЕ ВЕЋ БИО ИЗГУБЉЕН. КАМИКАЗЕ СУ БИЛЕ ПОСЛЕДЊИ, ОЧАЈНИЧКИ ПОКУШАЈ ДА СЕ СПАСЕ ЧАСТ ЈАПАНА.

АРМИЈА САМОУБИЦА

дова. У тим нападима живот је изгубило око 15.000 америчких војника.

Пре него што је пошао на свој последњи лет, камикадзе-пилот Акио Оцука оставио је писмо својим родитељима.

„Супротно редовној навизи, пробудио сам се рано, у пет часова изјутра. Вежбао сам наг до појаса. Осећао сам се веома добро.“

ПОСЛЕДЊЕ ЈУТРО

Сада је довољно ставити лист хартије у малу кутију, у коју се обично ставља pepeо умрлих. Питам се, да ли је то тачно? Хтео сам да вам пошаљем одсечене делове својих ноктију и неколико увојака моје косе, али јуче сам се шишао, а нокти су ми прекратки. Жалим, али сада је прекасно. Ни моји нокти, ни моја коса неће израсти за једну ноћ.

Не желим гроб. Осећао бих се стешњен ако би ме ставили у узану раку. Скићу, као што сам ја, она није потребна. Хоћете ли то рећи мојим родитељима?

Не плачите због тога што ћу ускоро умрети. Кад бих остао у животу, а умро неко кога волим, учинио бих све што је у мојој моћи да разведрим оне који су остали сами. Покушао бих да будем храбар.

Последње јутро — 11.30. Сада ћу доручковати, а затим отићи на аеродром. Узет сам последњим упутствима и немам више време на да пишем. И зато се са вама опраштам.

Извините због овог нечишког писма и непрекиданих реченица. Остајте у добром здрављу. Верујем у победу Велике Азије.

Молим се за срећу свих вас. Крећем у напад са осмехом на лицу. Ноћас ће бити пун Месец. Док будем летео над отвореним морем око Окинаве, изабраћу непријатељски брод који ће бити мој циљ.

Показаћу вам да умет да умрем храбро!“

КИША АВИОНСКИХ ДЕЛОВА

Један од значајних ратних докумената је и дневник који је, супротно прописима, водио амерички морнар са крстарице „Монпелје“ Џејмс Феџи. И он је доживео напад пилота-самоубице. Описао га је онако како га је видео очима обичног борца.

„Свуда око нас тукли су јапански авиони и падале бомбе. Неки од наших бродова били су под ударом авиона-самоубица. Била је то борба до уништења... На нас су се срушила тројица.

Срећом по нас они су своје бомбе претходно били избацили. По нама су падали ко мади разнесених апарата. Чинило се као да пада киша авионских делова. Један пилот-самоубица устремио се право према месту на броду где сам се ја налазио. Да му посада топа иза нас није једним поготком откинула крило, он би нас сигурно све уништио. Без крила се нагло окренуо и пао у море. Тог тренутка експлодирале су и његове бомбе, избацивши на палубу велики део авиона. Један други авион-самоубица сурвао се на батерије великих топова, оборивши у страну куполу једног топа ранивши све чланове посаде. Право је чудо како нису гранате наслагане поред топова експлодирале. Да се то догодило у ваздух би одлетео цео брод и ми заједно с њим.“

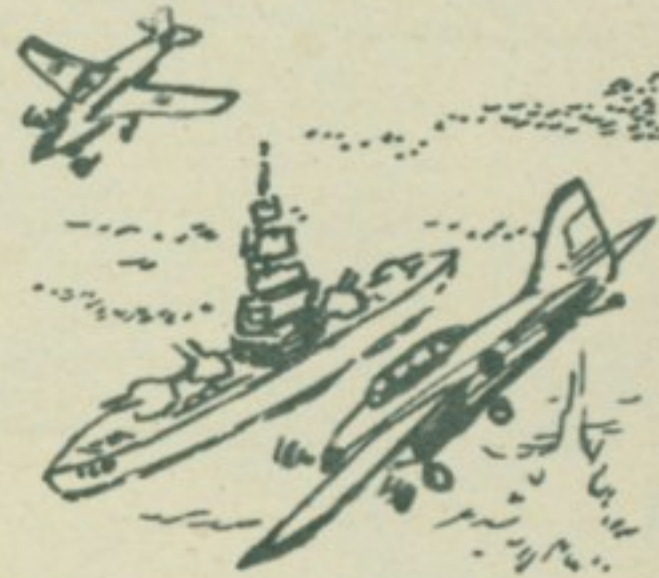
За време предаха наши морнари су скупљали јапанске „сувенире“. И то какве: делове јапанских авиона-самоубица! И ја сам задржао један такав делић.“

ПОКАЈАЊЕ

Један од ретких који је успео да одвоји своја осећања фанатика од стварности био је јапански командант Тадаши Накајима. Из тих, ратних дана, остало је записано његово сећање на летеће пилота-самоубице.

„Један од оних који су

одржавали авионе нарочито је водио рачуна да пажљиво обрише и очисти кабину сваког повереног му самоубице авиона. Говорио је да је кабина мртвачки ковчег и да због тога мора да буде савршено чиста. Један од пилота је толико био дирнут овом пажњом да је позвао свог добротинитеља и захвалио му се. Смрт ће му, рекао је, бити лакша. Механичареви очи су се заматлиле од суза: није могао да изусте ни речи него је, држећи се једном руком о крило авиона, трчао поред авиона док је овај излазио на главну писту да узлети свој последњи лет“.

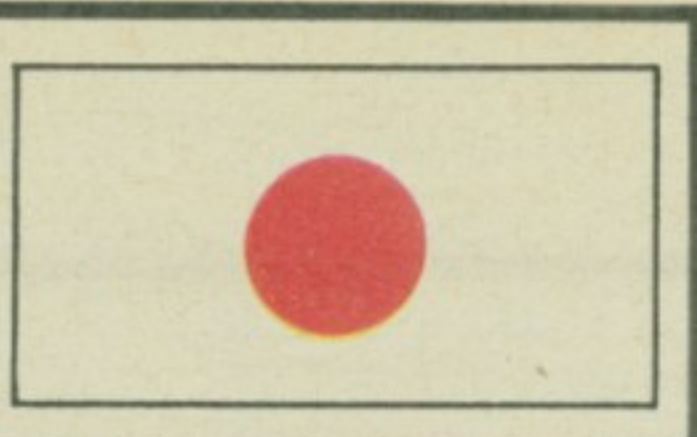
Уочи капитулације Јапана, пре него што се и сам убио, Охниши, који је први дошао на идеју о самоубилачкој летећој армији, написао је о пилотима-самоубицама:

„Они су се добро борили и храбро погинули уверени у нашу победу. Својом смрћу желим да окајем свој удео у неуспеху који нас је лишио те победе. Извињавам се душама тих мртвих пилота и њиховим увелењим породицама...“

М. Т.

ВАЗДУХОПЛОВИ

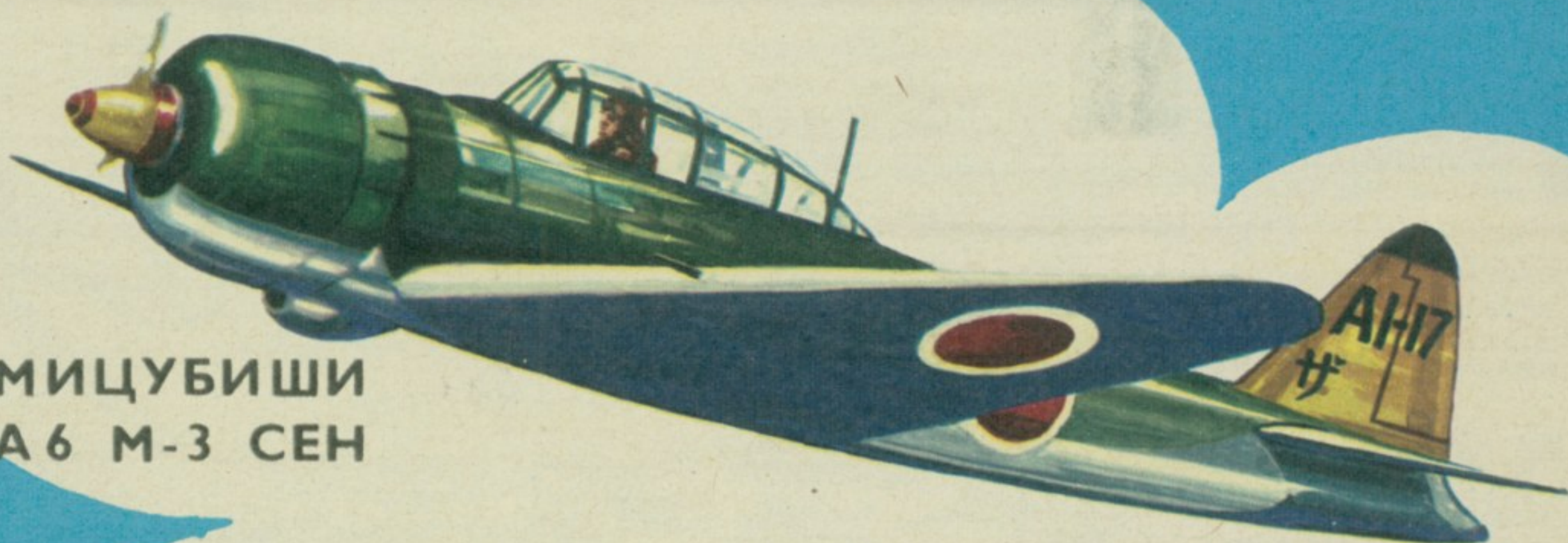
ЈАПАН

НА НЕБУ

Када је пројектовао модел сен, инжењер Јиро Хориоки није знао да ће овај модерни ловац постати основа јапанског ваздухопловства у II светском рату. Од 1937. до краја рата произведено је 10237 авиона типа сен и то у 13 верзија! Користила га је морнарица и копнена авијација, а при крају рата и пилоти-самоубице. ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац, једносед, мотор од 1500 КС, тежина у лету 3030 кг, максимална брзина 560 км на час, долет до 1570 км, максимална висина лета 12000 м. Наоружање: 2 топа и 2 митраљеза.

МИЦУБИШИ
А6 М-3 СЕН

НАКАЈИМА Б-5Н КЕТЕ

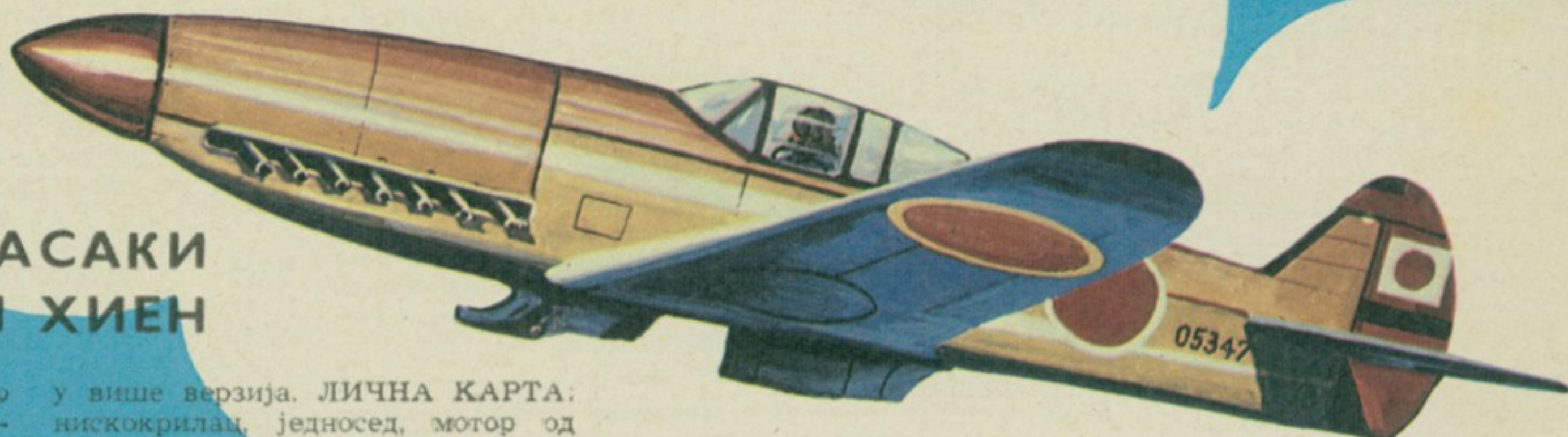
Узлетао је са аеродрома и носача авиона, а произвођен је као ловац и ловац-бомбардер. Могао је да избацује и торпеда. Из хала фа-

брике „Аини“ изашло је у току целог II светског рата око 1200 авиона типа кете. ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац са два члана посаде, мотор од 1115 КС, максимална брзина 380 км на час, долет до 1000 км, максимална висина лета 8000 м. Наоружање: 2 пилотска митраљеза и 1 турелни торпедо, или уместо њега 800 килограма бомби.

КАВАСАКИ
КИ-61 ХИЕН

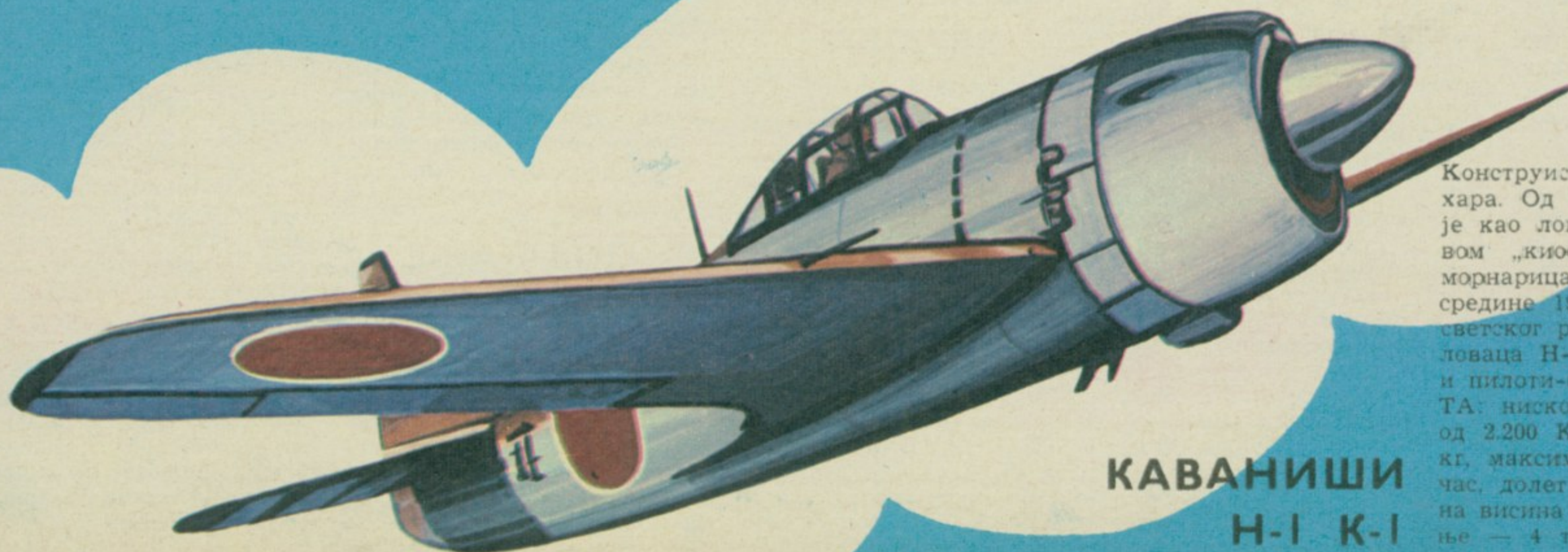
Инжењер Такео Дои конструисао је ловац хиен по угледу на немачки месершмит-109 из 1937. године. Авион је склапан у фабрици „Кавасаки“. Од 1942. године до краја II светског рата произведено је 2654 оваквих кавасакија

у више верзија. ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац, једносед, мотор од 1450 КС, тежина у лету 4200 кг, максимална брзина 600 км на час, долет до 1600 км, максимална висина лета 12000 м. Наоружање: 2 топа и 2 митраљеза.

КАВАНИШИ
Н-1 К-1

Конструисао га је инжењер Киху-хара. Од 1942. године произвођен је као ловац-пресретач под називом „киофу“. Користили су га морнарица и копнена војска. Од средине 1944. године до краја II светског рата произведено је 1440 ловаца Н-1 К-1. Користили су га и пилоти-самоубице. ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац, једносед, мотор од 2200 КС, тежина у лету 5350 кг, максимална брзина 720 км на час, долет до 1800 км, максимална висина лета 12000 м. Наоружање — 4 топа и 250 кг бомби.

У ПАЦИФИКА

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

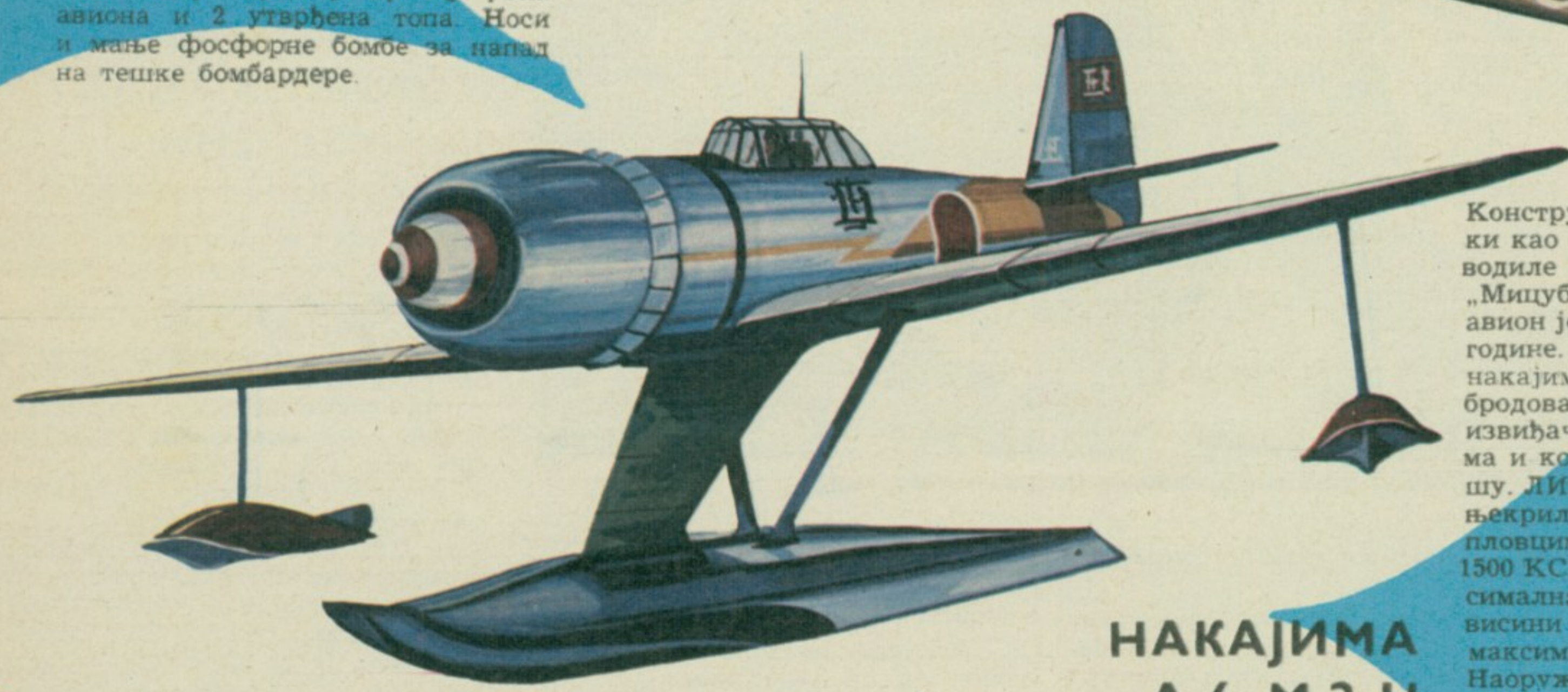
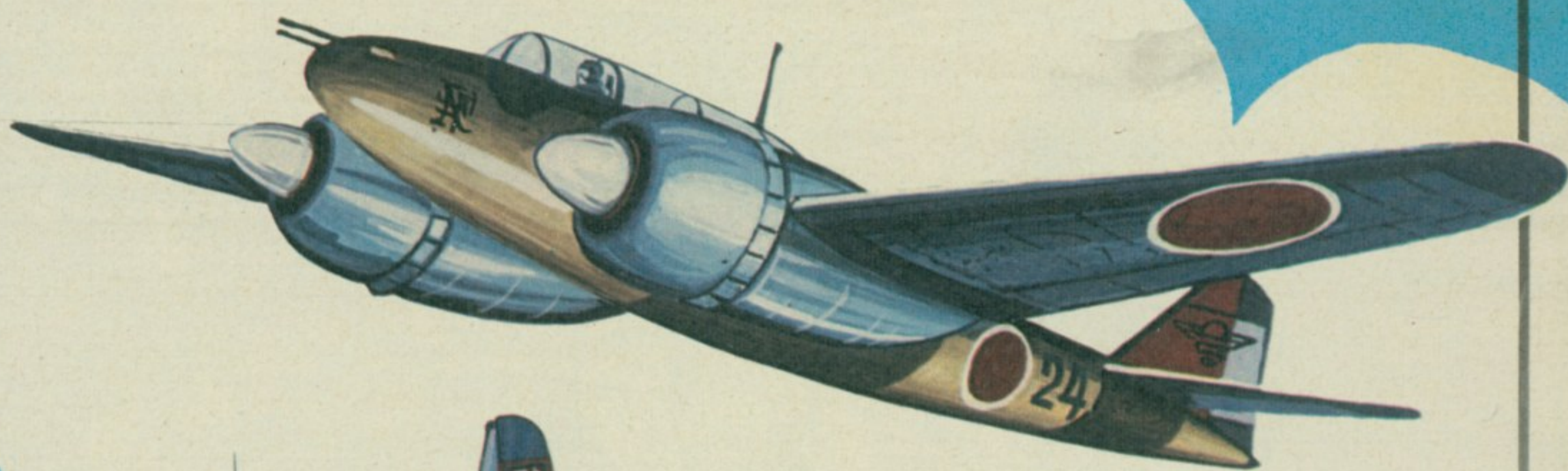

МИЦУБИШИ КИ-21

Произвођен је као двомоторни бомбардер са три члана посаде по моделу из 1936. али је био много бољи и бржи. Ратовао је на свим јапанским фронтovima. У овак-вом авиону погинуо је код Бутенвила 13. септембра 1943. године адмирал Јамамото. До септембра 1944. произведено је 2064 модела КИ-21 и то у неколико верзија. Често је коришћен и за транспорт трупа и ратне опреме. ЛИЧНА КАРТА: нискокри-лац, два мотора од по 1490 КС, тежина у лету 10700 кг, максимална брзина 470 км на час, долет до 2100 км, мксимална висина лета 11.800 м. Наоружање: 3 тешка митраљеза и 1000 килограма бомби.

МИЦУБИШИ КИ-46 III

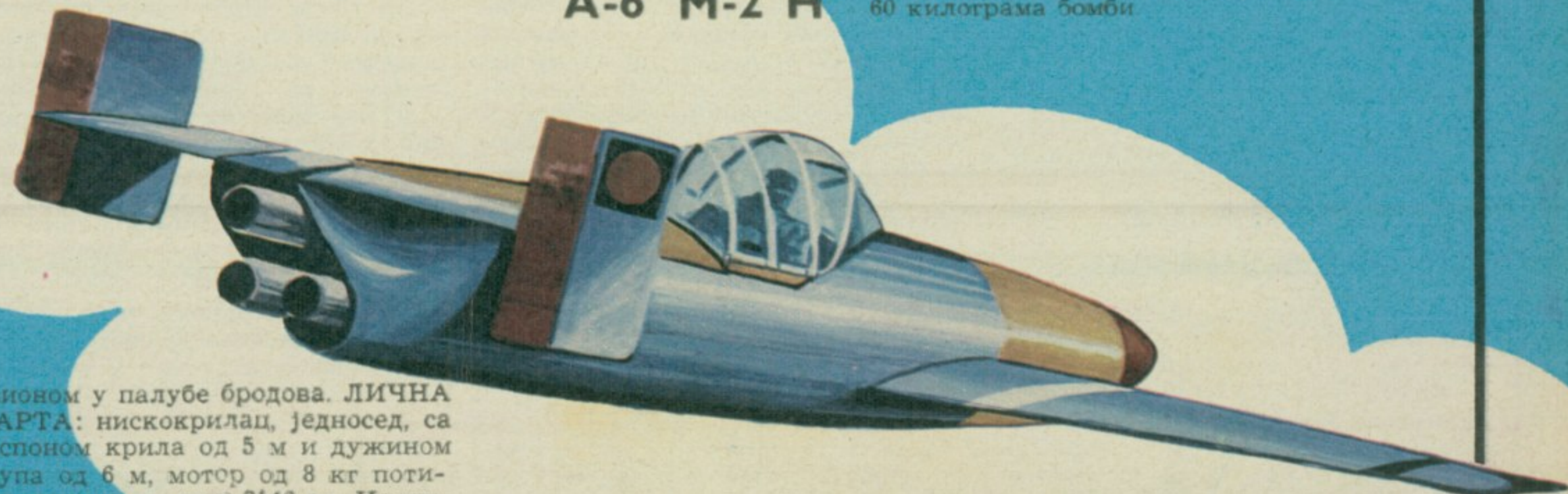
Двумоторни тешки висински ло-вац и ловац-бомбардер за дневна и ноћна дејства мицубиши КИ-46 III конструисао је инжењер Хи-санођо Озава. Крајем II светског рата бранио је Јапан. ЛИЧНА КАРТА: средњокрилац са четири члана посаде, два мотора од по 1500 КС, тежина у лету 7850 кг, максимална брзина 625 км на час, долет до 1950 км, максимална ви-сина лета 12000 м. Наоружање: 1 покретљив топ калибра 37 мм, 1 топ који пуца у правцу репа авиона и 2 утврђена топа. Носи и мање фосфорне бомбе за напад на тешке бомбардере.

**НАКАЈИМА
А-6 М-2 Н**

Конструисао га је инжењер Хико-ки као ловац-хидроавион, а произ-водиле су га заједнички фабрике „Мицубиши“ и „Накајима“. Хидро-авион је развијен од модела из 1941. године. Укупно је произведено 327 накајима А-6 М-2 Н за пратњу бродова на јужном Пацифику. Као извиђач грађен је у већим серија-ма и коришћен на Хоккаиду и Хон-шу. ЛИЧНА КАРТА: једносед, сред-њекрилац са чамцем и помоћним пловцима на крилима, мотор од 1500 КС, тежина у лету 2710 кг мак-симална брзина 433 км на час на висини од 500 м, домет до 1750 км, максимална висина лета 10700 м. Наоружање: 2 топа, 2 митраљеза и 60 килограма бомби.

**ЈИНРАИ
ОКА-11**

Као ракетни авион-бомба служио је за нападе пилота-самоубица. До марта 1945. произведено је 755 овак-вих авиона. На Окинави је упо-требљено 75 од укупно 300 допрем-љених ока. Остали су евакуисани због америчке инвазије. Оку је но-сио авион-носач и отпуштао га 50 км од циља на висини од 8000 м. Пилоти су тада палили моторе и брзином од 1000 км на час ударали

авионом у палубе бродова. ЛИЧНА КАРТА: нискокрилац, једносед, са распоном крила од 5 м и дужином трупа од 6 м, мотор од 8 кг поти-ска, тежина у лету 2140 кг. Наору-жање: носи 1000 кг најјачег ек-сплозива у предњем делу трупа.

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

Кад сам крајем јуна 1973. завршио прву годину архитектонског факултета, одлучио сам да се преко лета негде запослим. Нисам могао много да бирам и, сазнавши да у Марквејевом бару у Самарленду, на острву Ман у Енглеској, траже келнера, прихватио сам посао без двоумљења.

Марквејев бар налазио се на трећем спрату једне од зграда забавног парка у Самарленду. За време лета град је био пун туриста па сам имао посла напретек. Једног дана, предвече другог августа, учинило ми се да је неко споља викнуо: Ватра! Ватра! Али, закупљен послом, убрзо сам заборавио на то.

сам да нећемо успети да се пробијемо до главног излаза у приземљу. Избезумљени људи газили су једни преко других, гурали се покушавајући да се домогну степеница и изиђу напоље.

— Морамо пронаћи споредне степенице! — довикнуо сам Џимију и Полу. Џими је застао, а Пол је наставио да трчи ка гомили која се тискала на степеницама. Тада сам га видео последњи пут. Зграбио сам Џимија за руку и потрчао дугачким ходником на другу страну. Пламен и дим и даље су се ширили, иза нас, људи су запомагали.

Избезумљени од страха дотрчали смо до врата у дну ходника.

— Иза њих су сигурно степени-

Ходник је личио на ужарену пећницу. Затворио сам врата грозничаво размишљајући шта да радим. Џими је клечао на поду и кашљао.

— Изгорећемо живи! — понављао је док су му низ лице, искривљено од ужаса, текле сузе.

ПОСЛЕДЊА МИСАО

Нисам могао да гледам јер је дим продирао испод врата и шти-

Док су се избезумљени људи, газећи једни преко других, гурали према главном излазу, ја сам са Џимијем узалуд тражио споредне степенице.

ИЗГОРЕЋЕМО ЖИВИ!

Ходник је личио на ужарену пећницу, назад више нисмо могли.

Велики сат у бару показивао је тачно двадесет часова и три минута кад су однекуд допрли крици: „Пожар!“ У бару је за тренутак завладао тајац, а онда је настала паника. Сви су потрчали ка степеницама. Чули су се крици и запомагање, на све стране куљао је дим.

ВРАТА СУ ЗАКЉУЧАНА!

Пламен који је букнуо у приземљу за неколико тренутака захватио је целу зграду. Зграбио сам капут и потрчао за осталима. Са мном су пошли Џим и Пол који су такође радили у бару. Кад смо стигли до степеница, схватио

це! — покушао сам да охрабрим Џимија.

Али, врата су била закључана, а назад више нисмо могли. Пламен је већ захватио под ходника. Било је неиздрживо топло. Снагом очајника почео сам да ударам песницама и ногама по закључаним вратима све док нису попустила. Тетурајући се ушао сам унутра и повукао за собом малаксалог Џимија. Чим сам затворио за собом врата, одахнуо сам с олакшањем.

— Спасени смо, Џими! — узвикнуо сам, али готово истог тренутка следио сам се од ужаса. Ту није било никаквих степеница, једини излаз била су врата на која смо управо ушли!

Прво сам помислио да је најбоље да се вратимо у ходник, али кад сам отворио врата и кад су дим и пламен покуљали унутра, схватио сам да смо изгубљени.

пао за очи. Осећао сам да је ваздух који удишем све топлији и чинило ми се да ћу се угушити.

Соба је била већ толико задимљена да се није видео ни прст пред оком. Почео сам да пипам около безумно се надајући да ћу пронаћи начин да Џимија и себе извучем из овог пакла. Одједном сам под прстима осетио хладан метал. Можда ипак у овој соби постоје још нека врата! Пипао сам нестрпљиво док ми се зебња све више увлачила у срце. Кад сам схватио да је то чесма, изгубио сам и последњу наду.

Дрхтавом руком окренуо сам славину из које је потекао снажан млаз воде.

— Џими, вода! Дођи — позвао сам друга.

Пошто смо попили неколико гутљаја, расцепио сам капут на два дела и држао га под славином све док се није потпуно натопио водом. Један део обмотао сам

око Џимијеве, а други око своје главе. Приљубљени један уз другог спустили смо се на под.

С друге стране врата избезумљени људи и даље су запомагали. Осећао се мирис нагорелог дрвета. А онда се све утишало, чуло се још само пуцкетање ватре која се све више примицала.

Не знам колико је времена прошло кад сам осетио да је Џими клонуо на под. Онесвестио се! Вукао сам га за руке, дозивао. Узалуд. Џими је лежао непомично. Ја сам све теже дисао, гушио се. У глави ми се мутило. Последње чега се сећам била је помисао да вмирем.

ГОТОВО ХИЉАДУ СТЕПЕНИ!

Кад сам, ко зна после колико времена, отворио очи, угледао сам непознате људе око себе и светле зидове болничке собе. Само за тренутак и очи су се поново склопиле. Осећао сам страشان умор, али моја свест одједном је прорадила: чинило ми се да видим онај ужасни пламен и да ме дим гуши. Тргнувши се погледао сам около.

— Сад је све у реду, младићу! — умиривао ме неки човек — командир ватрогасне чете Сирил Пирсон, како сам касније сазнао.

— Шта је са Џимијем? — упитао сам.

— Спавајте, Грахам!

— Где је Џими? — наваливао сам.

— Ваш друг је, на жалост, мртав, а ви сте издржали температуру од готово 1.000 степени Целзијусових. Кад смо вас пронашли, пламен само што није захватио ногавице ваших панталона...

Поново сам утонуо у дубок сан. Кад сам се поново пробудио, осећао сам се добро, чак сасвим добро.

Остао сам жив само захваљујући једној срећној околности: лежао сам тачно испод чесме из које је текла вода. Стално влажен, капут којим сам обмотао главу као неки филтер спречавао је продирање дима у моја плућа.

Грахам Хардинг

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н.ЛЕКИЋ

А.СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

ФРИЗУРА ЈЕ ДИВНА! ЖЕЛИМ И ПОСЕБНО ДА ВАМ СЕ ОДУЖИМ ... ДОБИТЕ СУТРА У ДВОРСКИ ПАРК НА САРМАТИЈАДУ!

ОСОВИТО САМ ПОЧАШКЕНА ВАШИМ ПОЗИВОМ, ВЕЛИЧАЊСТВО!

БИЛО БИ СУМЊИВО ДА САМ ОДБИЛА ПОЗИВ, АЛИ ОДМАХ ПОСЛЕ ТЕ ЊИХОВЕ ПАРАДЕ БЕЖИМ СА ФОРМУЛОМ У КОНСТАНТИНОПОЉ!

ПА ОВО ЈЕ СЈАЈНО, ЈЕС-МИНО! МОЈИ БРКОВИ СУ СЕ ОПЕТ ДИГЛИ КАО НЕКАД!

ЗАХВАЉУЈУКИ БРКОШТРЦУ КОЈИ МИ ЈЕ ДАЛА ОНА ВИЗАНТИЈСКА КОЗМЕТИЧАРКА!

СУТРАДАН ЈЕ СВЕЧАНО ПРОСЛАВЉЕНА САРМАТИЈАДА. БИЛА ЈЕ ТО НЕКА ВРСТА КОКТЕЛА СА НАЈУГЛЕДНИЈИМ САРМАТИМА И РАЗНИМ ВРСТАМА САРМЕ ...

НАЈБОЉА ЈЕ ИПАК СА СУВИМ РЕБРИМА!

САРКА!

КО СУ ОВЕ СЕЉАЧИНЕ КОЈЕ СЕ ДЕРУ НА ЈАВНОМ МЕСТУ?!

ТРЕБА ЈЕ ПОДГРЕЈАВАТИ БАР ТРИ ПУТА!

МИ ЈЕ, НА ЖАЛОСТ, ПОЈЕДЕМО ВЕЋ ПРВОГ ДАНА!

ЗА МОЈ УКУС ТРЕБА СТАВИТИ ЛОВОРОВ ЛИСТ!

СТАВЉАТЕ ЛИ ЗАПРШКУ НА КРАЈУ ИЛИ НА ПОЧЕТКУ?

АХ, ДИКАНЕ! ОТКАД СЕ НИСМО ВИДЕЛИ*... ШТА РАДИТЕ У САРМАТИЈИ?

ОВДЕ САМ ХОНОРАРНИ ШЕФ КОНТРАШПИЈУНАЖЕ!

ЦМАК! ЦМОК!

А ШТА ВИ ОВДЕ РАДИТЕ, САРКА? ЗАР СЕ НИСТЕ УДАЛИ?

НЕ, НИСАМ СЕ УДАЛА! ЗНАТЕ, ДИКАНЕ, БРАК ЈЕ ВЕЛИКО РОПСТВО ЗА ЖЕНЕ У ОВОМ НАШЕМ ШЕСТОМ ВЕКУ... АЛИ ЗА ВАС БИХ СЕ УДАЛА!

ОВО ЈЕ КАО У ПРИЧИ! ЈА САМ ШПИЈУНКА А ДИКАН, У КОГА САМ ЗАЉУБЉЕНА, ТРЕБА ДА МЕ ЛОВИ!

* ОД 1123 БРОЈА „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“

1186/6

НАУКЕГ ПЕТКА: САРКА СЕ ПОВЕРАВА!

У време велике не-
сташице бензина у
САД, неки власни-
ци бензинских пу-
мпи добијали су
течног горива колико су
хтели. Од кога и како? По-
лиција није успела да то
открије, али је било јасно
да је ту Мафија умешала
своје прсте.

Кад су их питали како
долазе до бензина, власни-
ци пумпи су давали слич-
не одговоре.

— Зовемо их једноставно
пријатељима — рекао је је-
дан. — Пошто редовним
путем добијам мало бензи-
на, набављам га са стра-
не...

— Како то „са стране“?

— Неко ми је дао број
телефона и рекао да тра-
жим Цоа. Треба само да
кажем колико ми је потре-
бно, и већ следећег дана до-
бијам робу.

— На питање да ли зна о-
дакле долази тај бензин, о-
вај човек је одговорио:

— Ја ништа не питам.
Срећан сам кад га добијем,
ма колико био скуп.

ПЛЕН ИСПОД ЗЕМЉЕ

Мафија је у време не-
сташице продавала бензин по
веома високим ценама. На-
равно, по још вишим це-
нама продавали су га за-
тим власници бензинских
пумпи.

— Ја своје трошкове по-
кривам на два начина —
каже један од њих. — Сво-
јим редовним муштеријама,
такси-компанијама и тран-
спортним предузећима, ка-
жем само да имам довољно
бензина, али да га, разум-
љиво, продајем по вишој
цени, јер сам га тако и ку-
пио. Они ништа не пита-
ју; задовољни су, јер ина-
че не би могли нормално
да послују, што би им на-
нело велику штету. Друга
је ствар са власницима
приватних аутомобила. Њи-
ма не могу тако да кажем,
па им најчешће обичан
бензин продајем као „су-
пер“. Они то и не примете.

У почетку није било ја-
сно одакле Мафији толике
количине бензина. Ускоро
је и то откривено.

Први начин набавке је —
пљачка. Новембра прошле
године, кад је несташица
бензина достигла озбиљне
размере, у Њујорку су са-
улице настала два огромна
камиона-цистерне са укуп-
но 27.000 литара горива.
Касније су ти случајеви уч-
естали. Полиција тврди да
је то могла да учини једи-
но Мафија, јер је за такву
пљачку потребна добро о-
бавештавана и разграната
организација.

Међутим, још нису успе-
ли никога да ухапсе. Пљач-
каши и њихови шефови су,
наравно, веома опрезни.
Пре него што почну да про-
дају бензин пумпним ста-
ницама, прво испитају ни-
је ли купац случајно пове-
зан с полицијом. С друге
стране, купци их не одају
плашећи се за свој живот,

МАФИЈА СА МИРИСОМ

јер ти људи не презају ни
од убиства.

Тај бензин Мафија обич-
но крије под земљом, у
празним танковима напуш-
тених бензинских станица.
У јеку несташице, многе
станице су затворене јер
нису имале шта да прода-
ју, па су их куповали Ма-
фијини људи. У ствари, о-
ни су почели да купују на-
пуштене бензинске станице
још много пре него што је
уведена штедња бензина и
у њима су скривали укра-
дену робу.

ДОБРИ ПРОГНОЗЕРИ

Многи су се касније пи-
тали како су гангстери зна-
ли шта ће се догодити, ка-
ко су могли да предвиде да
ће израелско-арапски рат

добити такве размере и да
ће бити забрањен извоз на-
фте у Сједињене Државе.

Али, није тај рат био је-
дини узрок несташице бен-
зина. Знатно раније могло
се наслутити до чега ће до-
ћи у САД, па Мафија није
губила време. Наиме, још
одавно су велике петролеј-
ске компаније уживале по-
реске олакшице и на тај
начин зарађивале басно-
словне суме новца. Кад је,
пре неколико година, Кон-
грес укинуо те повластице,
настао је „смак света“. Ко-
мпаније су захтевале да
им се врати ранији статус,
тврдећи да им неће остати
довољно средстава за ис-
траживачки рад и транс-
порт горива из иностран-
ства, али ништа нису по-
стигле. Тада су донеле од-
луку: повући све залихе и
смањити увоз, како би се
на вештачки начин изазва-

ла несташица. Наравно, већ
тада је Мафији било јасно
колико ће скочити цена
бензину, па се дала на по-
сао да то што боље иско-
ристи.

Један федерални тужи-
лац каже да су у САД по-
стојале довољне количине
бензина — било код Мафије
или код петролејских ком-
панија — док су људи че-
кали у редовима. Ирански
шах је у једном интервјуу
такође рекао да није тачно
да Сједињене Државе оску-
девају у нафти:

— Ми знамо да бродови
натоварени у Ирану за не-
ку европску земљу по не-
колико пута промене влас-
ника и, најзад, искрцају
свој терет у САД.

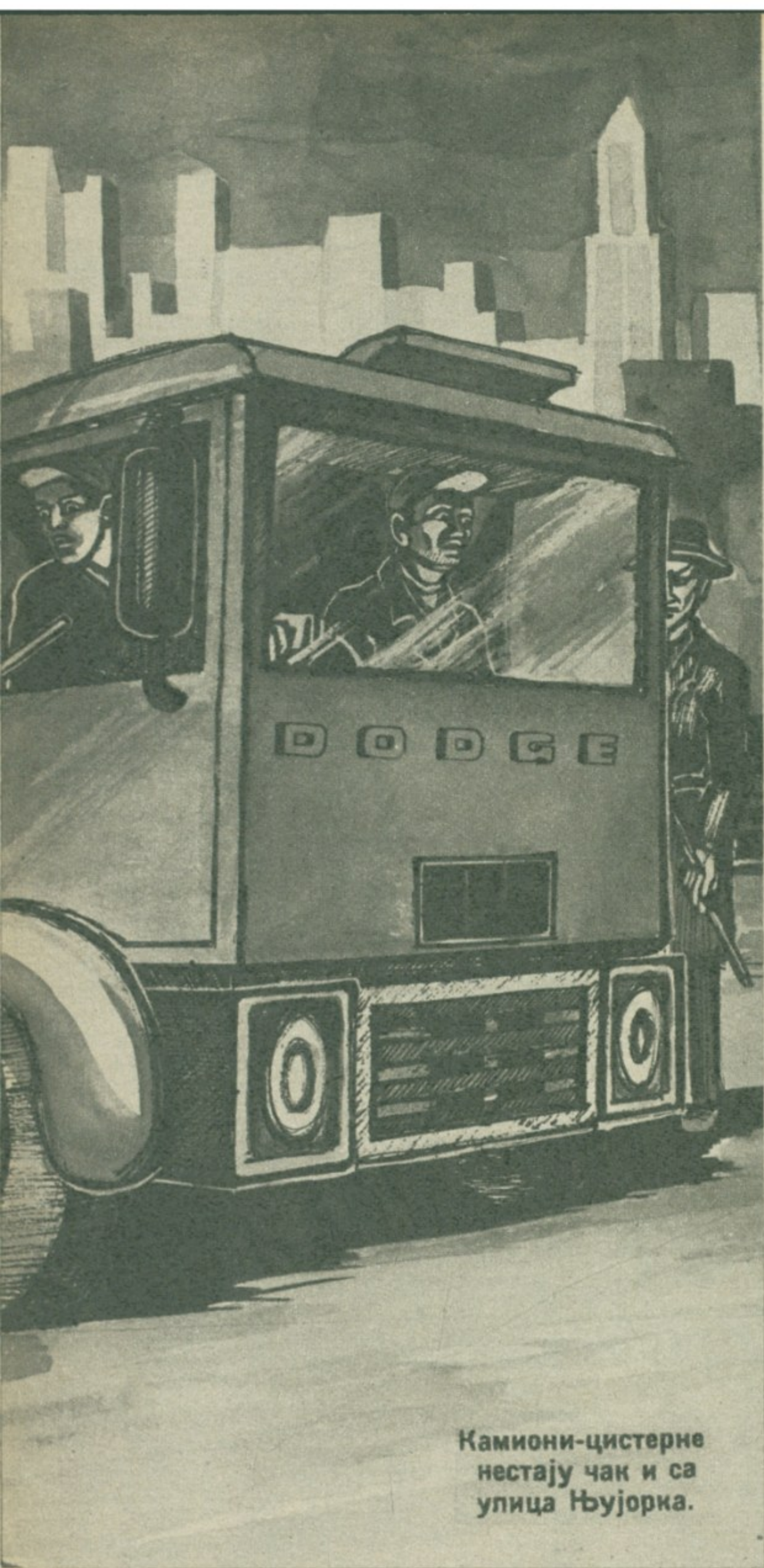
Мафијаши су долазили
до бензина и преко посред-
ника. Ови људи купују
бензин од великих рафи-

нерија, које га или преви-
ше имају или не могу да
одоле понуђеном новцу. По-
средници га често набав-
љају и из иностранства, па
га онда продају разним
предузећима, пумпним ста-
ницама или дистрибутери-
ма који су се из било ко-
јег разлога нашли у оску-
дици.

ЛЕГАЛНА КРАЂА

Неки од ових посредника
одавно су одржавали везе
са Мафијом, а неки су тек
пре годину дана добили но-
ве муштерије — Мафијине
људе који су наручивали
бензин имајући у виду кас-
нију препродају по знатно
вишим ценама

Полиција је открила и
случајеве кад је Мафија и-

Камиони-цистерне
нестају чак и са
улица Њујорка.

БЕНЗИНА

**У ЛЕГЕНДАРНО ДОБА ПРОХИБИЦИЈЕ
ГАНГСТЕРИ СУ ЗГРТАЛИ МИЛИОНЕ КРИ-
ЈУМЧАРЕЋИ АЛКОХОЛНА ПИЋА. ДАНАС
ТО ПОСТИЖУ — БЕНЗИНОМ.**

мала уговор о куповини са великим рафинеријама. Човек који управља једном таквом рафинеријом у вези је са извесним политичарем, који је, опет, у вези са Мафијом. захваљујући овој сарадњи, Мафија је у могућности да продаје бензин по ценама које њој одговарају.

— Мафијини послови су тако рећи легални — кажу федерални иследници. — А исту такву игру, тачније речено легалну крађу, воде

и неке петролејске компаније.

Према одредбама које још и данас важе, бензин поскупљује на почетку сваког месеца, да би се касније вратио на стару цену. Никома није јасно зашто је донет овакав пропис, јер је познато какве профите остварују петролејске компаније. То још није све. Срединам месеца, уместо да се опет продаје по старој цени, бензин се по правилу повлачи, да би се поново појавио тек почетком сле-

дећег месеца. И то је, очигледно, „легално“, јер нико ништа не предузима да се овакве махинације спрече.

БРОДОВИ ЧЕКАЈУ

Трећи извор бензина за Мафију је набавка из иностранства. Постаје јасно да је та организација ојачала кад је у стању да сама довлачи нафту из других земаља, чак са других континената. При том ништа не ризикује: брод је осигуран, тако да ако се нешто деси штету надокнађује осигуравајуће друштво.

За време рата са Израелом, арапске земље су решиле да обуставе извоз нафте у Сједињене Државе. Али, како каже ирански шах и многи други, нафта је и даље стизала у САД. Извесне количине долазиле су из европских земаља које нису биле захваћене овом забраном, као и из Венецуеле. Сасвим довољно за Мафијине послове.

Интересантно је да је за мафијино пословање са иностранством полиција дознала, између осталих и од једног старог мафијаша.

— Ја с тим немам никакве везе — рекао је он — али сигурно знам да неки наши људи довозе нафту из иностранства. Наравно, у договору с капетанима тих бродова.

Децембра прошле године, у њујоршкој луци је завладала права пометња. Десетине бродова стајало је у сидрено наомак луке, не приближавајући се обали. Капетани су били добили наређење да не истоварују робу до почетка месеца, кад цена бензина расте. Полиција је касније открила да је међу тим бродовима било и неколико оних

који су пловили за рачун Мафије.

— Смејали смо се читајући написе у новинама како би требало присилити те бродове да истоваре свој терет, а капетане казнити — рекао је онај стари мафијаш. — То су биле празне претње, јер су капетани поступали сасвим легално. Није чак било потребно ни подмитити обалску стражу.

Оно што највише забрињава Американце јесу поступци петролејских компанија, који се често нимало не разликују од Мафијиних. Компаније јуре за профитом — као и Мафија — служећи се свим средствима.

Р. П.

МОЗАИК

МОЖЕ ЛИ СЕ ПОЈЕСТИ СТОЛИЦА?

Може, разуме се, ако је направите према рецепту који предлажу енглески научници. Узмите исецкану кукурузовину (осушено лишће и стабљику), млеко у праху, истуцан пиринач, ражано брашно и исушене банане. Све то измешајте и загревајте у вакууму од 170 Целзијусових степени, затим врелу масу излијете у плитке калупе и пресујте у плоче дебљине 2 сантиметра.

Од овог материјала, веома чврстог и отпорног на плесан, могу се изграђивати преградни зидови бродских кабина, столови и столице; у њега се могу уклањати клинови и стављати завртњи.

У случају бродолома комаде зида или намештаја треба иситнити и натопити морском водом. Већ после четврт часа они ће се претворити у хранљиву масу чијих сваких 100 грама садржи 400 калорија. Енглеска ће свој први брод са оваквим „конзервама“ изградити већ идуће године.

ЗЕМЉА НЕПУШАЧА

Шведска влада израдила је план према коме Шведска треба за двадесет пет година да постане држава непущача. Према том плану цена цигарета повећаће се сваке године за десет одсто.

Истовремено ће бити забрањено свако рекламирање дувана. Године 1975. биће укинута продаја цигарета из аутомата, а од 1981. продаја цигарета особама млађим од 16 година биће најстроже кажњавана.

ЛОВАЦ НА ЗМИЈЕ

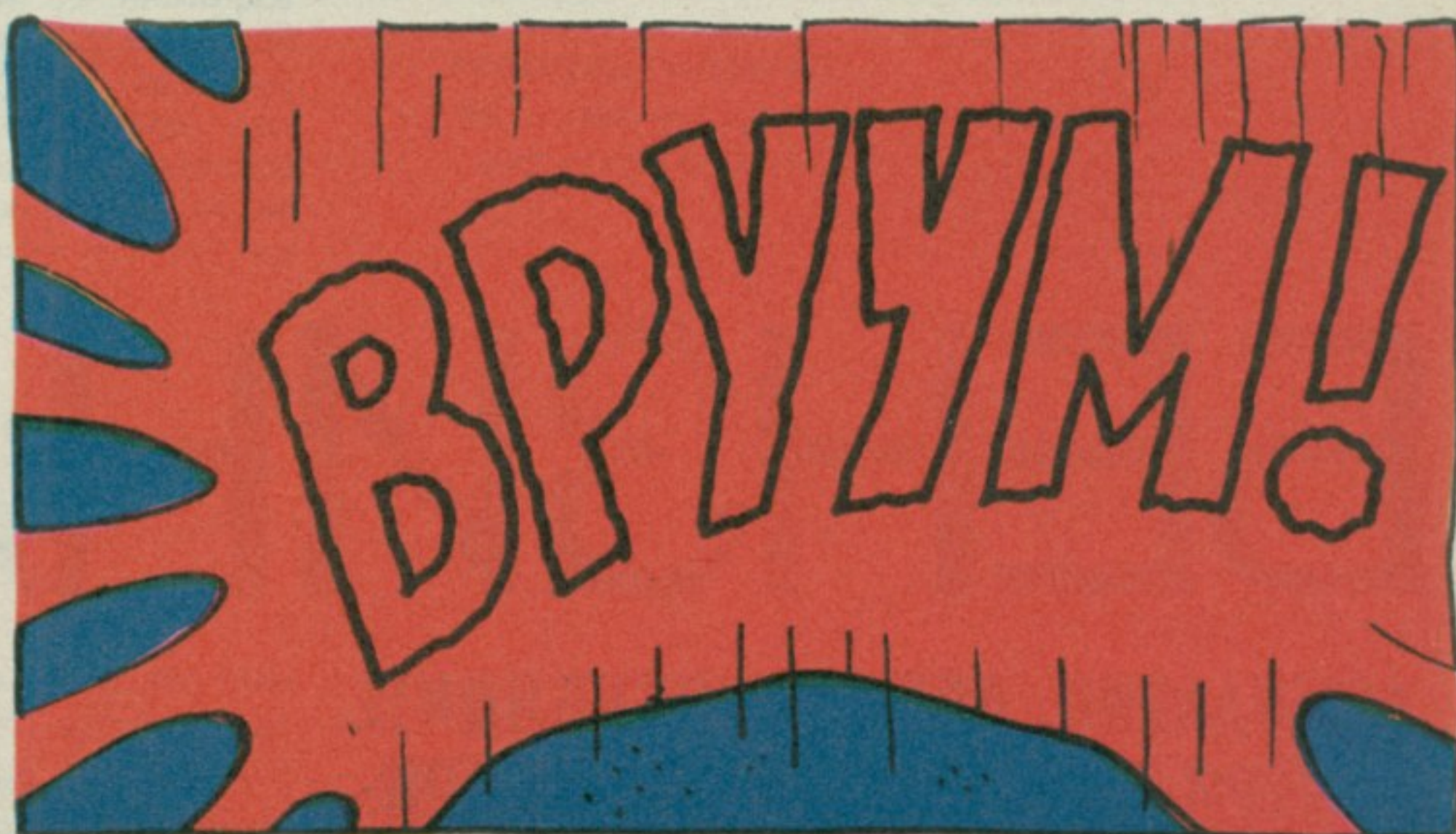
Полицијског службеника Авалапу из индијског града Бангалора сматрају светским рекордером у хватању змија. Авалапа је за тридесет година ухватио 8500 ових гмизаваца од чега је више од

половине продао змијској фарми у Мадрасу која се бави и израдом серума против змијског уједа.

Авалапа је почео да лови змије кад је имао свега осам година. Тој вештини научио га је његов отац, такође познати змијоловац.

ХОГАР СТРАШНИ

ТАЈНЕ БАЧКОГ СРЦА

Лежала сам лењо се опустивши на врелом песку, док ми је сунце пржило кожу. Колико сам већ ту? Једанаест дана? Чини ми се права вечност. Чудно, одувек сам обожавала море и дани одмора брзо би ми протicali. Увек ми је последњи дан био тужан, чинило ми се да би ми још само један јединцати дан боравка на мору био потребан. И док би родитељи спремали ствари, ја бих са другарицама до последњег тренутка скакала наглавачке у воду.

А шта је сада? Ту су опет и мама и тата, ту су Љиља, Зорица, Мића, Славко, Жан, Раја, Маца... Сви су ту, али нема — Зорана. У Зорана сам заљубљена већ четири месеца и једва чекам кад ће већ једном положити тај свој последњи испит и докотрљати се на ову плажу. Љиља ме стално зачишава и каже: зацопана једна. (Откуд јој само тај назив за руменило на мојим образима које се обавезно јављало са сваки Зорановим писмом.) Никако ми није јасно зашто се тај испит толико одужио, желела бих да је већ ту.

ОПРОСТИ, ГОКИ!

Али ето ти и Љиље, Зорице, Миће и друштва. Тре су с ногу своје јапанке и

кломпе, простиру уоколо шарене велике пешкире:

— Доста ми је већ оне рупе коју овде крсте „диском“! — Ајмо вечерас на дагње у „Два фerala“ — предлаже Љиља — сладокусац.

— Ма какве дагње, то је за маторце са хелепендом — жустро ће Мића.

— Људи, имам идеју! — рече Маца. — Кад се увече покупи раја са плаже дофурајмо на овај молић грамофон и ево нам диска на месечини.

Баш када закључујем да су досадни с тим својим

ПАЈА ЈЕ ЗВЕЗДА

ТЕ ВЕЧЕРИ ЗАВОЛЕЛА САМ ДИСКО ЗА ЦЕО ЖИВОТ И ПРВИ ПУТ ЗАБОРАВИЛА ТУГУ ЗБОГ ЗОРАНОВОГ НЕДОЛАСКА.

„морским проблемима“ и намеравам да поново заријем главу у руке и песак, чујем тихи Рајин глас:

— А ти не би пошла с нама? Волео бих да се разонодиш.

Моја љутња ишчезава пред молећивим погледом два зелена Рајина ока.

— Знаш да ми се не иде — врдам.

— Па барем једно вече, Гоцо, само једном...

— Ајде, шта молиш госпођицу! Ваљда мисли да би јој пала круна с главе ако би мало прошалабајзала с нама. Видиш да замишља како њен Зоран сад код куће учи! Ко је видео испите половином јула, ха, ха! — задиркује ме Маца, а ја бих је прогутала да могу. Погодила ме у мету, штрећнула посред срца, и на очи ми избише две крупне сузе.

— Опрости, нисам хтео да те повреде. Молим те, Гоки...

Гоки — какво лепо име! Како га је Раја само нежно

рекао! Нежност његовог гласа разли се мојим телом и остављајући бучно друштво скочих у загрљај таласа. Ни сам ни приметила када је скочио за мном.

ХЕЈ, ШТА ТИ ЈЕ?

— Ко ће пре на другу страну залива? — довикује ми и ја пливам за њим свесна одједном да испуњавам његове жеље. Друга обала залива протеже се у камени уски пут о који се ломе таласи. Извалисмо се на топле стене лица окренутих сунцу. Око нас тишина.

— Гоки...

— Да?

— Ништа.

— Хеј, шта ти је?

Два зелена ока скрећу свој поглед с мене уз уздах.

— Чуј, Раја — почињем да се осећам кривом. — Не мој се љутити што не излазим с вама... како да ти објасним, не иде ми се.

— Али зашто? Па не мораш „ћускати“ ако не желиш! Можемо изићи на терасу, спустити се баштом до мора...

Увече сам први пут тог лета обукла своју нову хаљину с дубоким изрезом на леђима, с воланом на сукњи и посутој цвећем. Већ с улаза до мене допре врео задах зноја и дувана; пробијамо се кроз гужву и налазимо неко место у углу. Љиља и Славко одмах су заиграли, за њима Зоки и Мића, а по Мацу дође неки дугокоси бракјлија.

— Ту је одвратно вруће — вучем Рају за рукав. — Идемо радије на терасу.

БРЗО ЗАМИСЛИ НЕШТО!

И док излазимо, Раја се окреће према мени, ја следим његове кораке и у ритму музике предајем се његовом загрљају. Остали смо тако њишући се на тераси, док маса полухипика није с протестом напустила дворану у којој су се разле-

гле нежне мелодије и нахрупила на терасу.

— Дођи, показашу ти нешто.

Спуштамо се парком до мора, загрљени шетамо ивицом ниске хриди и слушамо шум таласа.

— Погледај, звезда је пала! — узвикујем. — Брзо, брзо замисли нешто! Кажу да се онда испуни свака жеља!

— Моја се управо испуњава — дубоким гласом говори Раја бојажљиво ме љубећи у образ.

Те сам вечери заволела диско за цео свој живот и први пут за последњих се дана заборавила на тугу због Зорановог недоласка.

— Немој се љутити — рече ми после два дана Зорица, пружајући ми разгледницу. — Нашла сам је још прекјуче, али ми је било жао да ти је предам...

Зоран... Из Дубровника? Па откуд он тамо? — Застајем изненађена, али не задуго. Раја ме вуче и док загрљени трчимо према мору, хвата ме смех због речи: „Драги пријатељи, овде је гала, поздравите ми малену, свима желим што лепше празнике. Зоран...“

Гоки Рашић, Београд
(Хонорар 250,00 динара)

Противодање љубави

Нема мене ал има љубави моје;
Видим је у сунцу и земљи где нам ширину крстиш.
Добришав се дан у њеној захвалности
Слично музици слично празници, сјакојем.

Она ће сачувати намере моје и твоје
И васкрснуће мртве рођендане тво милости.
У подножју ветра немерљива сен осалости
Неситиће у њеном оним што више не постоје.

У њеном срце у мртво време ме зови,
Мишља чежњом, да се свети поновни.
Ако не сазнах љубав и цртавах свој цм,
Па ми је праван дан који још дошао није,
Ко прању која се издиркује у узалудан шм
Нека ме недостојноћ ветар обавије.

Бранко Милоковић
(1934-1961)

ШРАФКО

ОВАЈ СУД, У ИМЕ ЗАЈЕДНИЦЕ СЛОБОДНИХ ЛУДИ, ОСУЂУЈЕ ТЕ НА СМРТ ЗА ИЗДАЈУ И ПОКУШАЈ УБИСТВА!

РУДУК, ЗАРОВАЊЕНИ ПРИПАДНИК МИНГОВЕ ВОЈСКЕ, ПОКУШАО ЈЕ ДА УБИЈЕ ГОРДОНА. САД ЈЕ ИЗВЕДЕН ПРЕД СУДА.

ФЛАШ ГОРДОН ЈЕ ЗАТРАЖИО РЕЧ.

ДОЗВОЛИТЕ МИ ДА, КАО НЕСУЂЕНА ЖРТВА, ЗАМОЛИМ МИЛОСТ ЗА ОВОГ ЧОВЕКА! ПРИВУКАО ГА ЈЕ НОВАЦ КОЈИМ ЈЕ МИНГ УЏЕ НИО МОЈУ ГЛАВУ!

РУДУКА СУ ОДВЕЛИ У БЕЛИЈУ ИЗ КОЈЕ СЕ ВИДИ ЗАРКОВАЊЕВ СИГНАЛНИ ЦЕНТАР.

ЕВО КАКО ОНИ ЗА СВАКОГА ЗНАЈУ ГДЕ СЕ НАЛАЗИ! АХ, КАД БИХ МОГАО ДА ИЗИЂЕМ...

ЈЕДАН НЕОПРЕЗНИ СТРАЖАР ПРУЖИО ЈЕ ПРИЛИКУ ОСУЂЕНИКУ...

ФЛАШЕ, РУДУК ЈЕ ПОБЕГАО. ПРЕ ТОГА ЈЕ ПОТПУНО УНИШТИО НАШ СИГНАЛНИ ЦЕНТАР!

ТО ЈЕ ЗАХВАЛНОСТ! ОБАВЕСТИ СТРАЖУ, ЗАРКОВЕ, НА СВИМ ИЗЛАЗИМА!

4-24

АЛИ ЗЛОЧИНАЦ ИМА ДРУГЕ ПЛАНОВЕ: САКРИО СЕ У ГОРДОНОВОЈ СОБИ.

ЧЕКАМ ТЕ, ГОРДОНЕ! КАД ТЕ УБИЈЕМ, ИДЕМ ДА ПРИМИМ СВОЈИХ КИВАДУ МИНПОЛА!

СТОЈ, ГОРДОНЕ! УЏЕ НАЈЗАД МОЈА!

ЈЕДНА ПРИЛИКА СЕ ПОЈАВИЛА НА ВРАТИМА И РУДУК ЈЕ ПРИТИСНУО ОРОЗ.

ЗАТИМ ЈЕ УПАЛИО СВЕЛОСТ.

ОК! ТО ЈЕ НЕКА ЖЕНА!

ЧУВШИ КОРАКЕ КОЈИ
СУ СЕ
ПРИБЛИЖА-
ВАЛИ, РУ-
ДУК ЈЕ УГАСИО
СВЕТЛОСТ И
САКРИО
СЕ.

ОХ,
БОЖЕ,
ТО
ЈЕ
СОЊА!

ОЛАШ СЕ
ОПРЕЗНО УВУ-
КАО У СОБУ.
РУДУКОВ
МЕТАК
ГА ЈЕ
ПРОМАШИО...

ТАДА ЈЕ ОН
ОТВОРИО
ВАТРУ И
ИЗДАЈ-
НИК ЈЕ
ПАО, ИЗ-
РЕШЕТАН.

РАНА
ЈЕ
ЛАКА.
БОЛИ
ЛИ ВАС
СОЊА?

САД
ВИШЕ
НЕ...

СИРОТА ДЕВОЈЧИЦЕ!
ДЕЈЛ, ПОЗОВИ
БУЛОКА ДА ПРЕНЕ-
СЕМО СОЊУ У ЊЕНУ
СОБУ!

СРЕЋНА
САМ ШТО ЈЕ
ПОРОДИО
МЕНЕ
УМЕСТО ВАС,
ОЛАШЕ!

ШТА?...
АХ, ДА,
СВАКАКО!

АЛИ,
ЗАШТО СТЕ
УШЛИ
У
ОЛАШОВУ
СОБУ,
СОЊА?

МОЈ
БРАТ
БУ-
ЛОК
ПОСЛАО
МЕ
ЈЕ
ДА
ПОЗО-
ВЕМ
ОЛАША!

ЗАШТО САМ
РЕКЛА ДА СИ
МЕТИ
ПОСЛАО ДА
ПОЗОВЕМ
ОЛАША?
ГЛУПАЧЕ,
МОРАЛА САМ
НЕШТО
ДА ИЗМИ-
СЛИМ!

НИКАДА НЕЋУ
РАЗУМЕТИ
ЖЕНЕ!

ВИДЕЛА САМ
ПО БУЛОКО-
ВОМ ЛИЦУ
ДА ЈЕ
НИЈЕ ОН
ПОСЛАО!
ОНА
ДЕВОЈКА
ТЕ
ЈУРИ,
ОЛАШЕ!

ДЕЈЛ, ЗАР
НЕ ВИДИШ
ДА СУ
ТО ГЛУ-
ПОСТИ?

ГЛУПОСТИ?
МЕНИ СЕ ЧИНИ ДА ТИ
ВОЛИШ ШТО СЕ ВРТИ
ОКО ТЕБЕ! У РЕДУ,
ЕТО ТИ ЈЕ! НЕ ЖЕ-
ЛИМ ВИШЕ ДА ТЕ
ВИДИМ!

НИКАД
НЕЋУ
РАЗУМЕТИ
ЖЕНЕ
!

ЈЕДАН ГЛАСНИК ЈЕ СТИРАО,
САВ УСПАХИРЕН...

НЕ, НИСАМ
ПИЈАН! КА-
ЖЕМ ВАМ ДА
МИНУТ КОЊЕ
ДА ПОТОПИ
ПОДЗЕМНИ
ПРАД!

БРЗО,
ДИГНИТЕ
УЗВУНУ!
НЕКА СЕ
СВИ
ОКУПЕ
ОВАДЕ!

ВИ И ВАШИ
ЉУДИ ПЛАНОВИ! ВОДА
ВЕЋ ПРОДИРЕ У ПОД-
ЗЕМЉЕ! НЕ ЈА НЕ ЖЕ-
ЛИМ ДА ОСТАНЕМ
ОВДЕ ДА СЕ УДАВИМ
КАО МИШ! НЕКА СЕ
СВАКО БРИНЕ О
СЕБИ!

МИНУ ЈЕ
СКРЕНУО
ТОК РЕКЕ У ПОДЗЕМНО НАСЕЉЕ
СЛОБОДНИХ ЉУДИ.

КУКАВИЦЕ!

ИМА
ЛИ ЈОШ ОВА-
КВИХ
МЕЂУ
ВАМА?
НЕМА? У РЕДУ,
САД
БЕМО СТАВИТИ
БОМБЕ
У СВАКИ
ХОДНИК!

ЕКС-
ПЛО-
ЗИВ ЈЕ
ПОС-
ТАВ-
ЉЕН И
УПАЉЕНИ
СУ
ОТИЉИ...

СНАЖНЕ
ЕКСПЛОЗИЈЕ СУ
ОБРУШИЛЕ ВЕЛИКЕ
МАСЕ ЗЕМЉЕ И КАМЕНА
И ЗАУСТАВИЛЕ
НАДИРАЊЕ
ВОДЕ.

ЉУДИ ПОЈАЧАВАЈУ ОВЕ
ПРИМИТИВНЕ
НАСИПЕ ЦЕ-
МЕНТОМ КОЈИ
СЕ БРЗО
СТЕЖЕ.

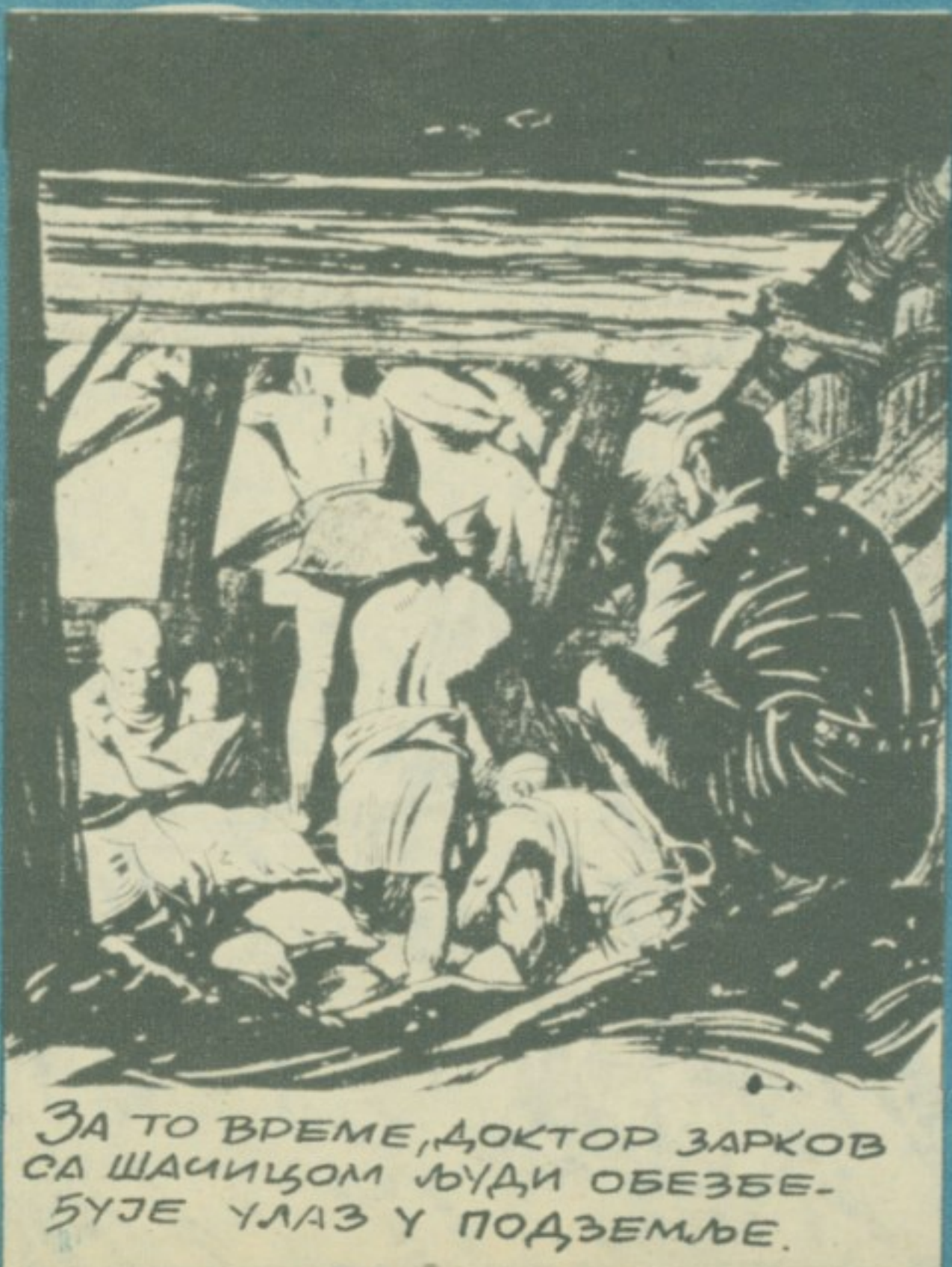
КАД
СЕ
ПРИТИСАК
ВОДЕ
ПОВЕЋА, ОДНЕБЕ
ОВЕ НАШЕ
НАСИПЕ
КАО НЕКУ
ИПРАЧКУ!

ЗНАМ,
АЛИ
ДОБИЛИ СМО
У ВРЕМЕНУ...
ДА СМИС-
ЛИМО
НЕШТО
ДРУГО!

СКВАТИВШИ ДА СЕ МОРАЈУ
ПРОБИТИ НА ПОВРШИНУ
АКО КОБЕ ДА СЕ СПАСУ,
ОЛАШ ЈЕ НАРЕДИО СВОЗИМ
ЉУДИМА ДА СПЕЦИЈАЛНИМ
БУШИЛИЦАМА ПРОБИЈУ
НОВ ХОДНИК.

ДРУГА ПРУГА
ОЧАЈНИЧКИ ПО-
КУШАВА ДА ПО-
ДУПРЕ
СВОДОВЕ,
КАКО СЕ НЕ БИ
СРУШИЛИ.

ЗА ТО ВРЕМЕ, ДОКТОР ЗАРКОВ
СА ШАЧИЦОМ ЉУДИ ОБЕЗБЕ-
БУЈЕ УЛАЗ У ПОДЗЕМЉЕ.

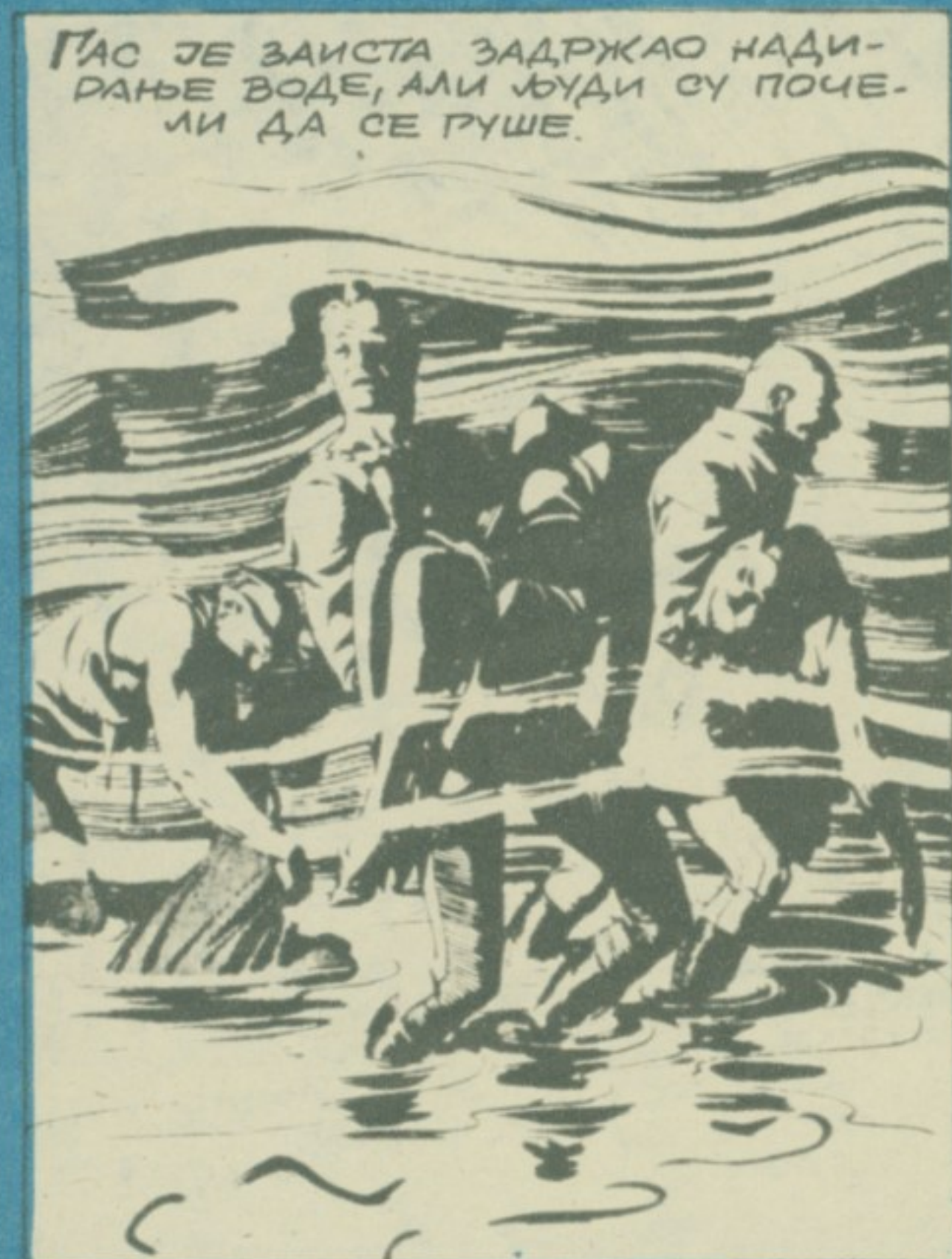
Али, притисак је
сувише јак.
Вода
се на десетак
места
пробила
кроз
насип.

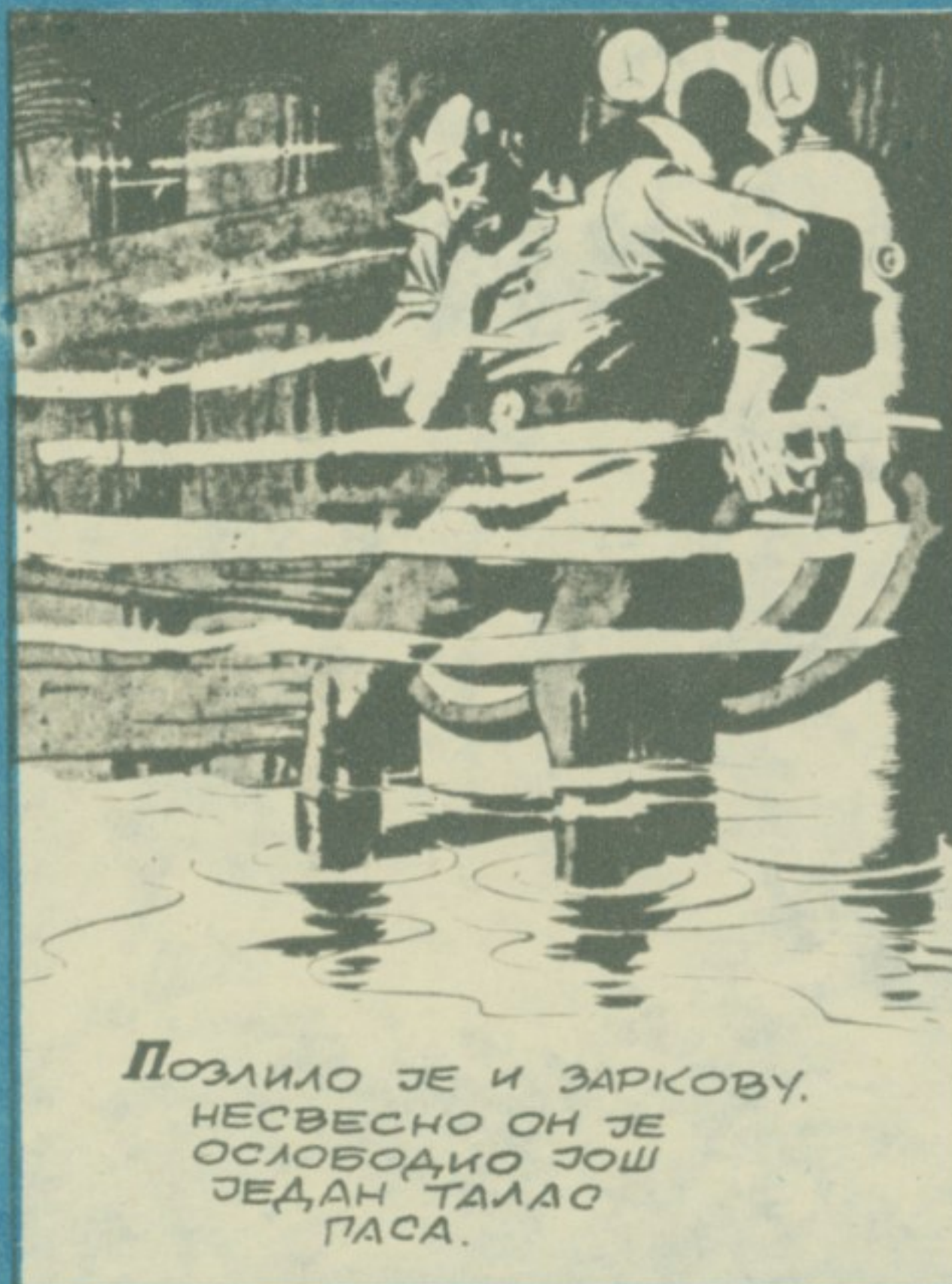
Флаш
Гордон се
одлучује
на
очајнички
корак:
отворио је
боце с
термитомом,
надајући се да ће пас
потиснути
воду.

Флаше, пушим се!
Не могу
да дишем!

Пас је заиста задржао нади-
рање воде, али људи су поче-
ли да се руше.

Позлило је и Заркову.
Несвесно он је
ослободио још
један талас
паса.

Страковити при-
тисак разнео је свод
ходника и избацрио
људе у реку која је тек-
кла изнад њикових
глава.

Гордон се зарњурео у воду
да спасе дежа, која је,
онесвешћена,
полако
тонула...

Појединачно или у групама, преживели су излазили на
обалу малог острва, на којем се дизала огромна пра-
бевина старих линија.

ХЕЈ!
ВИ
СТЕ
ФЛАШ
ГОР-
ДОН!

ДА!
А ВИ,
ДЕДИ-
ЦЕ,
КО
СТЕ?

ПОНОВО НА ОСТРВУ.

ЉУДИ, ОВО
ЈЕ ЧУДАН,
БИВШИ ПРОБАР! ЖЕЛЕО
БИ ДА НАМ СЕ ПРИДРУЖИ!
ЗАРКОВЕ, ПОЗОВИ
КУПОРА ДОК СЕ
ЈА ОБУЧЕМ!

ГОРДОН И
ЗАРКОВ СУ ТАКО ВЕШТО
ПРЕРУШИЛИ КУПОРА
ДА САД ЛИЧИ НА
ЧУЛАНА И
ПОСЛАЛИ ГА У
ОСМАТРАЊЕ.

СВЕ МИНГОВЕ
ЛЕТЕЋЕ ПОДМОР-
НИЦЕ СУ У
ЛУЦИ! САМО
НА ЈЕДНОЈ
ЈЕ ПОСАДА!

ПОСА-
ДЕ СУ
УПУЋЕ-
НЕ У
ПОПЛАВ-
ЉЕНЕ
ДЕЛОВЕ
ПРАДА!
ТО ЈЕ
ПРИЛИКА
ЗА
НАС!

ГОРДОН СЕ ОПРАШТА ОД ДЕЈА.

ДО ВИБЕ-
ЊА, ДРАРИ!
БРОЈАКУ СЕ-
КУНДЕ
ДО
ТВОР
ПОВРАТ-
КА!

НЕ
БРИНИ
БРЗО
КУ
СЕ
ВРАТИ-
ТИ!

ЧАМАЦ
СА
ТИХИМ
ЕЛЕКТРИЧНИМ
МОТОРОМ
УШУЊАО СЕ МЕЂУ
ПОДМОРНИЦЕ,
ИСПОД
БЛИСТАВИХ
ТОПОВА
ТВРЂАВЕ.

КУПОР СЕ ВРАТИО НА ОО-
ТРВО У ЗАПЛЕЊЕНОМ МО-
ТОРНОМ ЧАМЦУ И СА ВАЖ-
НИМ ОБАВЕШТЕЊИМА.

СА ЧЕТИРИ ДО-
БРОВОЉКА СКРИВЕ-
НА У КАВИНИ МОТОРНОГ
ЧАМЦА, ГОРДОН СЕ УПУТИО
ПРЕМА ВОЈНОМ ПРИСТАНИШТУ.

БОСОНОРИ ЉУДИ СУ СЕ
ХИТРО
УЗВЕРАЛИ
НА АДМИРАЛСКИ
БРОД.

ИЗНЕНАЂЕНА БРЗИНОМ НАПАДА,
ПОСАДА СЕ
ПРЕДАЛА НЕ ИСПАЛИВШИ
НИЈЕДАН МЕТАК. ГОРДОН ЈЕ
НАРЕДИО ДА ПОЗОВУ КАПЕ-
ТАНА.

ДОВРОДОШЛИ,
ФЛАШЕ ГОРДОНЕ,
НА ОВУ МОЈУ ОЛУ-
ПИНУ! УЗМИТЕ ЈЕ,
АЛИ И ЈА
КАПЕТАН СУДИН,
ИДЕМ С ЊОМ!

ОДАВНО САМ
ЧЕКАО ТАЈ
ДАН КАД БУ
МОГИ ДА ВАМ
СЕ ПРИДРУ-
ЖИМ!

КАПЕТАН
СУДИН ЈЕ
ПРЕДАО ГОРДОНУ
МИНГОВУ
ПОДВОДНУ РАКЕТНУ
ФЛОТУ.

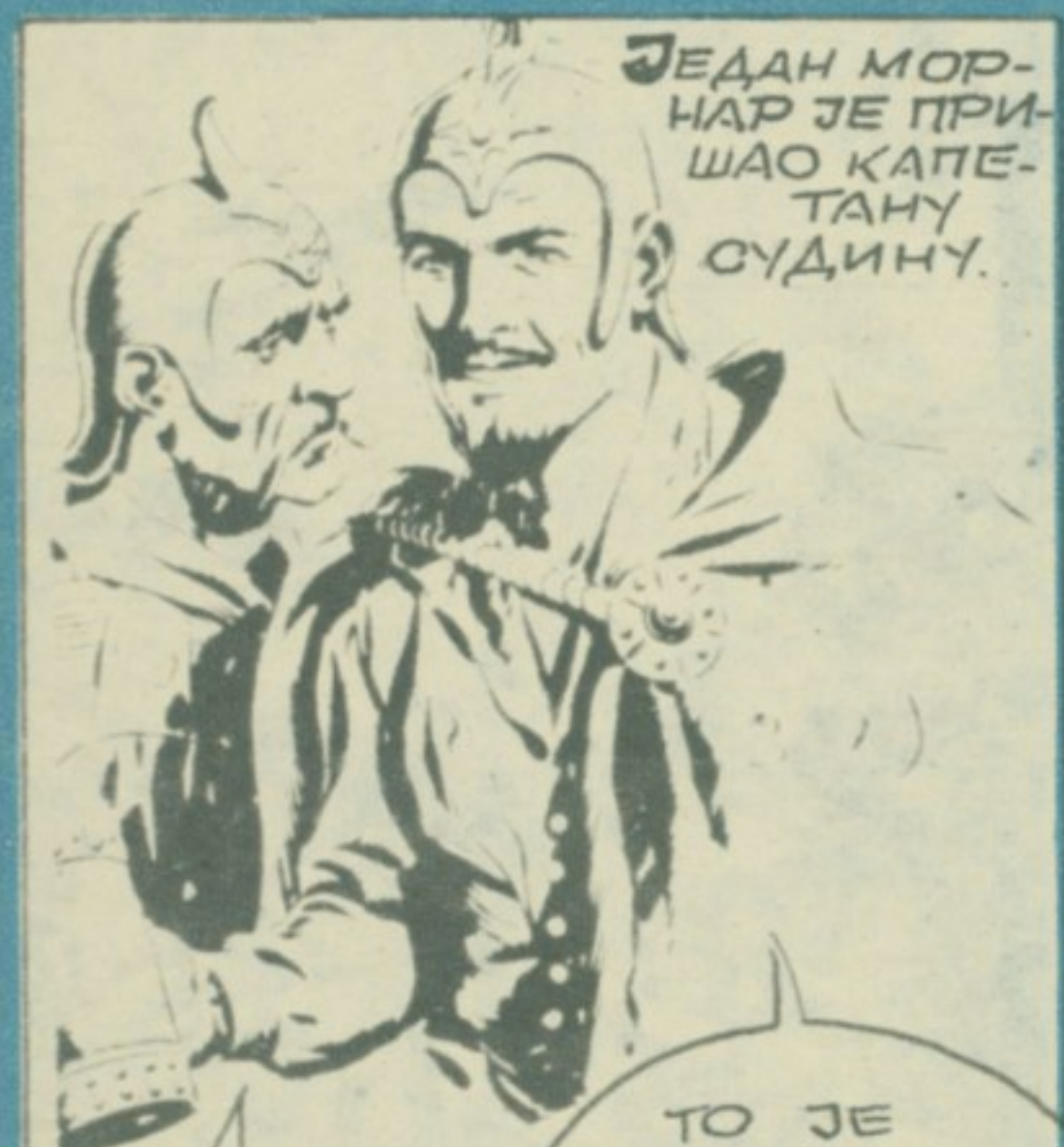
БРАВО КАПЕ-
ТАНЕ! С ЛУ-
ДИМА КАО
ШТО СТЕ ВИ
БРЗО БЕМО
ЗБАЦИТИ МИН-
ГА СА ПРЕС-
ТОЛА!

ПОШТО СУ
ПОТОПИЛИ ОСТАЛЕ,
ГОРДОН И
ЊЕГОВИ ЛУДИ
КРЕНУЛИ СУ
СУДИНОВОМ ПОДМОРНИЦОМ
КУБИ.

ЊИХОВ ПОВРАТАК ЈЕ РАДОС-
НО ПРОСЛАВЉЕН У СКРОВИШ-
ТУ СЛОБОДНИК ЛУДИ НА ОСТР-
ВУ. ДЕЈА ЈЕ ПОБРАЛА
АПЛАУЗЕ СВОЈОМ ТЕМ-
ПЕРАМЕНТНОМ
ИГРОМ.

ЈЕДАН МОР-
НАР ЈЕ ПРИ-
ШАО КАПЕ-
ТАНУ
СУДИНУ.

МИНГ
ЈЕ УКАП-
СИО ЗБОР
ПОВУНЕ
ЦЕЛУ
МОРНА-
РИЦУ!

ТО ЈЕ
НАША
ШАНСА! УЗ
ГОРДОНОВУ
ПОМОЋ
ОСЛОБОДИЋЕ.
МО ИХ И
ЗАВЛАДАТИ
МОРЕМ!

ИСКРЦАВШИ СЕ ИЗ
ПОДМОРНИЦЕ, СЛО-
БОДНИ ЛУДИ КРЕКУ
ПРЕМА МИНГОВОЈ
ПОМОРСКОЈ БА-
ЗИ. ГОРДОН СЕ
ЧУДИ ШТО НЕМА
СТРАЖЕ.

СКВАТИО
ЈЕ ДА СУ
УПАЛИ У КЛОПКУ
ТЕК КАД ИХ ЈЕ
ОБАСЈАО СНА-
ЖАН СВЕЛОСНИ
СНОП...

ПОКА
ИХ ЈЕ
ЗАСУЛА УБИСТВЕНА
АРТИЈЕРИЈСКА ВАТРА.
САМО МАЛО ЊИХ
СПАСЛО СЕ БЕКСТВОМ.

НАША ЈЕДИНА НАДА ЈЕ ДА
УПОТРЕБИМО ЛЕТЕЋУ ПОД-
МОРНИЦУ. КАЈДЕМО, СУДИНЕ!

МИНГОВИ ЛУДИ
КОНЦЕНТРИСАЛИ
СУ ВАТРУ НА
ДВОЈИЦУ ХРАБ-
РИХ КОЈИ ТРЧЕ
НЕ МАРЕЋИ ЗА
ЕКСПЛОЗИ-
ЈЕ.

КАД
СУ ВЕЋ
БИЛИ ДО
ПРИСТАНИШТА,
КАПЕТАН
СУДИН
СЕ
ЗАНЕО
И
ПАО

ПОГО-
ДИЛИ СУ
МЕ!
ИДИТЕ,
ПОРДОНЕ,
НЕ
БРИНИТЕ
ЗА
МЕНЕ!

АЛИ ФЛАШ ЈЕ ПОНЕО
РАЂЕНОГ КАПЕТАНА И СА
ВРХА КАМЕНЕ
ОПРАДЕ СКОЧИО НА МОСТ
ЛЕТЕЋЕ
ПОДМОРНИЦЕ.

МАЛО КАСНИЈЕ, УЗ
УРЛИК МОТОРА,
ПОДМОРНИЦА СЕ ПОДИГ-
ЛА ИЗ ВОДЕ И
ЈУРНУЛА ПРЕМА НЕБУ.

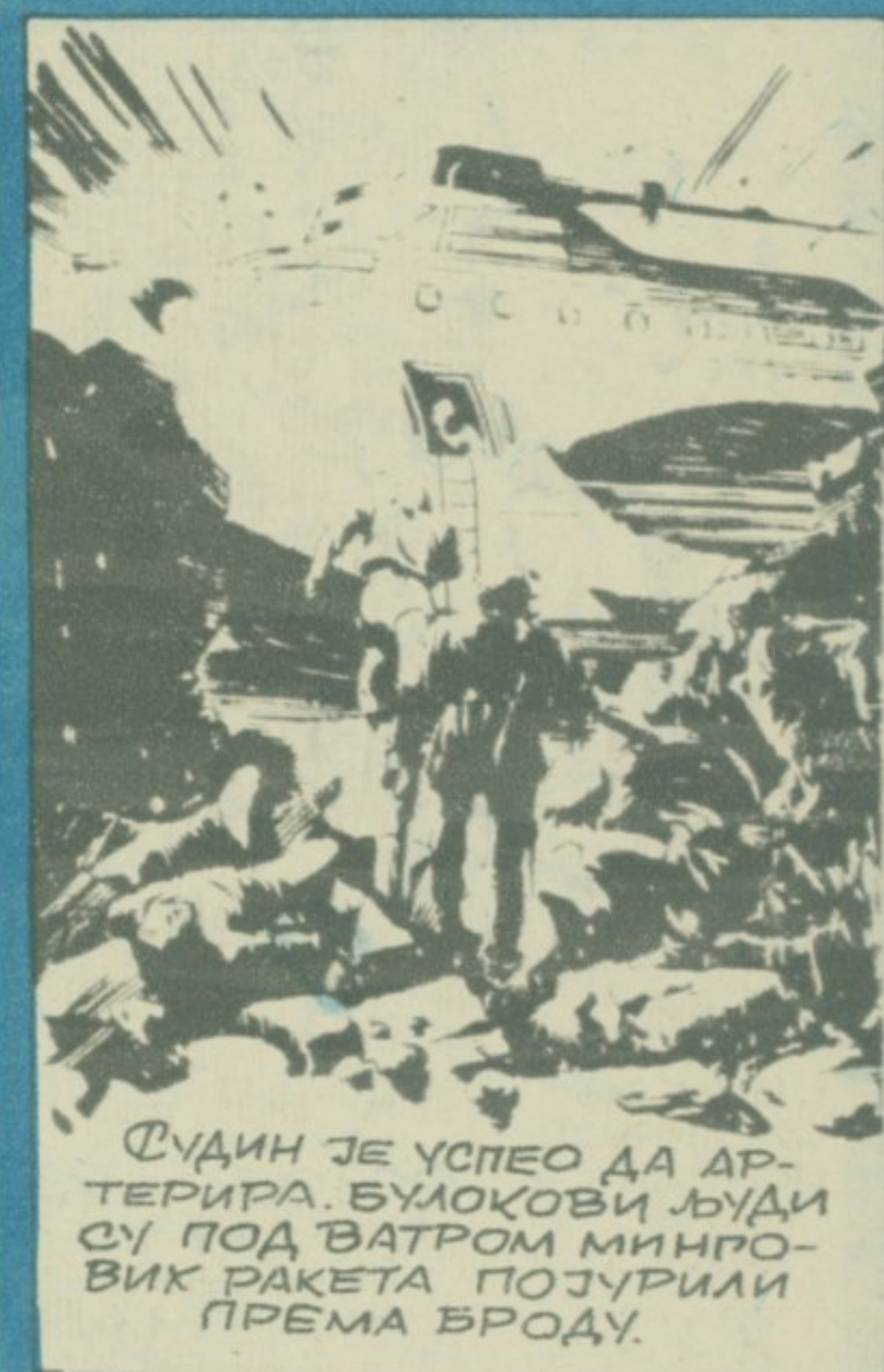
СА ЗАПЛЕЊЕНОМ
ЛЕТЕЋОМ ПОДМОРНИЦОМ,
ПОРДОН ХИТА
У ПОМОЋ
СВОЈИМ
ЉУДИМА.

А
САД
ПИКИРАЈ
ПОД
УГЛОМ ОД
20 СТЕПЕНИ!
ТОРПЕДА
СПРЕМНА!

НАДАМ
СЕ ДА ЈЕ
БУЛОК
ИЗДР-
ЖАО
ДО
САДА!

ВЕЛИКА
АЕРОПОДМОР-
НИЦА ЈЕ СРУ-
ЧИЛА СВОЈ
СМРТОНОС-
НИ ТОВАР НА
МИНГОВЕ
АРТИЈЕРИС-
КЕ ПОЛОЖАЈЕ.

СУДИН ЈЕ УСПЕО ДА АР-
ТЕРИРА. БУЛОКОВИ ЉУДИ
СУ ПОД ВАТРОМ МИНГОВИХ
РАКЕТА ПОЈУРИЛИ
ПРЕМА БРОДУ.

ПОДМОР-
НИЦА ЈЕ
УЗЛЕТЕЛА,
ГОЊЕНА
МИНГОВОМ
ВАЗДУШНОМ
ФЛОТОМ.

СУВИШЕ СМО СПОРИ...
МОГЛИ БИСМО ДА ОД-
ГЛУМИМО ДА СМО
ПОБОБЕНИ И ДА СЕ
СРУШИМО У
ВОДУ!

САМО ДА
СЕ НЕ РАЗ-
БИЈЕМО
ПРИЛИ-
КОМ
УДАРА!

ПОДМОРНИЦА ЈЕ СМАЊИЛА
БРЗИНУ И ПОЧЕЛА ДА ПА-
ДА, ИСПУШТАЈУЋИ ДИМ
ИЗ ЗАДЊЕГ ДЕЛА.

ОНИ КОЈИ СУ
ТО ПОСМАТРАЛИ
СА ОСТРВА
СКАМЕЊЕНИ
СУ ОД
УЖАСА.

ГОРДОНОВА
И СУДИНОВА
АЕРОПОДМОРНИЦА
СНАЖНО ЈЕ
ТРЕСНУЛА О
ПОВРШИНУ ВОДЕ.

ОВО ЋЕ ВАС
ИЗБАЦИТИ НА
ПОВРШИНУ! МАЛО
ЈЕ РИЗИЧНО
ЗА ОНОГА КОЈИ ОСТАНЕ ПОСЛЕДЊИ,
ПОТОГОВУ АКО ЈЕ
БЕЗ ШЛЕМА,
АЛИ НЕ БРИНИТЕ
ЗА МЕНЕ!

У ТОРПЕДНОЈ САЛИ...

ОК! МОРА
ДА СМО УДА-
РИЛИ У
ДНО!

ЗАРИ-
ЛИ СМО
СЕ У МУЉ!
МОРАМО
НАПУСТИ-
ТИ
БРОД!

НЕМОЈТЕ ДА СЕ ПРЕПИРЕ-
МО, СУДИНЕ! ВИ ИДЕТЕ
ПРВИ! АКО ЈЕ ПОТРЕБНО,
УПОТРЕБИТЕ
СИЛУ! ВИ СТЕ РАЊЕНИ, НЕ
МОЖЕТЕ МИ СЕ ОДУПРЕ-
ТИ!

АЛИ, ГОРДОНЕ, ОД ВАС
ОЧЕКУЈУ СЛОБОДУ
СТАНОВНИЦИ ОВЕ ПЛА-
НЕТЕ! ЗАР САМ ЈА
ВАЖАН?

ГОРДОНЕ, ОСТАО
НАМ ЈЕ ЈОШ ЈЕДАН
ШЛЕМ! КАО
КОМАНДАНТ БРОДА,
НАРЕЂУЈЕМ ВАМ
ДА ГА УЗМЕТЕ!

АЛИ,
КАКО
ДА
ИЗИ-
БЕМО
?

ПА ТО ЈЕ
КАПЕТАН
СУДИН!
ГДЕ
ЈЕ
ОЛАШ?

ПРИМОРАО МЕ
ЈЕ ДА ПОБЕМ ПР-
ВИ! ОН ЈЕ
ОСТАО У
БРОДУ!

ГОРДОН ЈЕ САМ У
НАПУШТЕНОЈ
ПОДМОР-
НИЦИ...

ПО-
ТОНУЛА
ЈЕ
ОТПРИ-
ЛИКЕ
ОВДЕ!

ТО ЈЕ
НЕМОГУЋ
ПОДУХВАТ,
ДЕЈЛ!
СУВИШЕ
ЈЕ
ДУБОКО А
МИ НЕМАМО
АПАРАТЕ ЗА
РОЊЕЊЕ!

АЛИ,
МОЖДА
ЋЕ ОН
УСПЕ-
ТИ
ДА
ИЗИ-
БЕ НА
ПОВР-
ШИНУ?

НЕ МОГУ КРОЗ
ТОРПЕДНУ
ЏЕВ, АЛИ
ИМАМ ИДЕЈУ!
ОТВОРИТЕ ВАТРУ
ИЗ СВИХ ТОПОВА!
МОЖДА ЋЕ ТО ИЗ-
ВУБИ БРОД ИЗ
МУЉА!

АЛИ, УЖАСНА СНАГА ЕКС-
ПЛОЗИЈЕ ПРОБИЛА ЈЕ ОК-
ЛОП И ВОДА ЈЕ ЈУРНУЛА
У БРОД.

ГОРДОН ЈЕ ИЗБАЧЕН ИЗ ПОДМОРНИЦЕ. ОНЕСВЕЩЕН ЈЕ БЕСПОМОЩАН.

МАЛИ ЧАМАЦ ПОИГРАВА НА УЗБУРКАНОЈ ВОДИ. НАЈЕДНОМ, ДЕЈЛ ЈЕ СКОЧИЛА НА НОРЕ.

ВИДИМ РА!

ЗАРКОВЕ, ОН МОРА ДА ЖИВИ, МОРА!

УЧИНИТИ СВЕ ШТО ЈЕ МОГУЋЕ, ДЕЈЛ, АЛИ НЕ ДАЈЕ ЗНАКЕ ЖИВОТА!

ФЛАШ ГОРДОН ЈЕ ЛЕБДЕО ИЗМЕЂУ ЖИВОТА И СМРТИ. ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ СА ЗЕБЊОМ ОЧЕКУЈУ ИСХОД...

... ДОК СЕ ДОКТОР ЗАРКОВ СПРЕМА НА ПОСЛЕДЊИ ОЧАЈНИЧКИ ПОКУШАЈ.

ДРОРА И ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА ТРЕБА САМО ДА ДОДИР-НУ СРЦЕ. АКО СУ СУВИШЕ ЈАКИ, СМРТ МОЖЕ БИТИ ТРЕНУТНА.

ТЕРАПИЈА ЈЕ БИЛА УСПЕШНА.

МИР, ДЕЈЛ! МОМАК ЈЕ ЈОШ ВЕОМА СЛАБ!

МИЛИ, МИЛИ МОЈ!

НЕКОЛИКО ДАНА НА БЛАГОМ СУЊУ, СА ДЕЈЛ КАО БОЛНИЧАРКОМ, УЧИНИЛИ СУ ЧУДО...

ДОК СЕ ОПОРАВЉАО, ГОРДОН ЈЕ НАПРАВИО ПЛАН ДА ЗА СВОЈЕ ПРИСТАЛИЦЕ ОБЕЗБЕДИ ШТО СИГУРНИЈА СКОЛНИШТА.

ИСКОПАЋЕМО СИТАВ НИЗ ЗЕМУНИЦА И ПОВЕ-ЗАЋЕМО ИХ РОВОВИ-МА! СВЕ ЋЕМО ТО ПОКРИТИ ПРАЊЕМ И ЗЕМЉОМ, ДА СЕ НЕ ВИДИ ИЗ ВИСИНЕ!

ЗА НЕДЕЉУ ДАНА, КАМУФЛИРАНИ ЛОГОР ЈЕ БИО СПРЕМАН.

ДОЧЕКАЛА ИХ ЈЕ УБИСТ-
ВЕНА ВАТРА МИНРОВИХ
ВОЈНИКА

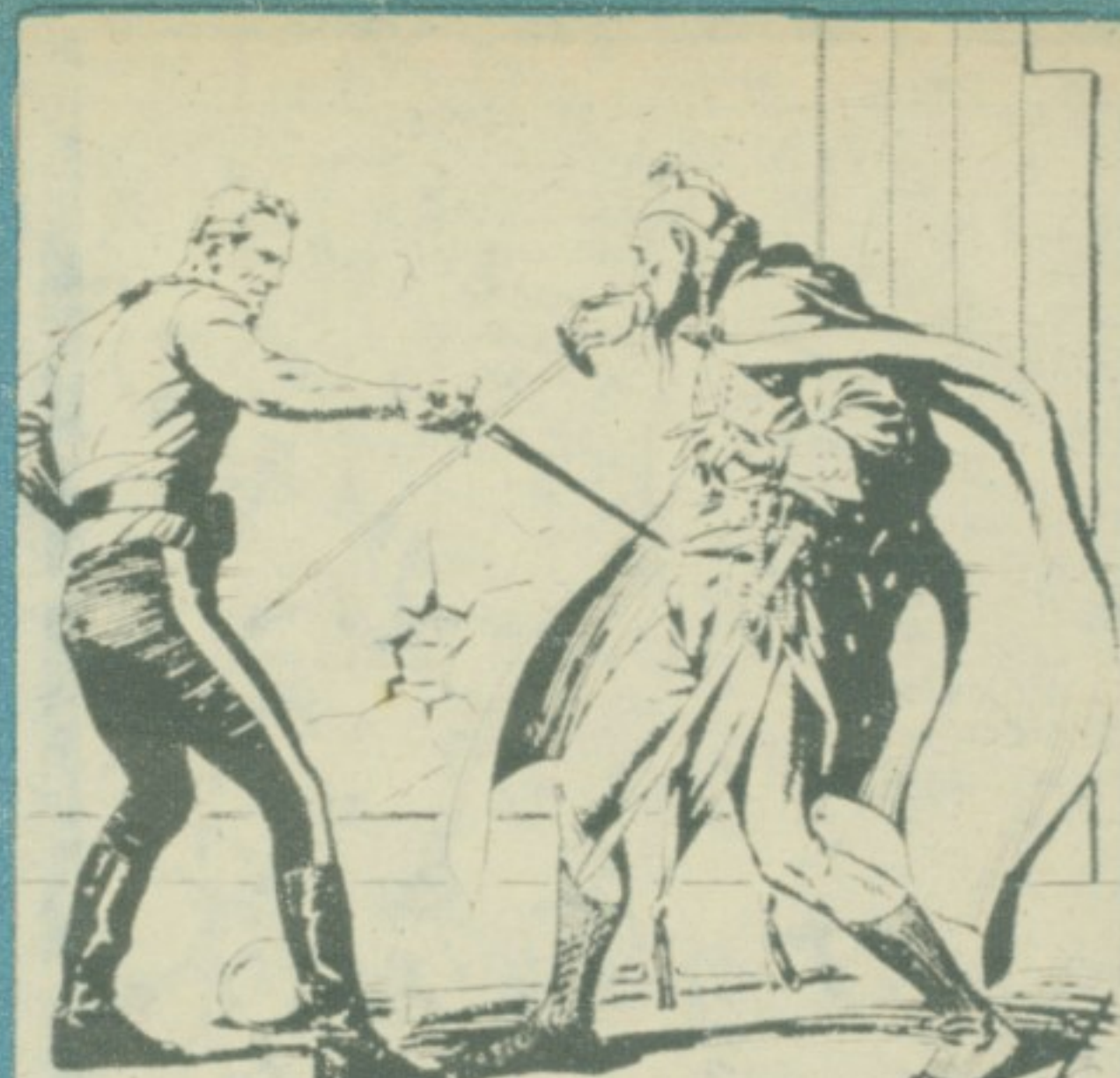

СУ-
ДИНЕ,
ЈЕСИ
ЛИ
ТЕШКО
РА-
ЊЕН?

БОЈИМ СЕ
ДА ЈЕСАМ ПРИЈА-
ТЕЉУ! НАСТАВИТЕ
ДА СЕ БОРИТЕ...
СВЕ ДОК ОВАЈ
НАРОД НЕ БУДЕ
СЛОБОДАН!

ЉУДА
КРАБРОСТ
И ГНЕВ
СЛОБОДНИХ
ЉУДИ
СЛОМИЛИ
СУ МОРАЛ
ВОЈНИКА, КОЈИ
СЕ ПОВЛАЧЕ
У НЕРЕДУ.

ГОРДОН
ЈЕ
УСТРЧАО
УЗ СТЕПЕНИЦЕ
И УКРСТИО МАЧ СА ИМПЕРА-
ТОРОМ МИНРОМ.

ПРЕДАЈ
СЕ ИЛИ БУ
ТЕ ПРИ-
КОВАТИ
ЗА
ДРВО!

НИКАД! ВОЈНИ-
ЦИ, САВЛАДАЈТЕ
ПОБУЊЕНИКЕ
ИЛИ БУ ВАС
ОБЕСИТИ КАО
ИЗДАЈНИКЕ!

НЕМИЛОСРДНИ ИМПЕРАТОР
МИНГ ЈЕ ЗАРОБЉЕН.

МОЈА ВОЈСКА И
МОЈА ВАЗДУШНА
ФЛОТА
БРЗО ЋЕ ВАС
УНИШТИТИ!
МОЖЕТЕ МЕ
МУЧИТИ,
АЛИ ЈА СЕ
НЕ ПРЕ-
ДАЈЕМ!

МИ, СЛОБОДНИ
ЉУДИ, НЕ МУ-
ЧИМО
ЗАРОБЉЕНИКЕ!
ТО
ЧИНТЕ
ВИ!

ПАЖЊА
СВИМА У
МИНРОВОМ ЦАР-
СТВУ! ИМПЕРА-
ТОР МИНГ
ЈЕ САДА ЗАРО-
БЉЕНИК ФЛАША
ГОРДОНА! ДА
ВАМ ТО ДОКА-
ЖЕМО, ЕВО
МИНГА!

ОВО ЈЕ САДА
СЛОБОДНА РЕ-
ПУБЛИКА! МИНГ,
НАРЕДИ СВОЈОЈ
ВОЈСЦИ
ДА ПОЛОЖИ
ОРУЖЈЕ!

НЕ! ВОЈНИ-
ЦИ, БОРИТЕ
СЕ ЗА ВАШЕГ
ИМПЕРАТО-
РА И
ОСЛОБОДИ
ТЕ
ГА!

ЈА
САМ
НА
ОСТРВУ
ПРОБО-
ВА!

У РЕДУ! ОД-
ВЕДИТЕ СТАРОГ
ТИРАНИНА
У БЕЛИЈУ!

МИСЛИМ
ДА САМ ИС-
КЉУЧИО НА
ВРЕМЕ!

РЕДИ
ЋУ ВАМ
НЕШТО, ДЕ-
ВОЈКО: БРЗО
БУ СЕ ВРАТИ-
ТИ НА ПРЕС-
ТО И ОНДА
ТЕШКО
ОНОМЕ КО
НИЈЕ
СА
МНОМ
?

ШТА ЈЕ
ОСТАЛО ОД
МОЊНОГ
ИМПЕРА-
ТОРА!

ПОБЕДУ СМО
СКУПО ПЛАТИЛИ:
ЖИВОТИМА СУ-
ДИНА, КУГОРА И
ТОЛИКИХ ДРУ-
ГИХ! МОРАМО
САДА УБЕДИТИ
МИНГОВУ ВОЈСКУ
ДА ПРЕБЕ НА
НАШУ СТРАНУ
БЕЗ ПРОЛИВА-
ЊА КРВИ!

УМРИ
СУ ЗА
СВОЈУ
ЗЕМЉУ,
ОЛАСЕ!

Гордон и
његови при-
јатељи праве
планове да
ОСЛОБОДЕ
КРАЉЕВИНУ
МИНГО.

ГЕНЕРАЛЕ
ЛИН ЧУ,
САСТАНИМО СЕ
ДА РАЗГОВАРАМО
О БУДУЋНОСТИ
ЗЕМЉЕ!

ПРИ-
ХВА-
ТАМ,
ГОРДОНЕ,
У ИМЕ
СВОГ
ИМПЕРАТО-
РА!

Гордон и генерал Лин Чу
ОДЛУЧИЛИ СУ
ДА СЕ СРЕТНУ НА
ЈЕДНОМ НЕУТРАЛНОМ
ОСТРВУ.

ДОПУСТИЋЕМО
МИНГУ ДА ОДЕ У ИЗ-
ГНАНСТВО АКО ВАША
ВОЈСКА ПРИСТАНЕ
ДА МИНГО БУДЕ
СЛОБОДНА
РЕПУБЛИКА!

МО-
РАМ
ПРВО ДА
РАЗПО-
ВАРАМ
СА ИМПЕ-
РА-
ТОРОМ!

ОДУВЕК САМ ЖЕЛЕЛА
ДА РАЗГОВАРАМ СА
МИНГОМ! КОБЕТЕ ЛИ
МЕ ПУСТИТИ У ЊЕГО-
ВУ БЕЛИ-
ЈУ?

ХМ...
НА-
РАВ-
НО,
СО-
ЊА!

ЗА ТО
ВРЕМЕ, У СКРО-
ВИШТУ СЛОБОДНИХ
ЉУДИ
НА ОСТРВУ...

ДА ЛИ СТЕ
ПИТАЛИ МЕ-
НЕ ЖЕЛИМ ЛИ
ОВАЈ
РАЗГОВОР?

ВЕРУЈЕМ ДА ЋЕ
СЕ ВАШЕМ ВЕЛИЧАН-
СТВУ ДОПАСТИ МОЈЕ
ИДЕЈЕ... ЗНАТЕ, ОЛАС
ГОРДОН И ЈА НЕ СЛАЖЕ-
МО СЕ БАШ НАЈБО-
ЉЕ...

ЈА
МРЗИМ
ГОРДОНА!
АКО
МЕ
ПРОГЛАСИТЕ
ЦАРИЦОМ,
ПОМОГИ
ЋУ ВАМ ДА
ПОВЕГНЕТЕ!

ШТА?!
ВИ
ЦАРИ-
ЦА?

Соња покушава
да наговори Минга...

ЈА САМ ПЛЕМЕ-
НИТОГ РОДА! БЕЗ
МОЈЕ ПОМОГИ ВИ
СЕ НИКАД
НЕЋЕТЕ
ВРАТИТИ
НА ПРЕСТО!
ЗАР САМ
ТАКО РУЖНА,
МИНГ?

У ПРАВУ
СТЕ! ОБЕЋА-
ВАМ ДА ЋУ
ВАС
ПРОГЛАСИ-
ТИ
ЦАРИЦОМ
!

МИСЛИМ
ДА НЕМА НИШТА
ЛОШЕ У ТОМЕ
ШТО САМ ВАМ ДО-
ПУСТИО ДА ПОРА-
ЗГОВАРАТЕ
С ЊИМ...

ЗАШТО
БИ
БИЛО
ЛОШЕ
?

ВИ СКВАТАТЕ, ГЕНЕРАЛЕ, ДА МОРАМО ДА ВАМ ВЕЖЕМО ОЧИ ПРЕ НЕГО ШТО ВАС ОДВЕДЕМО ДО МИНПА?

РАЗУМЕ СЕ! МОРАТЕ ДРЖАТИ У ТАЈНОСТИ ВАШЕ СКРОВИШТЕ!

ЗАТО ВРЕМЕ НА ПРЕГОВОРИМА...

КОЊЕМО САМО МИР И СЛОБОДУ ЗА ОВУ ЗЕМЉУ!

АКО ЈЕ МИНП ЗАИСТА У ВАШИМ РУКАМА, ОБЕЉАВАМ ДА ЋУ И ЈАБИТИ ЗА ОСНИВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ!

Поново на острву слободних људи...

СОЊА МЕ ЈЕ УДАРИЛА НОЖЕМ И ОСЛОБОДИЛА МИНПА?

МОЈА СЕСТРА... ИЗДАЈНИК?

БЕПУНЦИ СУ СТИГЛИ ДО ПРИСТАНИШТА СЛОБОДНИХ ЉУДИ И УКРЦАЛИ СЕ У ЧАМАЦ ГЕНЕРАЛА ЛИН ЧУА. МИНП ЈЕ ПОЧЕО ДА ПСУЈЕ КАД ЈЕ ВИДЕО ДА ТУ НИЈЕ КЉУЧ ЗА ПАЉЕЊЕ МОТОРА.

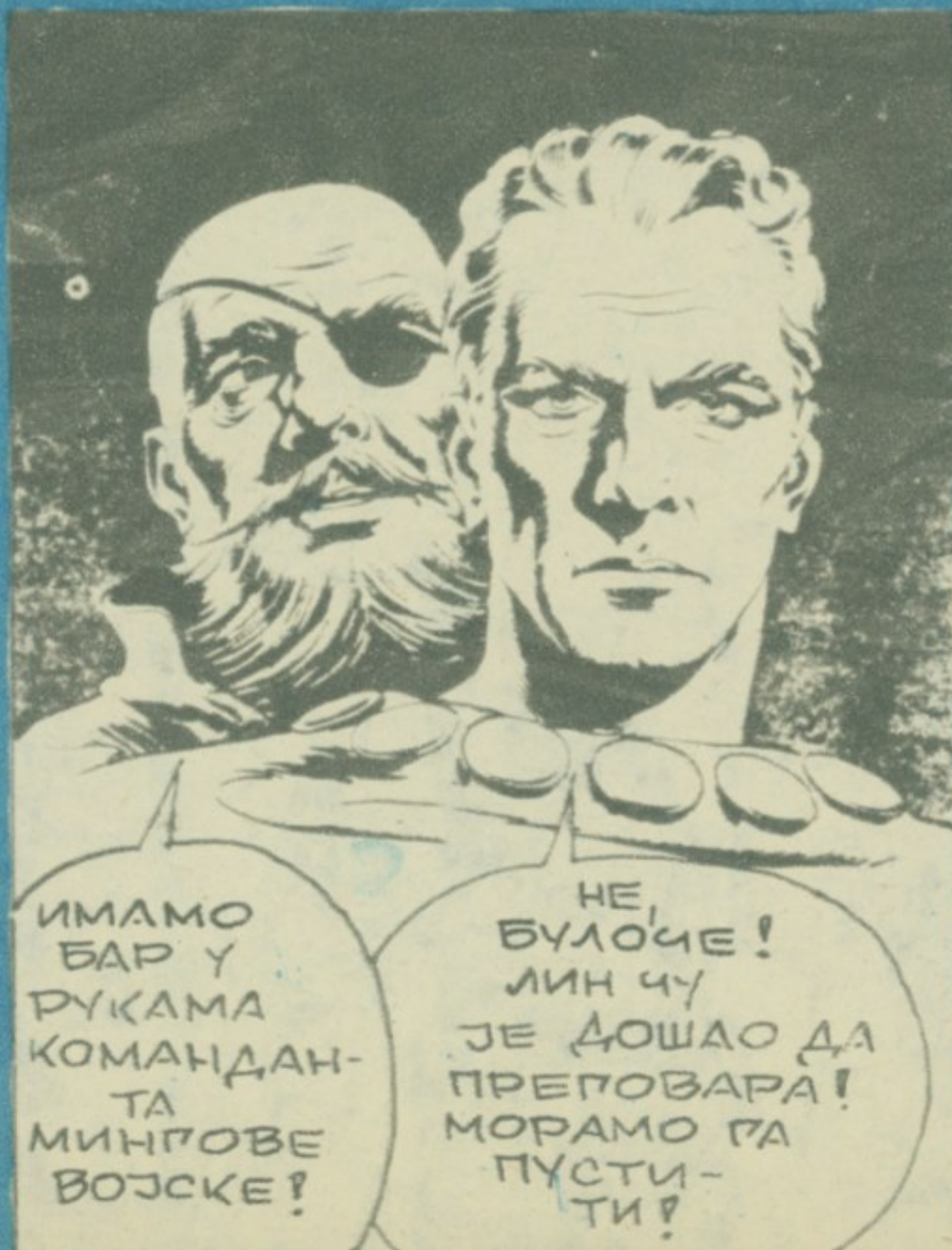

ЕВО ИХ, ДОЛАЗЕ! САД НЕ МОЖЕМО ПОВЕЋИ!

ПОД ПАЛУБУ, БРЗО! ТО НАМ ЈЕ ЈЕДИНИ СПАС!

ПРЕТРАЖИЛИ СМО ЦЕЛО ОСТРВО! МОРА ДА СУ ПОБЕГЛИ ПРЕ НАШЕГ ДОЛАСКА!

ИМАМО БАР У РУКАМА КОМАНДАНТА МИНПОВЕ ВОЈСКЕ?

НЕ, БУЛОЧЕ! ЛИН ЧУ ЈЕ ДОШАО ДА ПРЕПОВАРА! МОРАМО ГА ПУСТИТИ!

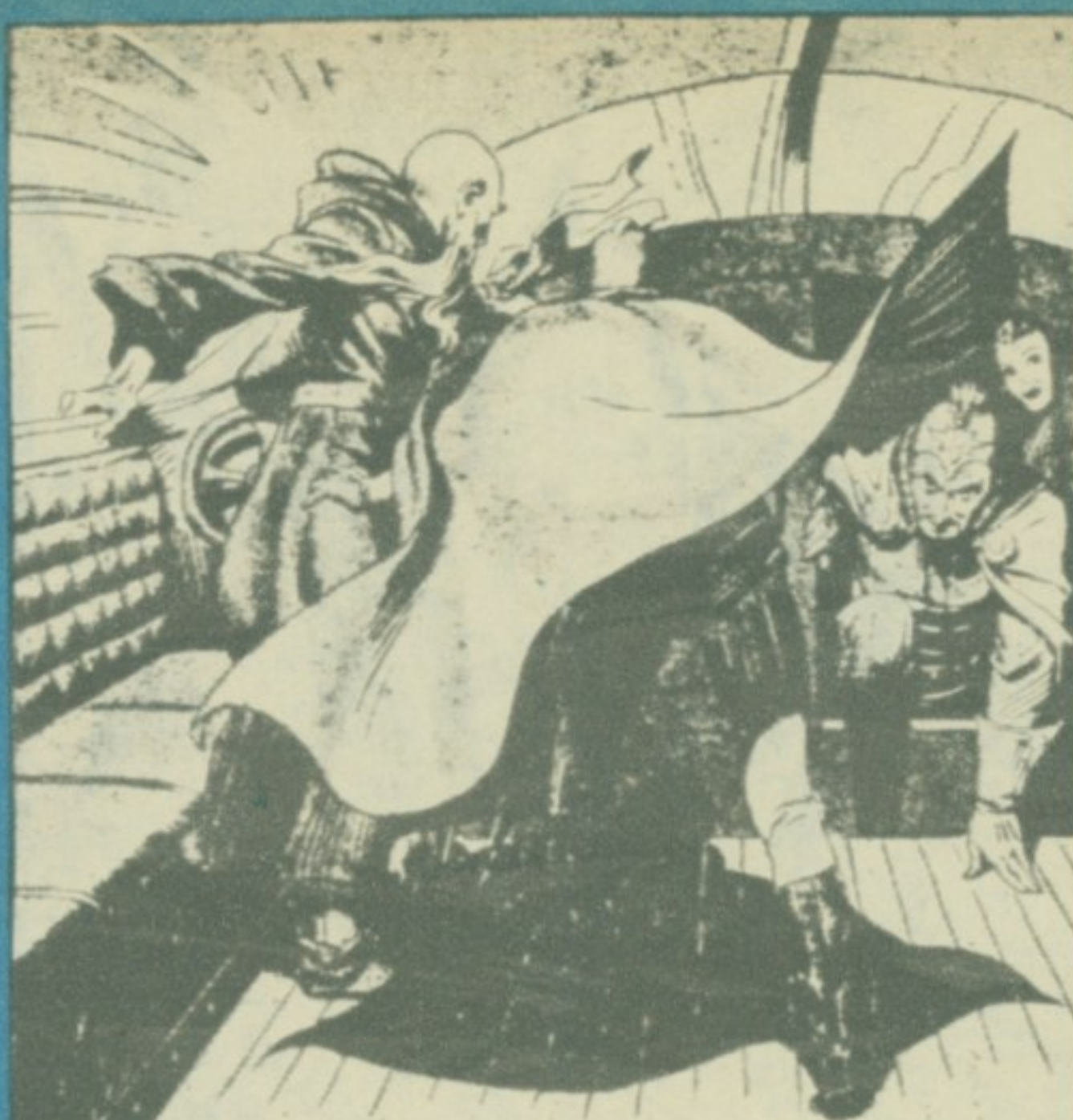
ЗБОГОМ, ГОРДОНЕ! ВИ СТЕ ЧАСТАН ЧОВЕК И ЖАО МИ ШТО ОСТАЈЕМО НЕПРИЈАТЕЉИ!

ЧУЛАНЕ, ОДВЕДИТЕ ГЕНЕРАЛА ЛИН ЧУА ДО ЊЕГОВИХ ЉУДИ! ОН ЋЕ ВАМ ОМОГУЋИТИ ДА СЕ ВРАТИТЕ!

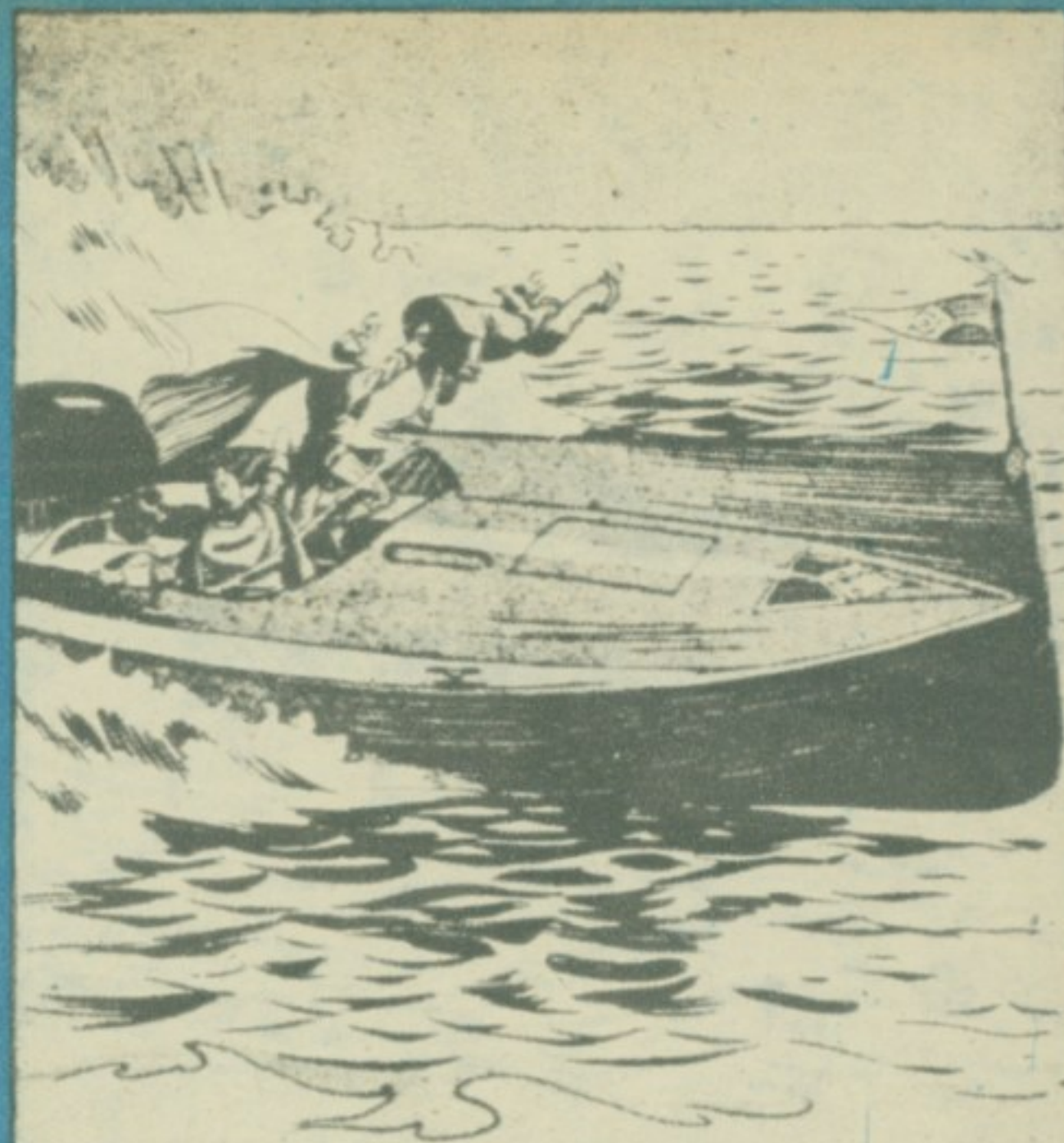
ГЕНЕРАЛ ЛИН ЧУ СЕ ВРАЋА
СА ОСТРВА СЛОБОДНИХ ЉУ-
ДИ ПОСЛЕ НЕУСПЕЛИХ
ПРЕПО-
ВОРА.

ЖАЛО МИ ЈЕ,
ЧУЛАНЕ, ШТО МОРАМ
ДА СЕ БОРИМ ПРОТИВ
ЧОВЕКА КАО
ШТО ЈЕ
ФЛАШ ГОРДОН!

ЏЗЕНЕАДА, ВРАТА КАБИНЕ
СУ СЕ ОТВОРИЛЕ. ЛИН ЧУ ЈЕ
СКИНУО ЗАВОЈ СА ОЧИЈУ
И УГЛЕДАО ИМПЕ-
РАТОРА МИНГА!

БЕЗ РЕЧИ, МИНГ ЈЕ
ЗГРАБИО
СТАРОГ ЧУЛАНА
И БАЦИО У
МОРЕ.

ВИШЕ БИХ ВОЛЕО ДА
ТО НИСТЕ УЧИНИЛИ!
ДАО САМ РЕЧ ДА БУ
ГА ВРАТИТИ
НА
ОСТР-
ВО!

ДУБОКО САМ
ПАНУТ ВАШИМ
СКВАТАЊЕМ ЧАСТИ,
ГЕНЕРАЛЕ! ПАЗИТЕ
САМО ДА ЗБОГ
ТОГА НЕ ИЗГУБИТЕ
ПЛАВУ! ПРАВАЦ:
МОЈ ГЛАВНИ
ШТАБ!

НА ОСТРВУ СЛОБОДНИХ
ЉУДИ...

ФЛАШЕ, БЕС-
КОРИСНО ЈЕ
ДАЉЕ ТРАЖИ-
ТИ! МИНГ
ЈЕ ПОБЕ-
ГАО!

ПОГЛЕДАЈ,
ДЕЖ!
НЕКИ
ЧОВЕК
ДОЛАЗИ
ПЛИВАЈУЋИ!

КАЖЕТЕ ДА СУ МИНГ
И СОЊА БИЛИ
СКРИВЕНИ У ЛИН ЧУОВОМ
ЧАМЦУ? ЧУЛАНЕ, МОРАМО
НАПУСТИТИ ОВО ОСТРВО!

И ТО СМЕСТА, ГОР-
ДОНЕ! МИНГОВЕ РАКЕ-
ТЕ ГА МОГУ СВАКОГ
ТРЕНУТКА
ЗБРИСАТИ!

ФЛАШ ГОРДОН И ЊЕГОВИ ЉУДИ НАШЛИ СУ НОВО СКЛОНИШТЕ И
ПОТАПАЈУ ЧАМЦЕ ДА ИХ МИНГОВИ ОСМАТРАЧИ НЕ БИ ПРИ-
МЕТИЛИ.

ОФИЦИРУ
КОЈИ МИ ПРЕ-
ДА ФЛАШ
ГОРДОНА ЖИ-
ВОГ ИЛИ МРТ-
ВОГ ОБЕЉАВАМ
КРАЉЕВСТВО
И МИЛИОН
ЗЛАТНИХ
МИНГОЛА!

ЗА ТО
ВРЕМЕ, У ГЛАВНОМ ШТАБУ,
МИНГ ЈЕ ОБАВЕШТЕН ДА ЈЕ
ГОРДОН НАПУСТИО ОСТРВО
ПРОБОВА.

Мингови
патролни бродови
претражују море
око острва
Грובה...

... А РАКЕТНА ОЛОТА
ОСМАТРА ИЗ ВАЗДУКА
НЕБЕ ЛИ ПРИМЕТИТИ
БЕПУЊЕ

ТРЕБАЛО БИ
ДА СЕ ПОВУЧЕМО
ДУБЛЕ У УНУТРАШ-
ЊОСТ ДАИ СКОРО БЕ
ЗОРА! ПОКУШАЈЕМО
СЛЕДЕБЕ НОБИ?

ОК, ОЛАСЕ,
ШТА ДА
РАДИМО?
ТАКО САМ
УМОРНА
... И ГЛАДНА!

ЗА ТО ВРЕМЕ, КАО ШТО
ЈЕ ОБЕЉАО, МИНГ НАПРАБУЈЕ
СОЏИНО ИЗДАЈСТВО ОЖЕ-
НИШИ СЕ ЊОМ И
ПРОГЛАСИВШИ
ЈЕ ЦАРИЦОМ

АЛИ ТЕК ШТО ЈЕ СЕЛА
НА ПРЕСТО...

САДА
КАД
САМ
ОДРЖАО
ДАТУ
РЕИ,
ВОДИТЕ
ОВУ
ДЕВОЈКУ
И ПОПУБИ-
ТЕ ЈЕ!
ОД-
МАХ!

МИНГ
СЕДИ САМ У
СВОМ КАБИ-
НЕТУ, ДОК
ЗВУЦИ
ЗВОНА
ЗЛОСЛУТНО
ОДЈЕКУ-
ЈУ

АК,
ЗВОНА!
ЦАРИЦА ЈЕ
МРТВА!
МНОГО БИХ
ВИШЕ
ЗОЛЕО ДА
ЈЕ МРТВА
ГОРДОН!

ДОЗВОЛИТЕ МИ, ВЕЛИЧАЊС-
ТВО, ДА ВАМ САОПШТИМ ДА СУ
МОЈИ ЉУДИ УШЛИ У ТРАП
ПОВЊЕНИЧКОЈ

БАН-
ДИ!

ЗНАТЕ МОЈУ
ПОНУДУ ПЕНЕ-
РАЛЕ: КРАЉЕВ-
СТВО ЗА ЗАМЕНУ
ЗА ОЛАСА
ГОРДОНА,
ЖИВОГ ИЛИ
МРТ-
ВОГ?

Мингове ваздушне и копне не снаге стежу обруч око Гордона и његових људи, који се крију на шумовитим падинама једне планине.

ИЗ ОНИХ ПЛАНИНА ЈЕ БАРИНОВО КРАЉЕВСТВО, АЛИ ПУТ НАМ ЈЕ ПРЕСЕЧЕН! СКЛОНИМО СЕ У ОНУ КАМЕНУ КУБУ!

ЧЕМУ ТО? СВЕ ЈЕ УЗАЛУДНО!

МИНГ НАМ ЈЕ ЗА ПЕТАМА, А ОН НАС ОВАКО СРДАЧНО ПРИМА!

ДОБРО ДОШЛИ У МОЈУ КУБУ, ФЛАШЕ, ГОРДОНЕ! ЈА САМ ЧОНГ!

ПОГЛЕДАЈТЕ! КАД ПРИТИСНЕМ ОВО ДУПМЕ: ТАЗНИ ПРОЛАЗ ЗА КРИЈУМЧАРЕ! МИНГОВЕ ТРУПЕ НЕ ЗНАЈУ ЗА ЊЕГА!

ВИДИШ ЛИ КОЛИКО ПРИЈАТЕЉА ИМАМО?

ДА, ФЛАШЕ! СТИДИМ СЕ ШТО САМ БИЛА ИЗГУБИЛА НАДУ!

МАЛО КАСНИЈЕ, МИНГОВЕ БОМБЕ СРУЧИЛЕ СУ СЕ НА ЧОНГОВУ КУБУ, АЛИ У ЊОЈ ВИШЕ НИЈЕ БИЛО НИКОГА.

ОНА ПОТМУЛА ТУЊАВА КОЈУ ЧУЈЕТЕ, ТО ЈЕ ПОДЗЕМНА РЕКА! ОНА ВОДИ ДИРЕКТНО ДО БАРИНОВОГ КРАЉЕВСТВА!

НА ОБАЛИ РЕКЕ ЧЕКАО ИХ ЈЕ ЧАМАЦ ЧУДНОГ ОБЛИКА.

КА ЧОНГОМ НА КРМИ, ПОЧЕЛА ЈЕ ОПАСНА ПЛОВИДБА НИЗ БРЗАКЕ.

НАЈЕДНОМ, ЧАМАЦ
ЈЕ УДАРИО У ПОД-
ВОДНУ ОТЕНУ И РАЗ-
БИО СЕ. ФЛАШ ОЧАЈ-
НИЧКИ ТРАЖИ ДЕЈЛ.

ДЕЈЛ,
ДРАГА!... ОХ,
КВАЛА НЕБЕСИМА,
ЖИВА ЈЕ!
ДОЛАЗИ К СЕБИ!

ОХ, ФЛАШЕ, СВИ
СУ МРТВИ! СВИ!

КЕЈ,
ИМА ЛИ
КОГА?
ЗАРКОВЕ!
БУЛОЧЕ!
ЧОНГ!

СИ-
РОТИ
ЗАР-
КОВ...
И ОС-
ТАЛИ!
СВИ
СУ СЕ
УДА-
ВИ-
ЛИ!

КРА-
БРО,
ДРАГА!
МОЖДА
СУ СЕ
СПАСЛИ!
ВИДИМ
НЕКУ
СВЕТЛОСТ
ПРЕД
НАМА!

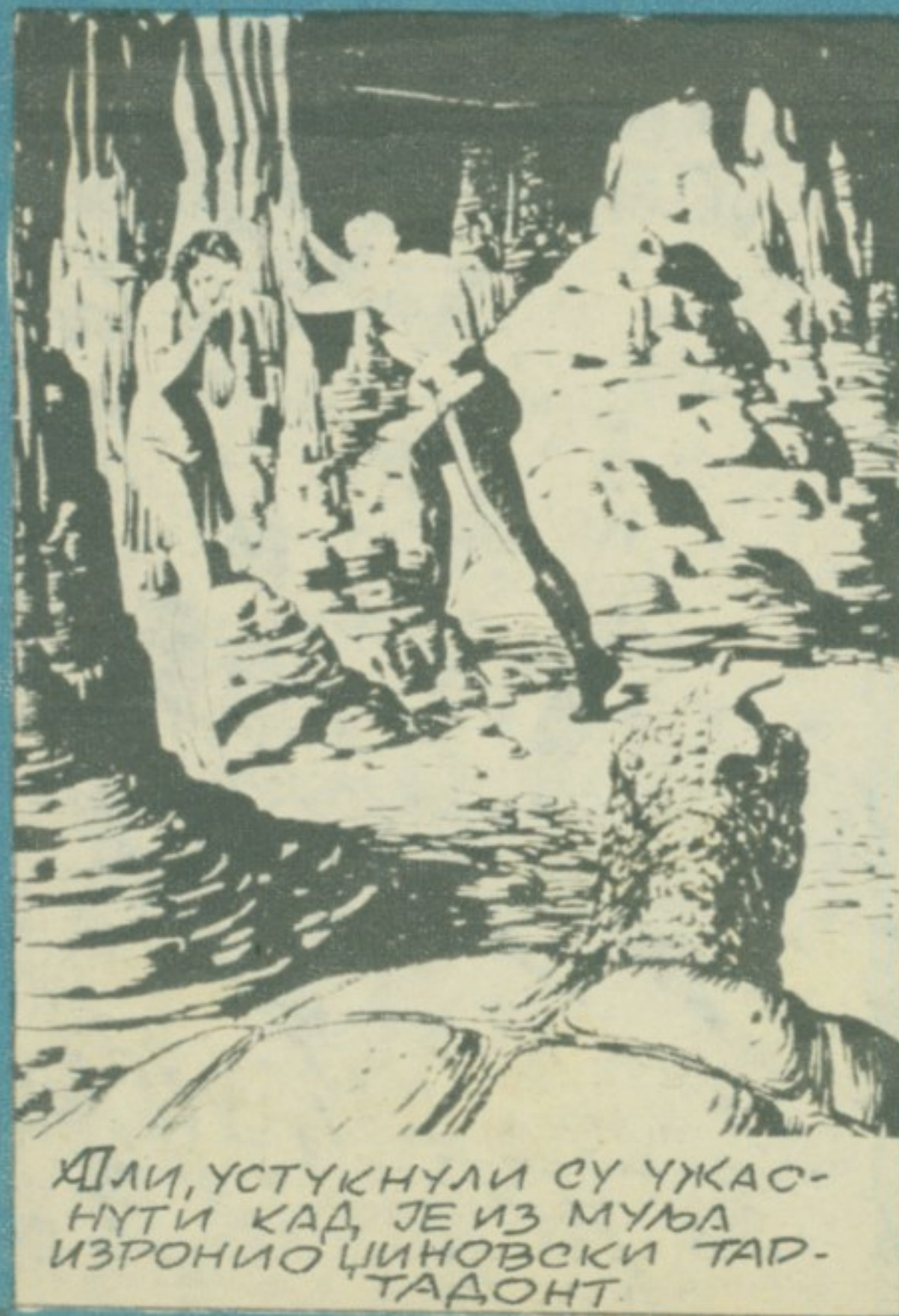
БЛЕДА ФОСФОРЕСЦЕН-
ТНА СВЕТЛОСТ ВОДИ-
ЛА ИХ ЈЕ КРОЗ
ПЕЋИНУ ПУНУ
КАМЕНИХ УКРАСА.

ЖАО
МИ ЈЕ,
ДЕЈЛ,
АЛИ
ЗАЛУТАО
САМ
?

НА-
ДАЈ-
МО СЕ
ДА БЕ-
МО НА-
БИ РЕКУ!
ЖЕДНА
САМ!

ЧУЈЕМ
КАКО ТЕЧЕ
ВОДА!
УПРАВО
ИСПРЕД
НАС!

АЛИ, УСТУКНУЛИ СУ УЖАС-
НУТИ КАД ЈЕ ИЗ МУЉА
ИЗРОНИО ЦИНОВСКИ ТАД-
ТАДОНТ.

ГОРДОН
ЈЕ
ОДЛОМИО
ЈЕДАН
СТА-
ЛАП-
МИТ...

...И ХИТНУО
ГА СВОМ
ШАПОМ.

УРЛИКАЊЕ ЧУДОВИШТА
ПРЕТВОРИЛО СЕ У РОПАЦ
КАД МУ СЕ ОШТРИ ВРХ
ЗАРИО У ГРЛО.

У ИДУЋЕМ БРОЈУ
КОМПЛЕТАН
СТРИП.

РИП КИРБИ - Лажне дипломе

Денис и Грчкој

НЕ
МОГУ НИ
ДА
ПРОЧИТАМ
НИЈЕДНО
ГРЧКО
СЛОВО!

МОЖДА СИ
ЈЕЛОВНИК
ОКРЕНУО
НАОПАКО,
ТАТА!

МОРА ДА
ПОСТОЈИ И
ПРЕВОД...

ЈА
КУ ТИ
РЕЧИ ШТА
ИМАЈУ ЗА
КЛОПУ?

ПЕЧЕНЕ ПИ-
ЛИЕ, ПРЕСКА-
ВИЋЕ, МЕСО НА
ШТАПИЊИМА,
МЕСО ЗАВИЈЕНО
У НЕКО ЛИШ-
ЋЕ...

А?
ОТКУДА
ТИ
ТО
ЗНАШ,
СИНКО

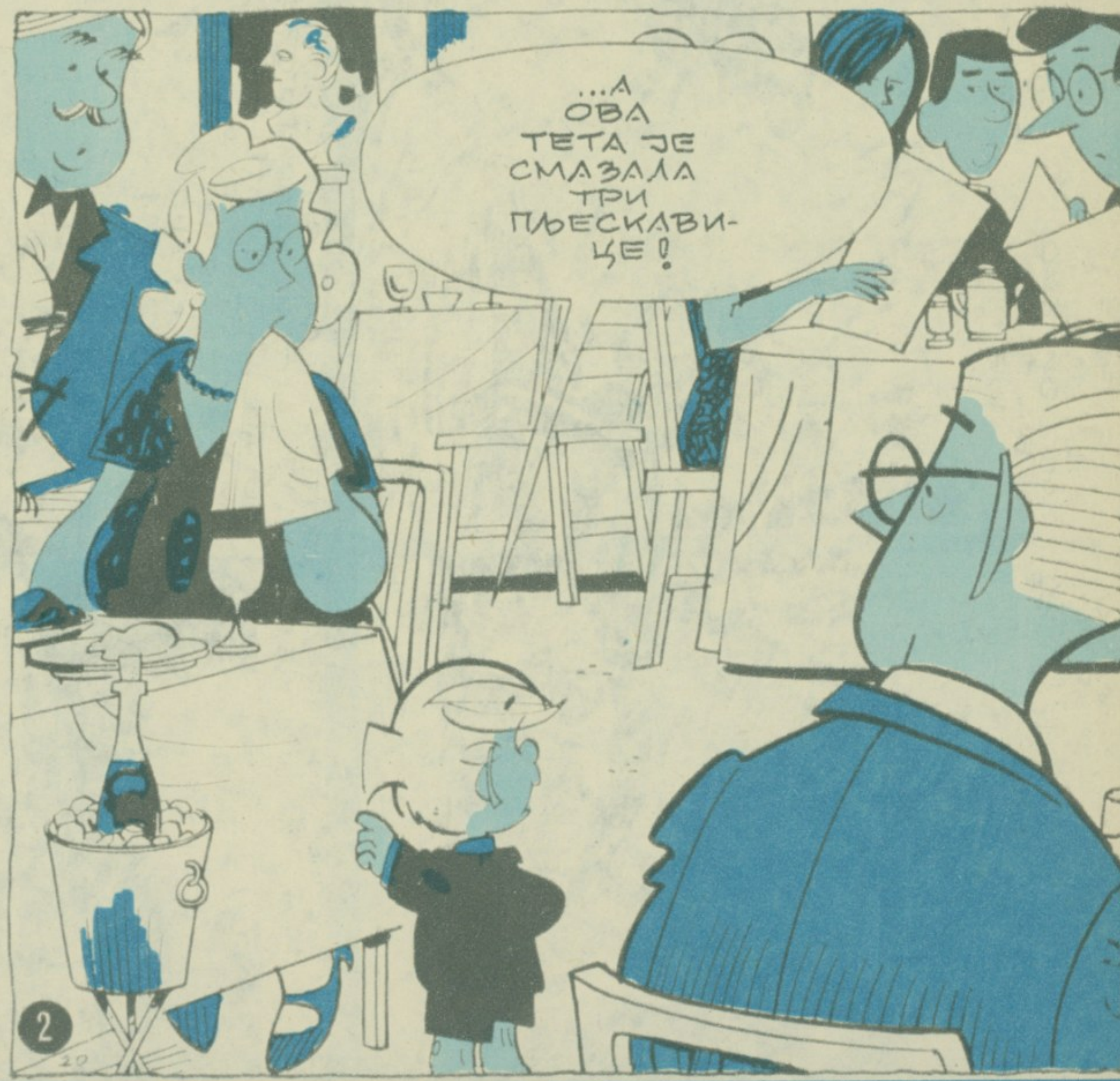
1

ПОГЛЕДАЈ САМ!
ОНИ ТАМО
ЈЕДУ
ПИЛИЋЕ...

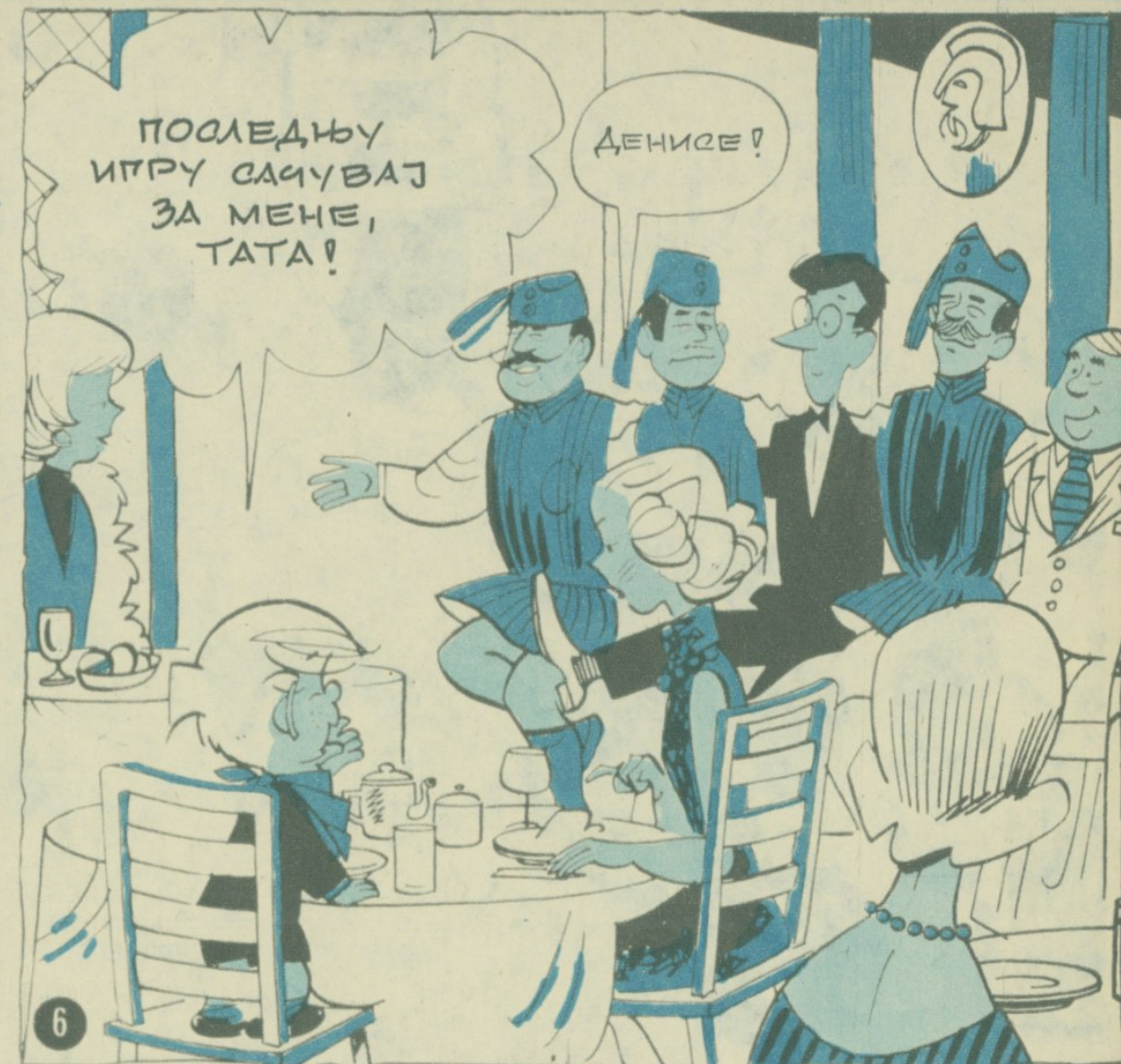
ОНИМА КЕЛНЕР
СЛУЖИ МЕСО.
СА ШТАПИЊА...

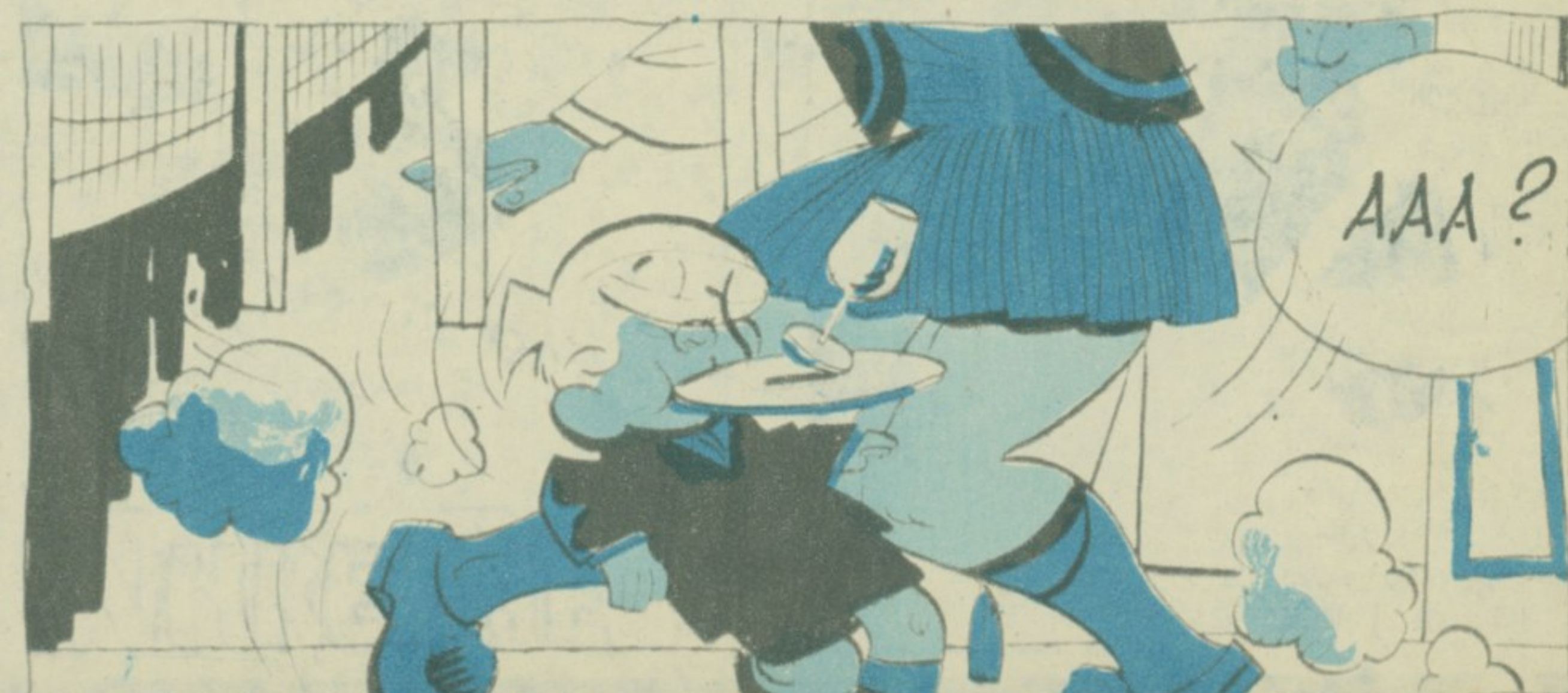

...А
ОВА
ТЕТА ЈЕ
СМАЗАЛА
ТРИ
ПРЕСКАВИ-
ЋЕ!

2

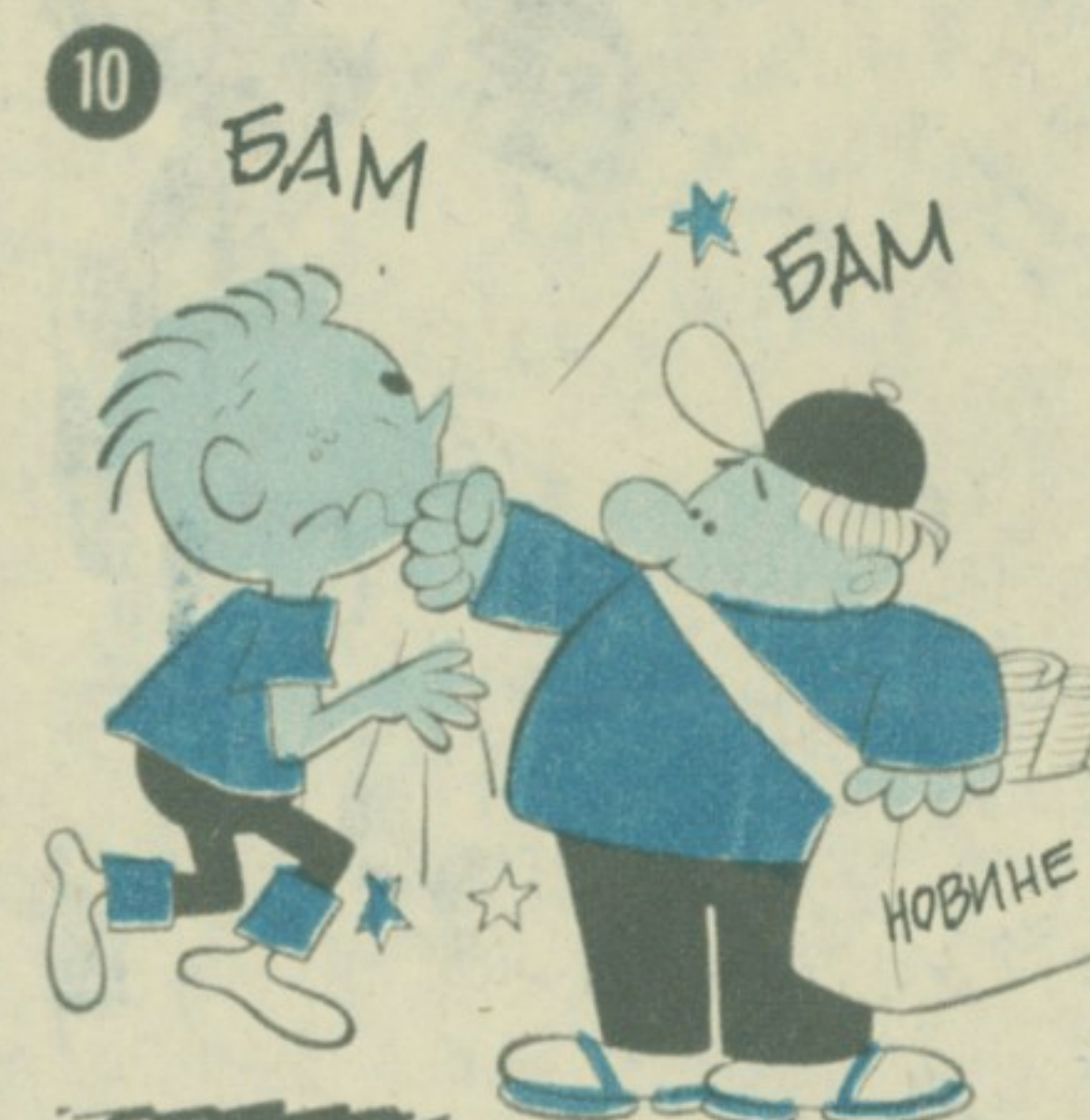
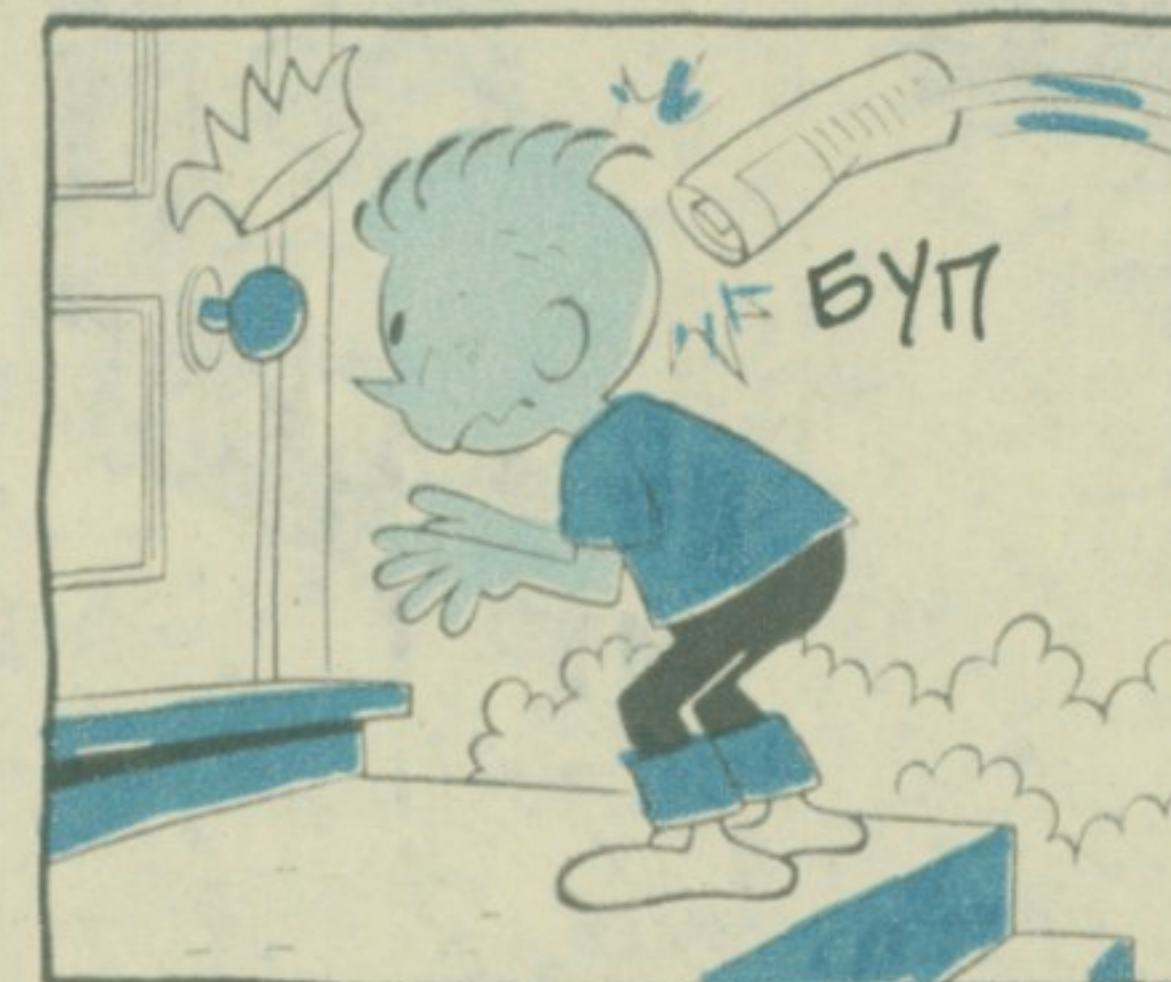

9

КЛИКЕРЧЕ

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

Ја ове године баш немам среће са годишњим одмором — жао ми је да сам се колегама. — Ово је већ трећи пут да га узимам и увек се догоди неки случај због којег морам да прекинем одмор. Идем сад код главног инспектора да га замолим да ми да само недељу дана да се бар поштено наспавам и бар који пут окупам.

Мада мој шеф није био божна како одушевљен, сложио се да кренем у прву суботу.

По савету једног колеге кренуо сам у правцу севера, односно у Белгију или Холандију, где већ будем нашао места.

Ла Пан, морско купалиште на белгијској обали, било је препуно туриста. Значи, морам даље. Прешао сам још једном границу и на-

— Ви сте сигурно Француз? Реците шта желите за ручак и одмах ћете бити послужени... Ја сам Омер Вандервекен. Златар из Анверса. Зашто не пређете за наш сто?...

ДИЈАМАНТ ИЗ ЦРНЕ ТАШНЕ

Био је толико љубазан да нисам желео да га увредим

мању? — пријатељски ме је упитао Вандервекен.

— Полицијски инспектор из Париза и зовем се Жеди...

Можда ми се само учинило, али имао сам утисак да су се тројица Вандервеке-нових колега мало лећнула када сам рекао да сам полицијски инспектор. Само он, Вандервекен, и даље је био љубазан. Пошто је поручио ручак за мене, наставио је да прича као да се годинама познајемо...

— И као што сам вам, господе, рекао — наставио је разговор који је очигледно водио са својим пријатељима пре него што ми је пришао — успео сам да закажем састанак са контесом Маре. Сутра пре подне очекује ме у својој вили у Зуту. Да видите само какве

у оближњем месту у вили једног старог пријатеља који је сада на одмору у Енглеској. Било би ми мило да дођете предвече на чашицу — одговорио ми је и на парчету папира написао адресу пријатеља код кога је био одсео...

Цело послеподне тумарао сам по морској обали. Негде око 5 часова изненада је плуснула киша. Падала је двадесетак минута а за то време ја сам потражио заклон испод овећег дрвета. Чим је киша престала вратио сам се у крчму, пресвукао се и око шест часова кренуо ка вили „Жералдини“ у којој је одсео Вандервекен. Кад сам пришао вили угледао сам на тераси нечије тело. Потрчао сам. Био је Вандервекен. Неко му је пуцао у слепоочни-

сили Вандервеке на мо- крој тераси видели су се обриси његовог тела. Место на којем је тело лежало остало је суво.

— Има ли трагова? — упитао сам инспектора. — Можда на чашама?

— У једној је био виски — одговори Смолдерс — а у другој сок од поморанце.

— А отисци прстију?

— Има... али само Вандервекенови. Јасно, он је и сипао пиће. А кривац је био довољно интелигентан да избрише своје...

ИСПИТИВАЊЕ У СТАНИЦИ

Замолио сам инспектора Смолдерса да ја испитам

ТРОЈИЦА СУМЊИВИХ

шао се у Холандију. Пошао сам морском обалом и ускоро ми је пажњу привукао натпис на улазу у једно село: »Retranchement« (Шанац). Касније сам сазнао да је село добило име по једном утврђењу које су француске трупе ту некад подигле.

Место је било као измишљено. У овећој крчми лако сам нашао собу. Оставио сам ствари, истуширао се и сипао у трпезарију на ручак. Међутим, никако нисам успевао да се споразумем с келнерицом.

— Треба ли вам помоћ, господине? — зачух један глас иза себе.

Пришао ми је крупан човек који је француски говорио са страним акцентом.

мада сам желео да будем сам.

Повео ме је до стола за којим су већ седела тројица мушкарца...

— Моје колеге... Дошли смо на викенд...

— Ламберт Јансен — представио се први непознати.

Био је то мршав човечуљак, обучен по пропису, са наочарима које су му стално падале на танак нос...

Други, рекао је да се зове Рајмон Далман, био је спортски тип, тридесетих година. Трећи, који се представио као Јан Волдерс, имао је црну густу косу и црне јаке бркове... Сва тројица су пила воћне сокове... Вандервекен је пио виски.

— А шта сте ви по зами-

лепе примерке имам. — И на то Вандервекен извади из своје црне ташне прекрасан дијамант.

Све ово ми се није допадало и пошто сам на брзину појео ручак устао сам да се опростим од симпатичног Вандервеке и његових колега. Он је пошао да ме мало испрати и тада сам му рекао:

— Будите обазривији. Па ви у рукама имате читаво богатство!

ИМА ЛИ ТРАГОВА?

— Веома је љубазно од вас што се бринете за мене, господине Жеди. Одсео сам

цу... Поред његовог тела стајао је сточић и на њему две празне чаше.

Излетео сам на пут и замолио првог пролазника да позове полицију. Ускоро је стигао инспектор холандске полиције Смолдерс. Испричао сам му све од мог доласка у „Шанац“ па до доласка у „Жералдину“.

— Нема сумње — рекао ми је инспектор Смолдерс — то је учинио неко од тројице његових колега. Само који?

И док су болничари изно-

тројицу осумњичених: Јансена, Далмана и Волдерса.

Пристао је и одмах ме одвео у станицу у којој су се осумњичени већ налазили.

Обратио сам се прво Далману:

— Из записника видим да сте Вандервеке напустили око 3 часа?

— Да — одговори Далман. — Био је мало уморан и хтео је да одспава после ручка...

— А да ли сте се договарали нешто за вечерас?

Овога пута одговорио је Јансен:

— Требало је да се сви нађемо за вечером!

— Али, — умешао сам се опет — неко од вас тројице је после подне долазио у вилу и после свађе са Вандервекемом, убио га!

Прочитао сам наглас још једном њихове изјаве из записника:

ЈАНСЕН: играо мини голф од 3 до 5 часова. За време после тога нема алиби (примедба дежурног записничара).

ДАЛМАН: шетао се по околини. Вратио се у крчму у 5 часова. Изјаву потврдио крчмар.

ВОЛДЕРС: сунчао се на обали. На тераси једног ресторана провео од 4.50 до 5.30. Изјава потврђена.

Инспектор Смолдерс ме је позвао да пређемо у његову собу.

— Јасно је да је један од њих убица, али који? — рече.

— Колико ја могу да проценим — одговорио сам му — двојица од осумњичених су чисти. Трећег, убицу одале су две ствари...

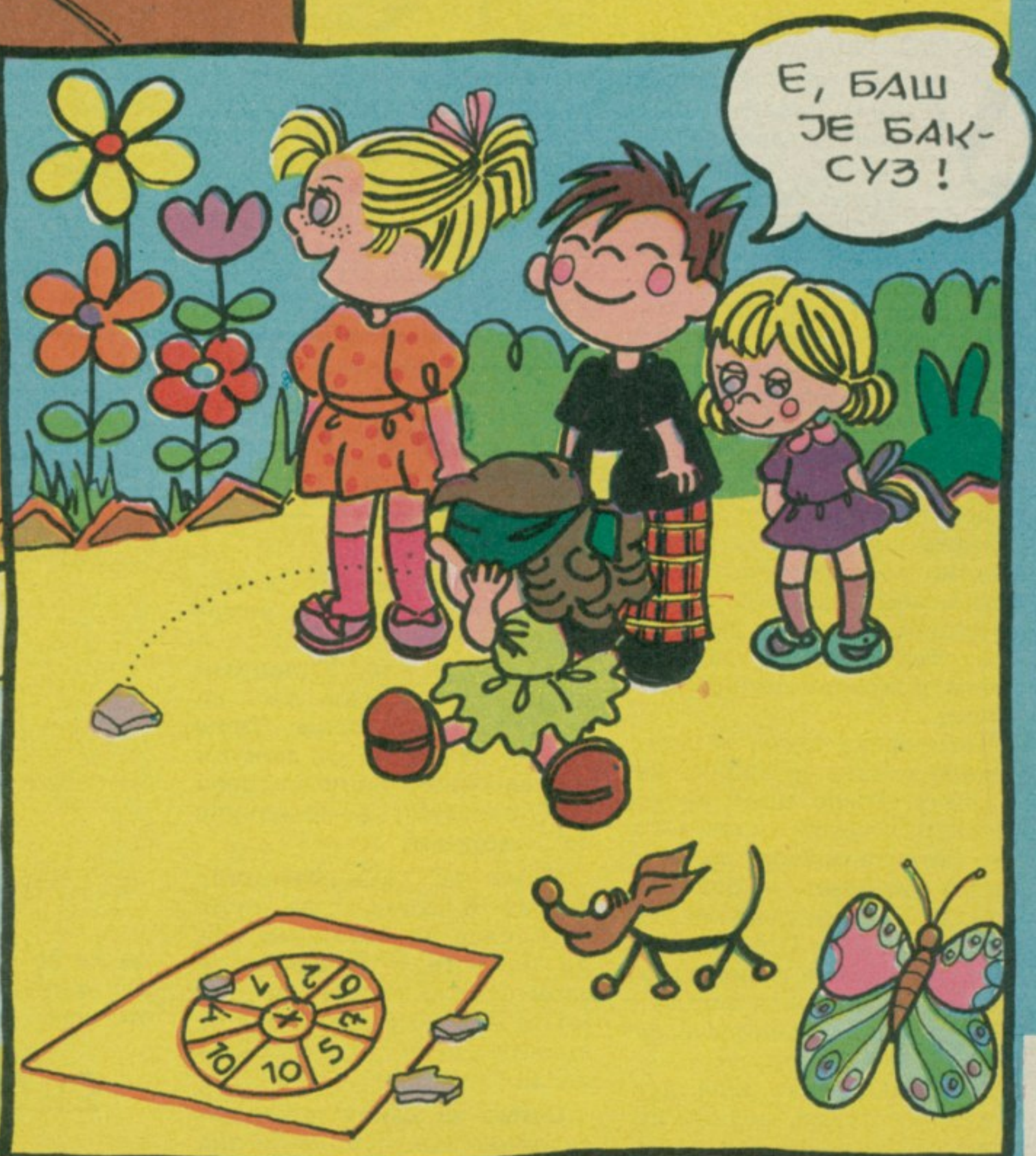
Можда сте и ви, драги читаоци, ако сте пажљиво читали текст и добро разгледали приложени цртеж открили убицу златара Вандервеке. Уколико јесте, чиститамо! А уколико нисте прочитајте наше решење на 31. страни.

ИГРЕ НАПОЉУ

ПРЕСКАКАЊЕ ПОТОКА. — На земљи се повуку две дуге линије на раздаљини од око један метар — то је поток. Затим се играчи поделе у две по броју једнаке групе и свака група стане поред своје црте — то јест стране потока. На вођин знак „хватај се“ сваки од играча с једне стране потока хвата за руку свог противника с друге стране. На вођин знак „у борбу“ играчи почињу да се боре, односно труде се да сруше свог противника у поток. Игра престаје кад вођа викне „стој!“ Дужина игре зависи од вође, али обично не траје дуже од једног минута. Побеђује екипа која је срушила у поток више противничких играча.

МАЧКА, ПАС И ГОСПОДАР. — Вођа издвоји три играча којима мараом завеже очи. Један од њих представља мачку, други пса а трећи господара. Пас настоји да стигне мачку, мачка бежећи од пса покушава да додирне господара да би је он заштитио а господар тражи пса да би га казнио што јури мачку. Игра почиње на вођин знак који пита: „Где је мачка?“ На то мачка мора да одговори „мјау“, а пас да се огласи са „вау-вау“. По гласу сваки играч покушава да одреди где се налазе друга двојица и на игралишту настаје журњава: пас трчи за мачком, а господар за псом. Кад пас ухвати мачку а господар пса, игра се завршава а вођа бира следеће играче. Напомена: поље на коме се јуре мачка, пас и господар мора бити ограничено. Остали играчи имају права да навијају али не и да говоре где се који играч налази.

ГАЂАЊЕ У МЕТУ. — На земљи се нацрта квадрат величине 60 x 60 cm а затим се у овај квадрат уцртају два круга. Мањи обележен знаком x — мета и већи подељен на подеке обележене као на нашем цртежу. Вођа игре повеже једном играчу мараом очи и у руку му стави каменчић или плочицу. Број освојених поена зависи од подека у који је плочица пала. Уколико плочица падне у мањи круг или га бар додирне, поени које је дотле играч освојио удвостручују се. Број бацања утврђује се договором. Победник је играч који сакупи највише поена.

КРАЈ

У сам залазак сунца, кроз дивљу и шумовиту долину на северу Монтане, пума се опрезно шета. По дебелом слоју иглица четинара, кораци звери били су нечујни. Али, у њеним покретима било је нечег чудног: читаву тежину њеног тела носиле су три ноге чији су мишићи били снажни као челичне опруге; четврта, једна од задњих, висила је мршава и деформисана.

Младунци са урођеним манама нису реткост у животинском царству. Пума је дошла на свет с две: једном бескорисном задњом ногом и крзном црним као ебонос.

Четинарска шума се проредила и звер је избила на чистину. Њено црно крзно светлцуло је у сутону. Око пет стотина метара даље у једној усамљеној ранчерској кући светиљке су се већ упалиле. Црна пума дуго је стајала непомицно, а онда се изненада приљубила уз тле. Са чистине су допирали неки звуци.

Двоје поодрасле деце, дечак и девојчица, водили су коње са пашњака. Ишли су један поред другог и гласно разговарали. Велика црна мачка пратила их је блиставим очима. За њу су то била непознато биће, а непознато увек доноси опасност и страх. Али, сада је била веома гладна, на ивици потпуне изнурености. Глад, као жив, раздирући бол, гушила је инстинкт опрезности.

Оклевала је дуго. А онда тихо, као трака црне магле, почела је да се прикрада. Сад је била на десет метара од деце и коња. Застала је и посматрала светле прозоре на кући.

И те светле мрље биле су за њу нешто непознато, нешто што је уливало страх. Инстинкт јој је говорио да мора да нападне брзо или да одустане. Пума је два пута одскочила да би добила у брзини — њена саката нога скоро није додиривала тле. А онда се устремила у скоку.

ВАЗДУХ ЈЕ ЕКСПЛОДИРАО

Њене снажне предње шапе спустиле су се на рамена девојчице, обориле је и прибиле за тле. Уплашени коњи су се отргли. Али, на велико изненађење црне мачке, дечак јој се, вичући из све снаге, бадио на леђа покушавајући да је одвуче од девојчице.

Пума је лако одбацила дечака и скочила на њега. Али, сада је девојчица стала на ноге и бичевала је свом снагом узицом са које јој се отргао коњ. И она је викала што је гласније могла.

Отпор за какав њеном до тадашње искуство није знало, разбио је одлучност црне мачке. Почела је да сикће на девојчицу, несигурна у саму себе. А онда се из ранчерске куће зачула вика праћена лавезом.

Пуму су већ једном гонили, и то недавно. Знала је шта та вика значи. За режала је, а онда почела да трчи најбрже што су јој њене три ноге дозвољавале. Ваздух иза ње као да је експлодирао од узвика и лавеза. А онда се зачуо прасак и парче олова забавило јој се у тело изнад сакате ноге. Бол је био ужасан.

Протрчала је кроз долину, затим кроз шуму и стигла до планинског кланца. Тек ту је успорила и наставила да хода на своје три ноге. Ту, у кланцу, осетила се сигурније. Ужасан страх који је осећала док је бежала полако је нестајао.

Пума није могла знати да јој њен напад на децу никада неће опростити. Да ће је људи немилосрдно гонити. Нити је могла знати да ће је саката нога, која јој је од доласка на свет била терет, увек одавати остављајући необичне трагове на меком тлу или снегу. Није могла знати ни

Када је породица пума сасвим напустила пећину и када су младунци почели да прате мајку у њеним неуморним ловачким походима, црни богаљ је беспомоћно каскао за породицом и увек касно стизао до плена који је женка доносила својим потомцима. Мајка се у почетку враћала да га нађе, али касније као да је имала све мање стрпљења...

А када су два нормална младунчета била довољно велика да лове заједно с мајком, оно црно није могло да држи корак с њима. Мирис који му је помагао да иде за својом породицом постајао је све слабији. У позну јесен породица пума спустила се у низине за јеленима и потпуно изгубила црно младунче. Имало је тек нешто више од шест месеци, а остављено је да се само суочи са суровом планинском зимом.

НОВО УТОЧИШТЕ

Преживело је хранећи се зечевима, глодарицама и птицама. Скоро увек на ивици глади, тумарало је по високим падинама. А онда, почетком децембра, почела је снежна мећава. Три дана ветар је завијао и заси-

ји су такође нашли уточиште у шумарцима. Када се докопала своје прве жртве — мужјака јелена коме је забила зубе у врат — глад је постала заборављено осећање. Неколико дана је остала у близини свог плена, а затим, пошто јој се снага вратила, није јој било тешко да убије још једног јелена.

Долутала је у прави рај. С довољно хране и у заклону, провела је ту зиму боље него остали чланови њене породице. Порасла је, ојачала, стекла самопоуздање и краћа нога није јој више представљала такав терет.

Остала је у свом шумском скровишту и када је дошло пролеће. Снег је почео да се топи и јелени су се раштркали, али младунче пуме се извештило, чак је научило да лови бодљикаву прасад: да их изврне на леђа и убије својим оштрим канцама.

Оно није могло знати да је некако у то време његова мајка отерала од себе и друго двоје младунчади: поново се приближавало време парења и желела је да буде сама. Два младунца ће још годину дана заједно ловити, а онда ће свако поћи својим путем. А мала црна пума већ је годину дана била сасвим сама.

Још једну зиму и још једно лето проживела је без тешкоћа, напуштајући ретко кад пошумљени планински гребен. Већ је постигла своју пуну величину и краћа нога није јој дотле причињавала многе невоље.

ЖИВИ СКЕЛЕТ

Али, нова зима је донела велике промене. Пума није могла знати да је сама буквално уништила своје залихе хране: скоро сваке недеље убијала је по једног јелена и тако десетковала крдо које је сваке године долазило ту да презими. Осећала је само да је са снегом и хладноћом дошла и глад и да је све теже било наћи животиње од којих јој је зависио опстанак.

Како је зима одмицала, све више је патила. Измршавела толико да јој је црно крзно млитаво висило, упорно је њушкала не би ли на залеђеној површи ни угледала неки траг или осетила мирис неке животиње. Узалуд.

Једва је преживела до пролећа. Личила је на жи-

ТРЧЕЋИ НЕПРЕСТАНО НА САМО ТРИ НОГЕ МЛАДУНЧЕ ЈЕ СВЕ ВИШЕ ЗАОСТАЈАЛО ЗА ПОРОДИЦОМ. МАЈКА СЕ У ПОЧЕТКУ ВРАЋАЛА ПО ЊЕГА...

да ће је по црној боји њеног крзна људи лако препознати.

ОСТАВЉЕНА

Пума је угледала светлост дана пре три године у једној пећини високо у планини. Од почетка је осећала да се разликује од остала два младунчета. У слабој светлости пећине видела је да се њено тамно крзно разликује од тачкастосмеђег крзна друга два младунчета. А терет сакате и бескорисне ноге осетила је чим су радознали младунци почели да истражују простор испред пећине. Она је увек заостајала и друга два младунчета све чешће су је остављали саму.

пао снегом стене и дрвеће. Пумино скровиште било је потпуно завејано.

Малу пуму, обамрлу од хладноће, изгладнело тело је једва слушало. Тетурала се на ветру покушавајући да побегне пред његовим бесом.

Тако је и напустила атар у коме се кретала женка која ју је донела на свет и почела да лута по лавиринтима планинских кланца, док најзад није стигла до пошумљених пропанака.

У том свету голих стена, ветра и леда овај пошумљени део, скривен у планинама, постао је њено уточиште. У густом дрвећу бес ветра није био тако жесток. Од глади се спасавала скачући с најнижих грана дрвећа на јелене ко-

ЦРНЕ ПУМЕ

ви скелет. Њено досад поуздано прибежиште изневерило је и она га је, гоњена инстинктом, напустила: кренула је преко планинских кланаца натраг у крај у коме је рођена.

Али, ни тамо није било хране. Најзад, мада јој је то било одвратно, почела је да се храни лешевима јелена угинулих за време зиме. Тог пролећа је навршила три године и већ би требало да осети нагон за парењем. Али, овако изгладнела, осећала је само жељу да утоли глад.

Кад је пролеће освојило фармери су истерали стоку на пашу. Ослабелој од глади, учинило јој се у први мах да су то јелени. Привлачећи се полако, очекивала је да ће побећи пред њом, као што јој се то последњих недеља стално догађало. Али, без икаквих тешкоћа уловила је једно теле.

Частила се као што се пре три године частила када је убила првог јелена. А онда је нашла воду, напила се и завукла у густо жбуње да одрема пре него што се врати да настави тозбу.

НЕПОЗНАТИ НЕПРИЈАТЕЉИ

Није чула јахача који је, сутрадан у зору, открио заклано теле. Осетила је само непознати мирис, када се, пошто је сунце одскочило, вратила до остатка телета и поново најела.

Црну пуму пробудио је бесан лавез паса. Побегла је више од љутине него од страха, желећи да се склони од те буке и непријатности. Јер, те непријатеље дотад није познавала. Али, пси су је сустигли на самом дну кланца и натерали да се окрене и прихвати борбу. Првог је успела да одбаци, али други су се бацили на њу и један јој је раздерао задњу, ону здраву, ногу.

Велика мачка је урликнула од беса и бола и зарила канце у најближег пса. Али, паса је било много и морала је да бежи уз стрми зид кланца. Имала је срећу. Избегла је потери тог дана. А онда је дошло вече када је пума, у својој бескрајној потрази за храном, напала двоје деце и побегла с парчетом олова у телу.

Рањена пума је инстинктивно пошла ка пошумљеном планинском врху, једином уточишту за које је знала. Кретала се скоро целе ноћи, а онда у саму зору

легла да се одмори. Али, раздирући бол јој није давао мира. Муве су се скупљале на рану и покушаји да их отера само су повећавали муке. Повремено, зарила би зубе у сопствено месо, покушавајући да се бори против бола јединим оружјем за које је знала.

Тог преподнева поново је црна пума чула лавез паса који је допирао из даљине. Кренула је даље, једва се вукућа према густој шуми. Надала се да ће у том њеном некадашњем рају неподношљиви бол нестати и да ће се снага вратити њеним ногама и грудима.

ГРИЗЛИ!

Поново се зачуо лавез, само сад ближи. Чопор паса ишао је њеним трагом. Црна пума је застала да некако успостави равнотежу на своје три ноге, а онда је скочила, једном, други, трећи пут. Дно кланца остало је дубоко под њом.

Испод ње, одзвањао је лавез паса. Пума-богаљ наставила је да се пење. Још само да пређе преко неколико стена и наћи ће се у густој шуми у којој је никада нису узнемирили ни пси ни људи.

А онда, изненада, док упорни лавез није престајао, између великих стена појавила се једна огромна прилика.

Призли!

Циновски медвед спуштао се истом литицом којом се црна мачка пењала. Мачка је могла само да се скуп и чека. Није имала снаге да се окрене и суочи са чопором паса; њихов лавез подсећао ју је на онај прасак који јој је са даљине изазвао неподношљив бол. Чекала је да и призли чује лавез и окрене се. Али, велика звер се и даље спуштала не успоравајући корак.

У паници, црна мачка се

скупила, а онда скочила. Забила је канце у снажан врат медведа. Изненађени гризли скоро је пао, а онда је покушао да пуму тресне о стену. Морала је да попусти и скочи с медведа.

Црна мачка није желела

да се бори с гризлијем, само је хтела да прође. Али, планински краљ, који и даље није обраћао пажњу на лавез паса, кренуо је у напад на мачку.

Богал читавог живота, сада још тешко рањена, црна пума није у овој борби имала никаквог изгледа. Ве-

јачавајући њен страх. Више није имала снаге, чак ни да покуша да се ослободи загрљала гризлија. И када је велики медвед изгубио равнотежу и полетео у провалију, с њим се сунувратила и црна пума према којој природа није била милосрдна.

лики гризли је дохватио пуму својим снажним шапама раздирући јој леђа и слабине. Тада је однекуд испод ње одјекнуо и прасак пушке доносећи сећање на страшни бол и по-

М. В.

Don
BARRY

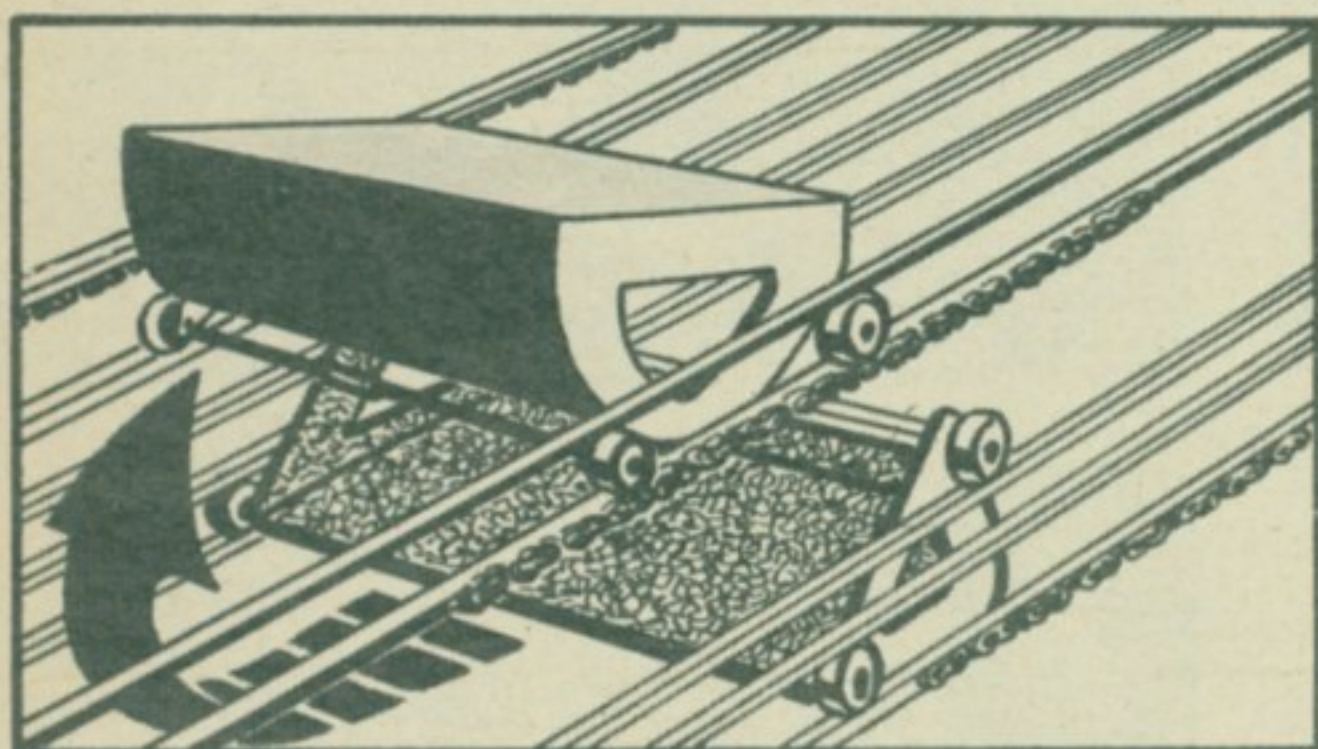
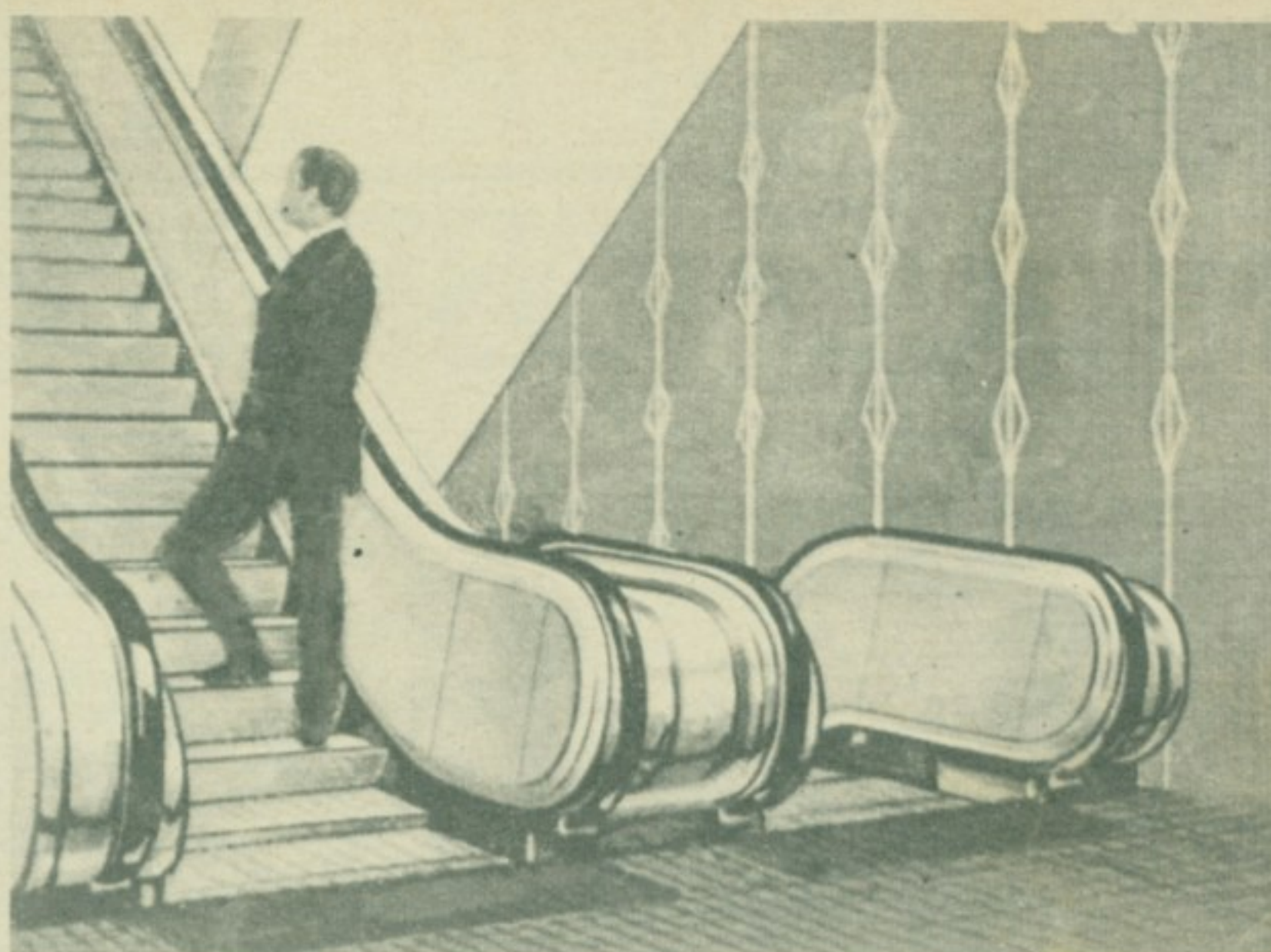
ОЛАШ ГОРДОН

КАКО РАДЕ ПОКРЕТНЕ СТЕПЕНИЦЕ

Откако се у последњих сто година зграде дижу све више и више у небо, а градски превоз силази све дубље под земљу, појавила се потреба за лакшим и пријатнијим савлађивањем висине. Тако је дошло до проналаска лифта и покретних степеница.

ДИЗАЛИЦА ЗА 100 ЛЉУДИ

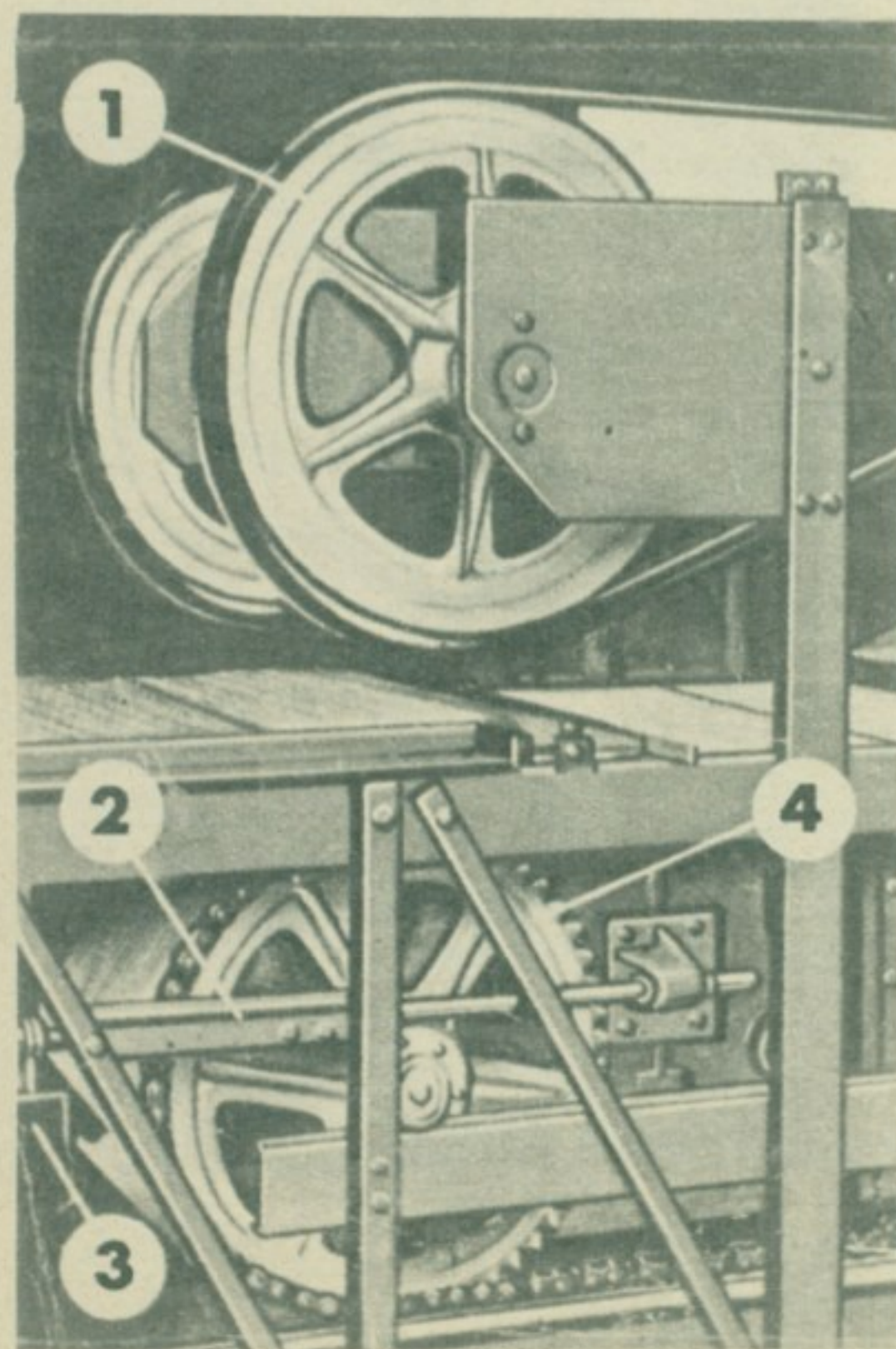

На овом цртежу приказана су два степеника у покрету. Горњи лежи у водоравном положају, погодном за ношење путника. Доњи је окренут наопако и креће се у супротном правцу.

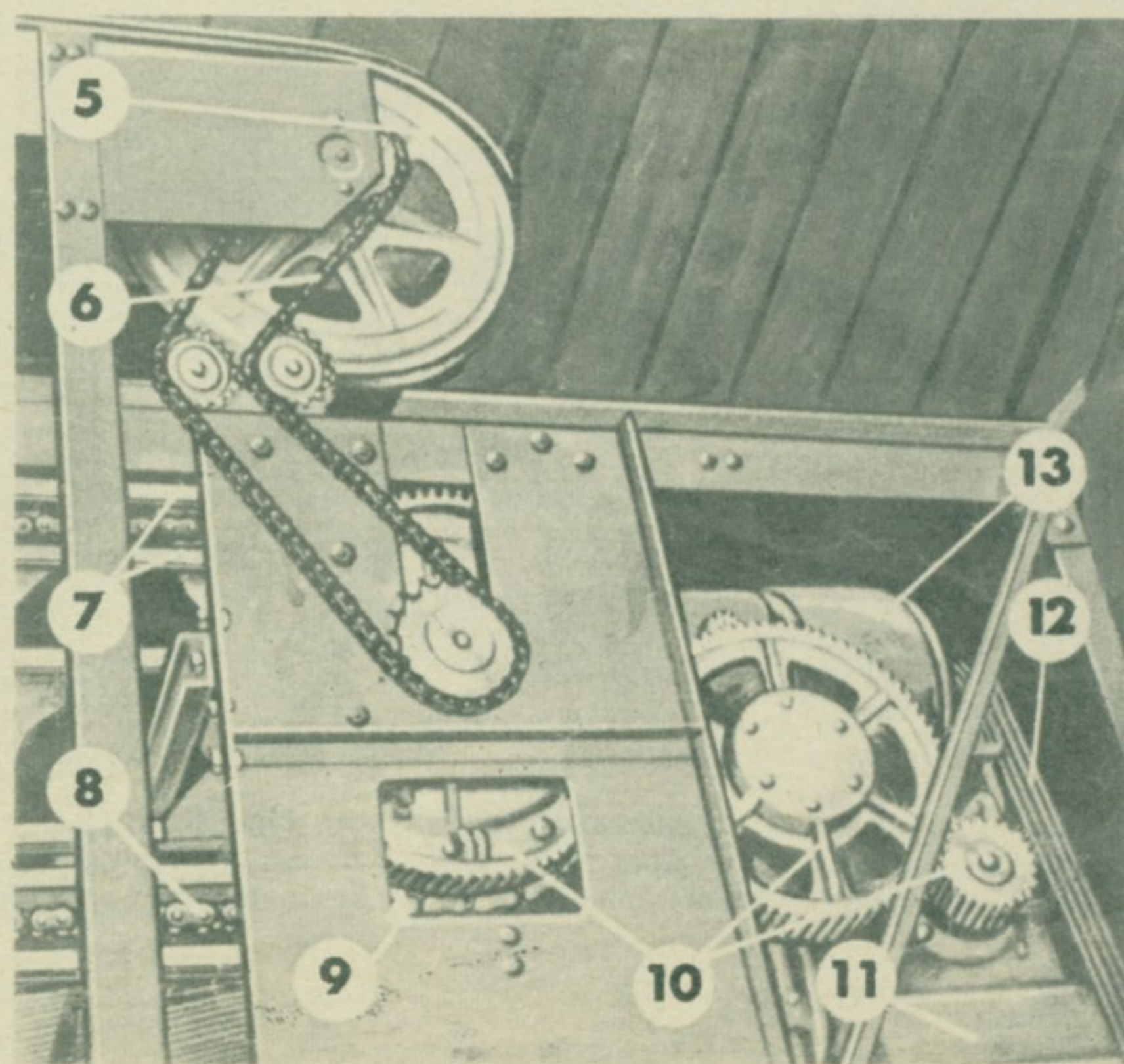
Прве покретне степенице направљене су у Француској 1890. а у Енглеској су се појавиле 1908. Данас оне нису ништа ређе од своје „старије браће“, лифтова. Има их свака станица подземне железнице, свака већа трговина и пословна зграда.

Овај изум се састоји од великог броја малих челичних степеника који се на точковима крећу између два нивоа. Са обе њихове стране налази се гуме-на трака за придржавање која се креће истом брзином. Степеници су повезани једним бескрајним ланцем

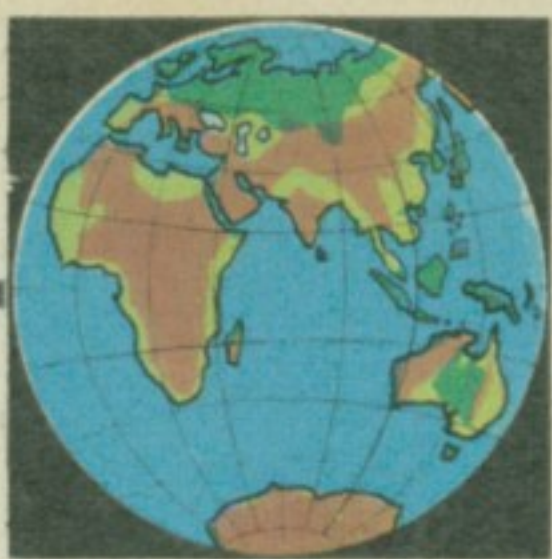
који се покреће помоћу електромотора. Степеници који се још налазе на доњем, или су пак стигли на горњи ниво, налазе се у истој равни. Бескрајни ланац који их носи прелази преко ланчаника (у ствари, једног зупчаног ваљка) који снажна опруга чува од попуштања. Ако са степеницама нешто није у реду, ако се, на пример, прекине ланац, један аутоматски прекидач искључује мотор и зауставља кретање. Постоји, такође, и дугме за случај нужде помоћу кога посетилац може да то учини и сам.

- 1) Доњи преносник траке за придржавање
- 2) Механизам за за тезање
- 3) Прекидач за искључење мотора
- 4) Доњи ланчаник
- 5) Горњи преносник траке за придржавање
- 6) Ланац за покретање преносника
- 7) Шине
- 8) Ланац за покретање степеница
- 9) Горњи ланчаник
- 10) Зупчасти преноси
- 11) Кућиште спиралног преносника
- 12) Преносни каишеви
- 13) Електромотор

ИСТОРИЈА НАШЕГ СВЕТА

СУМЕРИ

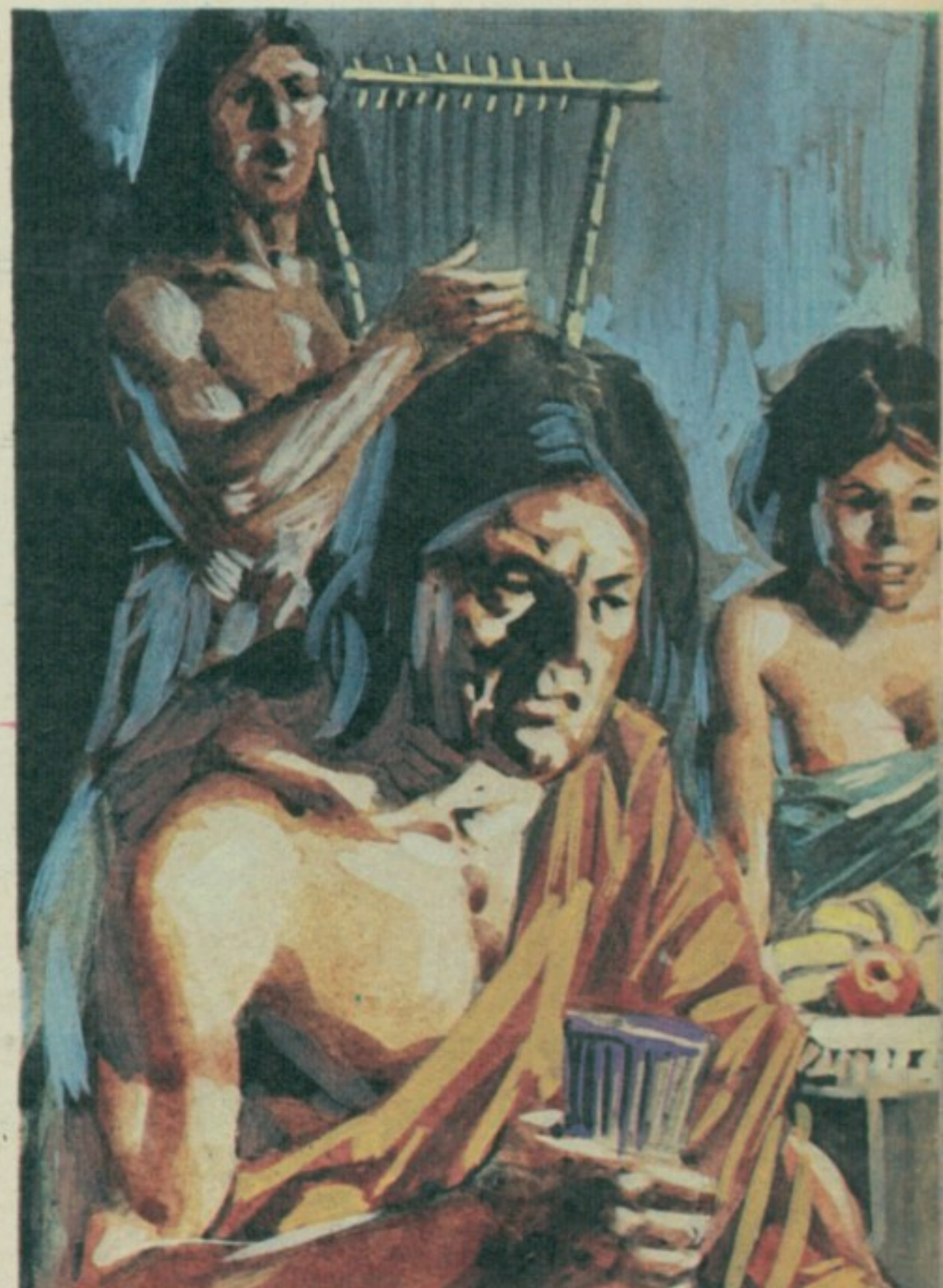

1

ИЗМЕЂУ ТИГРА И ЕУФРАТА — Не зна се откуда је дошао и каквог је порекла био народ који се око 5000 година пре н.е. населио у Месопотамији, пространој и плодној долини између река Тигра и Еуфрата. Јужни део ове земље звао се Сумер па је по њој добио име и народ који се ту настанио. Сумери се претежно баве земљорадњом. За наводњавање својих њива стварају мрежу канала. Развијају се трговина и занатство а из насеобина настају велики и богати градови Ур, Ума, Киш и Лагаш.

2

ЕНСИ — У најстарија времена сумерски народ је живео у независним градовима-државама, који су се налазили унутар великих тврђава. На челу сваког града био је енси, како су Сумери називали

4

КАНАЛИ И НАСИПИ — Сумери су велику пажњу посвећивали обрађивању поља. Гајили су пшеницу, јечам, воће и поврће. Све становништво је учествовало у сетви и берби. Жетва је одношена у храм а затим је подједнако дељена свим становницима. Да би избегли катастрофалне поплаве, а и да би обезбедили воду за сушне периоде, Сумери су изградили мрежу канала и насипа. На пољима су радили и ратни заробљеници са којима су Сумери човечно поступали и који су могли да се откупе.

5

БОГАТА ТРПЕЗА — Земља је била плодна и зато је исхрана била богата и разноврсна. Сумери су волели „оштре“ сосеве зачињене белом луком. На њиховој трпези често су се налазили лососи на жару,

Између две реке

владара, који је уједно био и врховни свештеник. Дужности владара биле су: да се стара о једнакој расподели добара свим члановима заједнице, о одржавању канала за наводњавање, да решава спорове и води ратове. У празничне дане вршио је свете обреде.

3

ПРВЕ ОПЕКЕ — Како у долини Тигра и Еуфрата није било камена за грађење кућа и храмова, Сумери су као грађевински материјал користили трску и глину које је било у изобиљу. Тако су настале прве глинене опеке. Дуж уских, вијугавих улица подизали су једносратне куће са необично ниским улазним вратима. Намештај се састојао од столица, округлих столова и кревета од уплетене трске и прућа. Зидове и под су прекривали живо обојеним тканинама и асурама.

сир од козјег млека и чорбе од јечма и млека. Знали су да месе хлеб и справљају пиво и вино. Гајили су и разно воће: урме, смокве, грожђе и нар. Јели су из посуда од печене земље. У богатим породицама се употребљавало златно и сребрно посуђе fine израде.

6

ДОВОЉНО У СМРТ — Честе поплаве које су доносиле плодносни муљ, биле су и штетне јер су уништавале летину. Сумери су веровали да се богови тада љуте на њих па су им, да би их умилостивили, приносили жртве. Веровали су да се догађаји могу предвидети. Свештеници су прорицали судбину помоћу утробе животиња, линија светог уља у води и звезда. Краљеви су сахрањивани у раскошним гробницама са члановима пратње, који су како се претпоставља, добровољно одлазили у смрт.

НАСТАВИТЕ СЕ

ХИТ СТРАНА

СЕЗОНЕ ТЕРИЈА ЦЕКСА

Канађанин Тери Цекс без сумње је „први“ шармер поп музике у овој години. Његова допадљива верзија старе Брелове композиције „Сунчане сезоне“ месецима није силазила са разних топ листа. Ових дана Тери је поново у жижи интересовања: његова нова плоча, на којој доминира (опет) Брелова композиција „Ако одеш“, на врху је популарности.

Прича о Терију Цексу занимљива је и необична. Овај талентовани канадски музичар, композитор, аранжер, продуцент, гитариста и певач, аутор је многих добрих песама. Познат је и по томе што је посредно, као продуцент или композитор, често учествовао у успесима других. Необично је и то што он пева, снима и долази у велике градове само када мора. У остало време

ме Тери је страсни риболовац, планинар, ранчер. Но, појмимо редом.

Тери Цекс (TERRY JACKS) је рођен 29. марта 1945. године у канадском градићу Винипегу. Рано се преселио у Сједињене Државе а музичку каријеру почео је у Нешвилу где је свирао гитару и певао у групи „Шахисти“ (CHESSMEN). Године 1968. одлучује да се више посвети компоновању и продуцентском раду, па напушта групу са којом је имао мањих успеха. На некој аудицији упознаје плавокошу певачицу Сузану с којом се убрзо венчава и оснива дуо „Попи фемили“ (POPPY FAMILY). Они су крајем 1969. године изнајмили студио и снимили Теријеву песму „Којим путем идеш, Били“ (WHICH WAY YOU GOING BILLY) која ће следеће године постати велики хит и достићи тираж од три милиона примерака.

Успех изнад сваког очекивања и одлична зарада нису, међутим, навели Терија на нове подухвате. Напротив! Он је купио кућу у близини Ванкувера, Сузану је „повукао са сцене“ а сам се посветио пецању. Компоновао је само повремено. После две године неактивности позван је да буде продуцент у снимању албума групе „Бич бојс“ (BEACH BOYS). Том приликом познати ансамбл снимио је композицију Жака Брела „Сунчане сезоне“ (SEASONS IN THE SUN) у преводу песника Рода Кекјуена. Та песма се касније није нашла на плочи америчке групе Бич бојс али је „остала“ у Теријевој глави.

Прошле јесени Терију је понуђено да сними сингл плочу. Он је мало размислио и одлучио да на „а“ страну стави „заборављену“ Брелову песму. Направио је нов аранжман и убрзо је снимио композицију онако како је мислио да је најбоље. Плоча је издата у Канади и одмах је постала „бестселер“, постигавши незапамћен успех на међународном тржишту. Почетком августа званично је објављено да је плоча продата у тиражу од преко 5 милиона примерака.

Његова диско-компанија, одушевљена је овим успехом, понудила му је одличне услове и предложила да сними нову плочу са једном од његових песама. Међутим, Тери је изненадио све. Решио је да опет пева песму Жака Брела. Одлучио се на најпознатију композицију познатог француског шансоњера „Ако одеш“ (IF YOU GO AWAY) која је до сада доживела безброј верзија у свету. Певали су је сам ау-

Петком у Забавнику,
а понедељком
на Радио-Београду 1,
у емисији
ВЕЧЕ УЗ РАДИО,
најбољи
певачи,
ансамбли
и хитови!

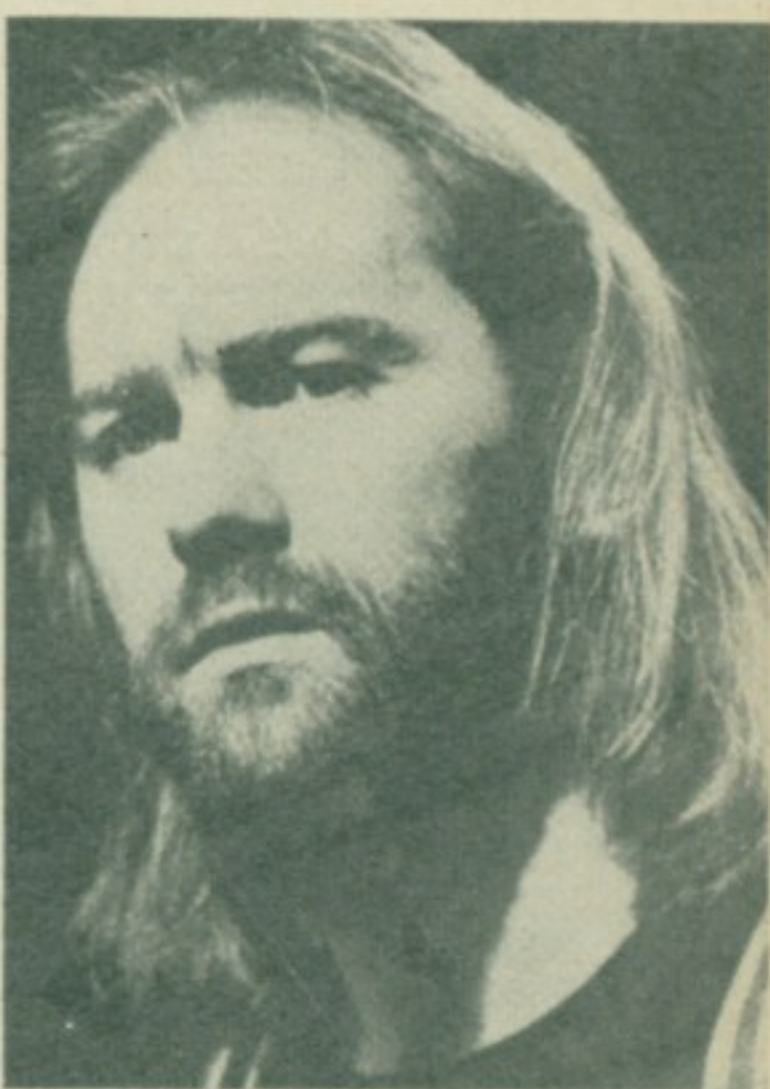
СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

Гледала сам пре извесног времена филм „Девојка с дететом“ Џона Мекензија и веома ми се свидела музика у том енглеском филму. Мислим да је улогу поп певача играо Реј Харпер на ме интересује да сазнам нешто више о њему.

Зоран Чолић
Рума

Рој Харпер је једна од најзанимљивијих личности енглеске поп-рок музике. Сам за себе тврди да је тренутно последњи прави прогресивни уметник британских острва.

Рој Харпер (ROY HARPER) рођен је 12. јуна 1941. године у Манчестеру. Писао је песме још у детињству а музиком се бави од деветнаесте године. Пошао је у пилотску школу али ју је морао оставити због слабог здравља. Неспешан због тога пошао је странпутицом, чак је годину дана провео у затвору. По изласку на слободу постаје поп-певач. Пажњу публике скренуо је средином шездесетих година наступима пуним изненађења. Био је забаван као певач и свирач, али и као рецитатор, глумач, сликар и говорник. Уколико је као умет-

ник постајао познатији, утолико је мање обзирао на устаљена морална схватања и друштвене законе. Такав је приказан и у филму „Девојка с дететом“ који је једини Харперов покушај у „седмој уметности“. Филм је добио лоше критике и Харпер се више никада није огледао у улози глумца. Данас је мање активан због слабог здравља. Када се осећа способним за напоре великих турнеја онда се обично прикључи својим пријатељима из групе ЛЕД ЦЕПЕЛИН и сарађује са њима.

Албуми: THE SOPHISTICATED BEGGAR (Strike 1966), COME OUT FIGHTING GENES SMITH (CBS 1969), FOLKJOKEOPUS (Liberty 1969), FLAT, BAROQUE, AND BE-SERK (HARVEST 1970), STORM-COCK (Harvest 1971), LIFEMASK (Harvest 1973) i VALENTINE (Harvest 1974).

тор Брел, Ширли Бејзи, Дастин Спрингфилд, Сенди Шо, Скот Бокер, Петјула Кларк, од наших Арсен Дедић и Боба Стефановић. Тери Цекс је такође са пуно успеха отпевао ову песму. Плоча је на топ листама.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

НЕМОЈ ПОЋИ (IF YOU GO AWAY)

Музика и текст: Жак Брел
На енглеском пева: Тери Цекс
Препевао: Арсен Дедић

Немој поћи сад
јер се може све,
све заборавити.

Сваки празан сат
што нас раздваја
биће сутра већ
остављен и заборављен.

Изгубљен је дан
али туге нови
много нових још...

Немој поћи сад
немој поћи сад...

Видела си већ
како баца ватру
вулкан што је давно
угашен и стар.

Има суров плам
што одједном роди
боље него кином
оплакиван крај.

А кад дође ноћ
као луч је свод
и црвенило се
с црним вјенча тад.

Немој поћи сад,
Немој поћи, не.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: НЕМОЈ ПОЋИ можете чути у понедељак 23. септембра ове године у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа.

БЕРЗА ПЛОЧА

Тражим албум ХАРВЕСТ Нила Јанга. Нудим повољне услове.
Вељко Бенчић
Б. Гуштина 32
Вишњевац
54000 Осигјек

»СМАК«

Југословенска поп музика добила је ове године неколико добрих група. Међу њима бисмо издвојили „Бијело дугме“ из Сарајева, „Сунце“ из Сплита и „Смак“ из Крагујевца.

Најбоље особине младих Сарајлија и Сплићана: темперамент (Бијело дугме) и озбиљност музицирања (Сунце) уједињени су на један изузетан начин у шу мадијском квартету „Смак“.

У последње време чланови ове групе нуде најбољи рок-програма и представљају најпријатније изненађење. На сцени су веома убедљиви, нарочито гитариста Радомир Михајловић-То-

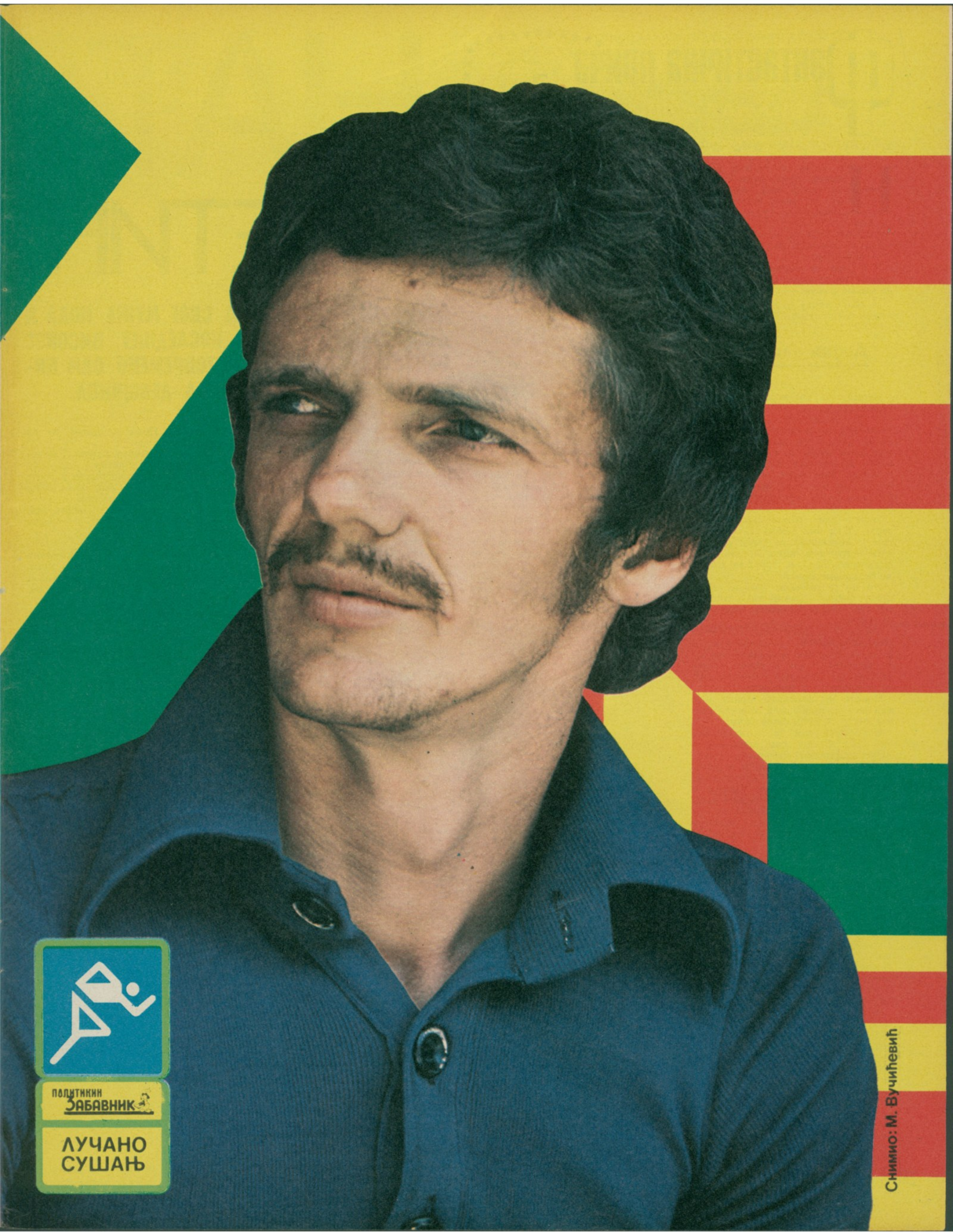
чак, и свирају изванредно складно.

Па ипак је, нечијом кривицом, ова група запостављена. Њихова плоча је прошла незапажено, о њиховим наступима нико не пише. Њих нико не позива на велике концерте. Њих публика у Загребу, Сарајеву, Љубљани, па ни у Београду не зна... Не зна их, а тај „Смак“ већ месецима „сеје“ грозницу искључиво СВОЈОМ МУЗИКОМ (не изгледом, не рекламом, не скандалима, не везама). Зато желимо да нагласимо: у Крагујевцу постоји „највећа тајна наше поп музике“. У Крагујевцу постоји група „Смак“.

ДАНАС И КРОЗ
ТРИДЕСЕТ ГОДИНА

Мајкл Цексон
група „Цексон 5“
(MICHAEL JACKSON)

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

ЛУЧАНО
СУШАЊ

Снимио: М. Вучићевић

Фантастична прича

ВИЛМАР Х. ШИРА

Не каже се узалуд да је човек само једном млад — рекла сам, очекујући да се моја саговорница осмехне и тужно климне главом.

Госпођа Торкин, моја прва комшиница, озбиљно ме је погледала: — Мислите?

Док сам је збуњено гледала, она се послужила колачем, а онда мирно рекла:

— Мој случај је вероватно изузетан, захваљујући Професору.

Дегин ілас

Испила је своју шољу чаја и почела да прича:

— То се десило пре много година, кад ми је било тридесет. Деца су још била мала, отприлике као ваша сада, и као све младе мајке имала сам доста проблема с њима. Тек тада сам схватила зашто су ми моји деда и баба, кад сам била дете, сваки час по нешто замерали.

Једног дана рекла сам Професору: „Кад бих могла да се вратим у детињство са овим садашњим искуством, како би све било другачије! Не бих траћила време на безвредне ствари“.

Он ме је озбиљно гледао, и на крају рекао: „Заиста тако мислите? Па, можда би могло нешто да се удеси“.

Устао је и донео чашу са неком тамном течношћу, мислила сам да је вино. Кад сам је попила, он ми се загледао у очи и почео нешто да говори. Одједном, осетила сам се малаксалом и сањивом.

Нећете ми веровати, драга, али кад сам се пробудила лежала сам у кревету, у кући своје баке!

Усправила сам се и погледала око себе. Одмах сам препознала собу: старински намештај, слике на зиду, све онако како је и било. Поново сам легла и зажмурила, убеђена да је ово нека грешка и да ћу се други пут пробудити како треба. Уместо тога, врата су се полако отворила и мој деда је тихо рекао: „Девојчице, време је за устајање!“

Наглас сам отворила очи, али опет иста соба и насмејано дедино лице на вратима.

— Већ си будна? Одлично! — рекао је. — Пожури, доручак те чека.

Често сам сањала деду и бабу и тако се бар у сновима враћала у детињство, али ово није био сан. Скочила сам из кревета и умила се. На столици су били сложени џемпер и зимска сукња. Обукла сам се што сам брже могла.

— Вака је мислила да се шалим кад сам јој рекла да си се јутрос сама пробудила — намигнуо ми је деда кад сам ушла у кухињу.

— Најзад једном да стигнеш да доручкујеш пре школе! — рекла је бака. — Девојка од петнаест година није више дете.

Још сам била сањива, па нисам могла да размишљам о чудном положају у који сам запала. Професор ми уопште није падао на памет: да сам могла да се сетим свог разговора, с њим, можда бих била мање збуњена.

Док сам сипала млеко у шољу и

с неверицом гледала око себе, поглед ми је привукао календар на зиду. Тамо је јасно стајало: новембар 1922. Тачно, 1922. сам имала петнаест година.

Елзи се чуђу

Тада ми је постало потпуно јасно да сам се вратила петнаест година уназад, али нисам имала појма како се то догодило.

Питала сам који је дан у недељи. Остало ми није било потребно: све је писало у мом распореду часова. Несвесно сам пошла према месту на којем је стајала торба с књигама и пожурила у школу.

На часовима сам била замишљена и сањива. Моја најбоља другарица, Елзи, забринута је рекла:

— Никада те такву нисам видела. Изгледаш као да ћеш се сваког тренутка онесвестити.

Кад сам се вратила из школе, пошла сам право у своју собу. Морала сам да размислим о свему. Било би глупо да деди и баби говорим о томе; мислили би да нисам нормална. Свог мужа Пола и деце добро сам се сећала и била сам сигурна да постоје. Могла сам

НАТРАЖ У ДЕТИЊСТВО

ДОБРО САМ СЕ СЕЋАЛА СВОГ МУЖА ПОЛА И ДЕЦЕ, НАШЕГ ДОМА И ПОСЛЕДЊЕГ, ВИСОКОГ РАЧУНА ЗА СТРУЈУ, А ИСТОВРЕМЕНО САМ БИЛА ПЕТНАЕСТОГОДИШЊА ДЕВОЈЧИЦА.

без напора да се сетим наше куће у Калифорнији, рачуна за струју који је последњег месеца био неоčekивано висок и још многих других ствари. Сав тај живот изгледао ми је стваран, али исто тако стварно било је да сам сада петнаестогодишња девојчица и да је 1922. година.

Најзад сам закључила да се ту не може ништа учинити и да ћу морати поново да проживим оних петнаест година до тридесете. Остало ми је само да се надам да ће се све одвијати као раније — да

ћу срести Пола и удати се за њега...

Кад сам сишла у кухињу, вечера је већ била спремна. Јели смо у тишини, свако задубљен у своје мисли. Пошто смо завршили, бака је почела да распрема сто.

— Ја ћу ти помоћи — рекла сам.

— Воље иди да учиш — одбила је бака.

— Све сам научила.

Мислила сам да није потребно да учим, јер све то сигурно знам. Помогла сам баки око распремања стола, и на крају опрала судове.

Постало ми је потпуно јасно да сам се вратила у детињство.

РАГ СТВО

сам своју баку. — Данас је опрала брдо судова. А кад ми је тражила метлу и крпу за прашину, мислила сам да ћу се онесвестити.

Све о хелијуму

Суботу и недељу сам провела углавном у кући. Осећала сам се пријатно. Нисам више размишљала о свом положају и весело сам чаврљала с баком док сам јој помагала у кухињи. За та два дана успела сам да обновим већи део градива, па ми се оптимизам враћао. У недељу после подне била сам са дедом у шетњи.

Али, сутра ме је у школи чекало изненађење: на табли је стајало моје име. Сетила сам се шта то значи. Једном недељно имали смо часове говорништва, како смо их звали. Требало је 45 минута говорити о теми коју сами изабере. Ове недеље је био мој ред. Ухватила ме је паника; ништа није могло да ми падне на памет.

Неколико дана пре него што се ово догодило, Пол ми је показао у новинама чланак о хелијуму који ме је заинтересовао. Кад сам се тога сетила, чинило ми се да сам спасена. Само ми је тај чланак био у глави, и решила сам њега да испричам. Причала сам како се хелијум преводи у течно стање, како постаје две врсте хелијума, и тако даље. Сећала сам се свега.

У учионици је завладао тајак. Моји другови нису знали о чему говорим, а професор је био одушевљен. Тада сам схватила да сам направила кобну грешку. Сад ће ме испитивати откуд то знам, јер то у науци још није било познато. Тако је и било. Професор је по целој школи раструбио како сам ја вероватно геније, како говорим као од шале о стварима које су за њега недостижне. Убрзо се око мене окупило десетак професора, који су ме молили да им поновим целу причу. Покушала сам да се одбраним, рекла сам како ми је све то испричао рођак који студира на Харварду.

Неко ме дозуба

До куће сам стигла трчећи. Баки ништа нисам рекла, већ сам одмах пошла на таван и записала све. Затим сам сишла у своју собу да учим. Сетила сам се Пола: шта ли он мисли, где сам? Да ли може и да претпостави да му се жена вратила у детињство? Убрзо сам заспала, исцрпена напорним даном...

Онда сам чула како ме неко дозива. Нисам могла ни да се померим, ни да проговорим, иако сам све чула. Неко ме је опет звао. Крајњим напором отворила сам очи; били су то Пол и Професор.

Рекли су ми да сам читаву недељу дана била у дубокој несвести и Професор се био уплашио да ме више никад неће повратити. Сироти човек, био је ван себе.

— Значи, ви сте то само сањали? — упитала сам госпођу Торкин.

— Не, драга моја — рекла је она. — Кад је, дванаест година касније, моја бака умрла, Пол је отпутовао тамо на неколико дана. Потражио је дневник о којем сам му говорила, и стварно га нашао на оном истом месту где сам га оставила...

Она ме је све време зачуђено посматрала.

— Шта је с тобом, дете? Ово је први пут да си се сама сетила да ми је потребна помоћ.

Застидела сам се. Колико сам пута седела беспослена док је бака радила! Тек сад, пошто сам сама искусила, схватила сам шта значе послови у кући и око деце.

Двојка из латинској

Школа ме није много бринула, све док ме сутрадан није прозвала професорка из латинског. Одједном, ничега нисам могла да се сетим. Нисам могла да верујем да сам све позаборављала. Црвенела сам, знојила се, муцала. Елзи ми је шапутала, али ништа није вредело. Добила сам слабу оцену.

Следећи час је била геометрија. Увек сам волела геометрију и била међу бољим ученицима. Међутим, запрепастила сам се кад сам видела да је сад знам горе од латинског. Срећом, нисам прозвана да одговарам.

На табу је изашао плавокоси Сем Бауер. Док сам га посматрала, сетила сам се како је увек био најбољи из физике и хемије и како је неколико дана пре матуре погинуо у саобраћајној несрећи. Очи су ми се напуниле сузама. Помислила сам да бих ту могла нешто да учиним, да га опоменем да се чува. Можда се овога пута не би све одиграло као пре. На крају сам одбацила ту мисао. Нисам смела да уплићем своје прсте у судбину. Ко зна какав би онда био мој живот? Морала сам да стегнем срце: нисам могла да помогнем Сему.

На часу хемије било је још горе. Била сам очајна. Једва сам чекала да дођем кући. Али, нисам имала коме да се пожалим. Спас сам потражила у хартији и оловци. Своја осећања сам пренела у свеску, која је постала мој дневник. Редовно сам записивала шта ми се дешавало. Свеску сам крила под једном олабављеном даском у поткровљу.

Те вечери сам седела до касно и учила. За два дана имали смо писмени из хемије. Нисам смела да се брукам. Али, мисли су ми стално лутале. Правила сам невероватне планове, маштала како да изменим свет и спречим трагедије као што је други светски рат.

Тргла сам се. Зар нисам одлучила да се не мешам у судбину? Треба да мирно проживим ових петнаест година, као да ми је то први пут.

Једина утеха били су ми деда и баба. Стално су ме хвалили.

— Фреде, ти појма немаш колико се то дете променило — чула

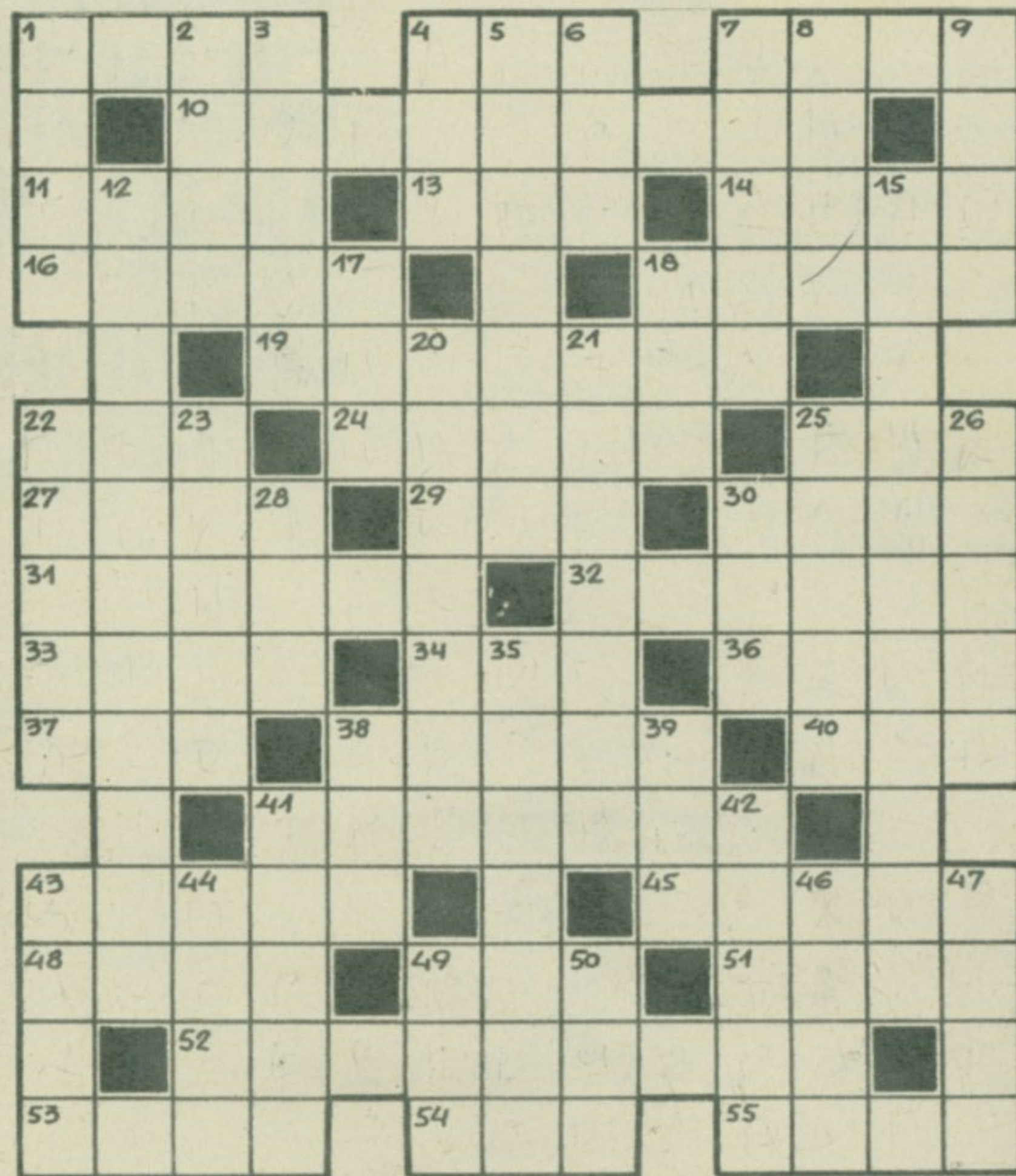
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) геометријска слика, 4) аустријска новинска агенција, 7) стара мера за течност, 10) птице пливачице и гњурци, 11) холивудски глумац (Флин), 13) отац (слов.), 14) мио, 16) обруб, ивица, 18) влажна, 19) спој два метала различитих коефицијената ширења, 22) немачки лингвист Аугуст Фридрих (1802—1887), 24) река у Италији, 25) домаћа животиња, 27) женско име, 29) град у Француској, 30) светска првакиња у смучању (Ани Мари), 31) један уметник, 32) наш познати математичар (Буро), 33) тигањ, 34) стара мера за тежину (мн.), 36) легендарни краљ Тебе, 37) муслиманско мушко име (Есад), 38) тор (мн.), 40) старојудејски цар, 41) говорница, 43) један зачин, 45) место у Енглеској где се одржавају чувене коњске трке, 48) легендарни летач, 49) македонско народно коло, 51) словеначка фабрика намештаја, 52) странка која иступа против владине политике, 53) прибор, 54) наш карикатуриста (Мулабеговић), 55) женско име.

УСПРАВНО:

1) врста тканине, 2) педагошка казна, 3) једна птица, 4) узвик нестрпљења, 5) оно што је потребно, 6) врста папагаја, 7) један лек за главобољу, 8) име глумца Дагласа, 9) кантар, 12) човек који поседује робове, 15) високи црквени достојанственик, митрополит, 17) суштина, 18) марљивост, 20) најмања животињска или биљна жива бића, 21) бродови-цистерне за превоз нафте, 22) тркачке стазе, 23) скуп хелија, 25) наша оперска певачица (Калеф), 26) дружина, 28) жена која је, према легенди, отхранила Ромула и Рема (Ларенција), 30) прилог за време, 35) варошица у Словенији, на горњој Сочи, 38) јединични вектор, 39) друга, 41) тежина, 42) загревачка фабрика обуће, 43) цичање, 44) допусни везник, 46) старији син Адама и Еве (мит.), 47) део народне ношње, 49) лична заменица, 50) чуло вида (мн.).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) просветитељка, 12) руно, 13) КАС, 14) дуел, 15) Ида, 16) трико, 18) трк, 19) Ро, 20) Гранада, 22) ИО, о, 23) план, 24) прим, х, 26) долап, о, 29) Адамо, 31) ак, 32) деоба, 35) Арал, 36) ЛЕ, 38) здела, 40) тљ, 41) „Нора“, 43) „Астра“, 45) Ек, 47) апорт, т, 49) Дивно, с, 51) леут, 53) Бели, м, 54) рт, 56) средина, 58) ја, 59) тас, 61) атели, 62) пар, 63) анал, 65) але, 66) мома, 67) једнакокрилац.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Милољуб Лазаревић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страниј валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу нишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

БИБЛИОТЕКА „ХОРИЗОНТИ“

Балзак: БЕАТРИСА
Хемингвеј: ЗБОГОМ ОРУЖЈЕ
Ремарк: НЕБО НЕМА ЛЈУБИМАЦА
Фокнер: ВОЈНИКОВА НАГРАДА
Латреги: ЦЕНТУРИОНИ
О'Хенри: ЧАРОБНИ ПОЉУБАЦ
Шамајкин: СРЦЕ НА ДЛАНУ
Тендрјаков: ЗА ДАНОМ КОЛИ ПРОТИЧЕ
Тестори: ЂИЛДА ИЗ УЛИЦЕ МАК-МАОН
Тресел: ЧОВЕКОЉУПЦИ У РИТАМА
Тролон: ШКОЛА ДОКТОРА ВЕТРЛА
Тобино: ИЛЕГАЛЦИ

СВАКИ КУПАЦ БИБЛИОТЕКЕ „ХОРИЗОНТИ“ ДОБИЈА ИЗВАНРЕДАН ПОКЛОН БИБЛИОТЕКУ „СПЕКТАР“ ОД 8 КЊИГА У ВРЕДНОСТИ ОД 94 ДИН.

и посебан попуст — само за читаоце „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“

ПОКЛОН библиотека „СПЕКТАР“ садржи познате и занимљиве романе забавног карактера:

Фицџералд: С ОВЕ СТРАНЕ РАЈА
Иљф-Петров: СЈАЈАН ЧОВЕК
Џандар: ДЕВОЈКА И ХИЉАДУ ЗАЉУБЉЕНИХ
Розамонд: ПОЗИВ НА ИГРУ
Музил: ПОМЕТЊА МЛАДОГ ТЕРЛЕЗА
Расел: ЂАВО У ПРЕДГРАЂУ
Сименон: УДОВАЦ
Веркор: СИЛВА

Све књиге штампане су ћирилицом, обима близу 1800 страна, повезане у полуплатно, формата 12x19 см.

Библиотека „Хоризонти“ садржи 12 значајних дела познатих светских књижевника, као што су: Балзак, Хемингвеј, Ремарк, Фокнер и др. Све књиге у овој библиотеци штампане су ћирилицом, повезане у платно, формата 14x20 см., обима од преко 4400 страница.

ИЗВАНРЕДНИ УСЛОВИ КУПОВИНЕ:

Библиотека „Хоризонти“ може се купити за ГОТОВО или на ОТПЛАТУ. Редовна цена ове библиотеке, која садржи 12 књига, је 277.— дин., међутим ако се купи за готово добија се за само 220.— дин. На отплату цена износи 276.— дин. (6 рата по 46.— дин.). Без обзира да ли узима за готово или отплату, сваки купац добија бесплатно библиотеку „Спектар“ од осам књига.

ИП „НАРОДНА КЊИГА“ 11001 Београд, Шафарикова 11

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем библиотеку „ХОРИЗОНТИ“ 1—12

- ЗА ГОТОВО по цени од 220.— дин. и платићу је поштару кад ми донесе библиотеку (поузећем).
- НА ОТПЛАТУ по цени од 276.— дин. у шест месечних рата по 46.— дин. Прву рату платићу поштару кад ми донесе библиотеку. Са нарученим књигама испоручићете ми бесплатно библиотеку „СПЕКТАР“.

(Купац)

(Пошт. број, место, улица и број)

(Овера предузећа за купце на отплату)

(Потпис купца)

Попуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи на адресу: ИП „НАРОДНА КЊИГА“, 11001 Београд, Шафарикова 11

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД

МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

КАД ЈЕ ЖИВЕО ЏЕМС КЕРВУД?

Недавно сам читао роман „Гризли“ Џемса Оливера Кервуда па ме интересује кад је живео овај писац. Такође те молим да наведеш још нека његова дела.

Бојан Димовски,
Штип

Џемс Оливер Кервуд, северноамерички приповедач и романописац, живео је од 1878. до 1927. године. Поред краћег романа „Гризли“ написао је још и дела Храброст капетана Плама, Номади Севера, Долина ћутљиваца и др.

НАЈМАЊА РИБА У ЕВРОПИ

Читао сам да најмања риба у Европи живи код нас. Молим те да напишеш нешто више о тој риби.

Фрањо Грчић,
Имотски

Наша земља је по разноврсности риба прва у Европи, не само зато што у нашим рекама и језерима живе готово све врсте европских риба него има и већи број врста, нарочито у крашким крајевима, које живе само на ограниченом простору у нашој земљи и више нигде у свету. То су такозвани ендеми. А што се тиче величине, сваком је познато да се код нас може уловити и сом, највећа риба

слатких вода. Међутим, право је научно откриће да код нас живи и најмања риба Европе. То није караш, за кога се обично каже да је мали јер је он најчешће величине длана. Једна од најмањих риба у дунавском сливу је округла платиница или гавчица, која своју икру полаже у љуштуре шкољки. Али, ни она није најмања. Може се рећи да је у дунавском сливу најмања рибица гамбузија, која је вештачки насељена јер тамани ларве комараца који преноси маларију. Гамбузија, чије име на шпанском значи „ситница“, није већа од шест сантиметара, и то женка, док је мужјак упола мањи. У рекама јадранског слива живе још мање рибице. Тако у малим језерима око Вргорца живи мали главочић, водењак или рјекуљаш,

који није већи од шест сантиметара, а у реци Јадро код Сплита мали главочић црнотрус који је још мањи.

Ипак, најситнија рибица у нашој земљи и целој Европи је охридска гаовица, коју је 1924. године пронашао и описао наш ихтиолог Караман. Ова рибица није већа од малог прста на дечјој ру-

ци, дакле око 4—5 сантиметара. Живи на плавним теренима око Охридског језера, као и у приобалним плићацима самог језера. Леђа су јој сивкаста, трбух жут као лимун. Чак су јој и очи жућкасте. На леђима има неколико црних тачкица. Врло је жилава, а храни се ситним животињцама и мушицама. Научно име јој је *Parophoxinus minutus*, а „минутус“ на латинском значи сасвим ситан, мајушан.

КУДА СА СТАРИМ КОСТИМА?

Пронашао сам неколико костију и један велики зуб и мислим да су веома стари. Хтео бих због тога да објавим адресу неког музеја где бих могао да

их однесем јер сматрам да предмети које сам нашао имају и музејску вредност.

Ранко Савчић,
Зрењанин

Најближи вам је музеј у самом Зрењанину. Обратите се на адресу: Народни музеј, Суботићева 1, Зрењанин.

МОКАСИНЕ ЗА КОЊЕ

Из књига и филмова о Индијанцима сазнао сам да они своје коње нису поткивали. Занима ме да ли је то истина.
Горан Симић,
Београд

До доласка Европљана Индијанци нису знали за коње. Међутим,

залутали или напуштени коњи шпанских освајача брзо су прешли у руке Индијанаца који су за кратко време постали вешти и смели јахачи. Иако нису знали за поткивање правим, железним потковицама, Индијанци су одмах пронашли начин да ноге својих коња заштите од оштрог камења и бодљикавих кактуса. Зато су њихова копита обавијали комадима сирове и још влажне коже и опутом је везивали око чланака. Ове кожне „потковице“ биле су издржљиве и штитиле су ноге од убода. Сваки Индијанац „поткивао“ је своје коње сам. У случају да их је имао много, стављао им је „потковице“ само кад је његово племе полазило у рат, док су иначе коњи остали „боси“. Те кожне „потковице“ Индијанци су називали „мокасине за коње“.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

решење
загонетке:

ТРОЈИЦА СУМЊИВИХ

Инспектор Жеди је приметио да је на влажној тераси остао обрис Вандервекеновог тела. То значи да је убијен пре 5 часова јер, ако се сећате, у 5 је почела да пада киша. То је из листе осумњичених одмах искључило Јансена и Далмана који су имали алиби до 5 часова. Поред тога Жеди се сетио да убица није ни морао да остави отиске на чаши из које је пио ако се служио сламком. А то је за време ручка радио Волдерс (што се и на цртежу види). Према томе он је убио златара. Притешњен доказима признао је злочин који је извршио да би се докопао накита.

УЧЕНИЦИ – СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЛП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ \\ \Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израву свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 60 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 190 динара!

